

ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน
PREDICTORS OF EXECUTIVE FUNCTION DEVELOPMENT IN PRESCHOOL CHILDREN

สุวรรรัตน์ หลาบนอก

มหาวิทยาลัยบูรพา

2563

ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

สุวรรรัตน์ หลาบนอก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

PREDICTORS OF EXECUTIVE FUNCTION DEVELOPMENT IN PRESCHOOL CHILDREN

SUWARAT LABNOK

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER OF NURSING SCIENCE

IN PEDIATRIC NURSING

FACULTY OF NURSING

BURAPHA UNIVERSITY

2020

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุวรรรัตน์ หลาบนอก ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. युณี พงศ์จตุรวิทย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีกษ์มกล รัชชกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยูณี พงศ์จตุรวิทย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล ชีระรังสิกุล)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรชัย จุลเมตต์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

60910088: สาขาวิชา: การพยาบาลเด็ก; พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คำสำคัญ: เด็กวัยก่อนเรียน, พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร, พื้นอารมณ์ของเด็ก, ความเครียดในการเป็นมารดา, ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร, การอบรมเลี้ยงดูบุตร

สุวรรณีย์ หลานนอก : ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน. (PREDICTORS OF EXECUTIVE FUNCTION DEVELOPMENT IN PRESCHOOL CHILDREN) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ยุณี พงศ์จตุรวิทย์, นุจรี ไชยมงคล ปี พ.ศ. 2563.

พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนมีความสำคัญตั้งแต่วัยทารกแรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิต การวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เป็นมารดาและเด็กวัยก่อนเรียน จำนวน 84 คน ที่มารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามพื้นอารมณ์เด็กวัยก่อนเรียน แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูบุตร มีค่าความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .72, .85, .91 และ .91 ตามลำดับ และแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน มีค่าความเท่าเทียมกันของการสังเกตเท่ากับ .87-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด ($\beta = .674, p < .001$) รองลงมาคือ ความเครียดในการเป็นมารดา ($\beta = -.203, p < .01$) การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย ($\beta = .160, p < .05$) และพื้นอารมณ์ของเด็กมีลักษณะเลี้ยงง่าย ($\beta = .159, p < .05$) โดยตัวแปรทั้งสี่สามารถร่วมกันทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนได้ร้อยละ 62.2 ($R^2_{adj} = .602, p < .001$)

ผลการศึกษานี้ให้ข้อเสนอแนะว่า พยาบาล และบุคลากรด้านสุขภาพควรส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตรที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมเพื่อลดความเครียดของมารดา และส่งเสริมพื้นอารมณ์ของเด็กที่เหมาะสม

60910088: MAJOR: PEDIATRIC NURSING; M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)
 KEYWORDS: PRESCHOOL CHILDREN, EXECUTIVE FUNCTION DEVELOPMENT,
 CHILD TEMPERAMENT, PARENT-CHILD ATTACHMENT,
 PARENTING STRESS/ PARENTING STYLE

SUWARAT LABNOK : PREDICTORS OF EXECUTIVE FUNCTION
 DEVELOPMENT IN PRESCHOOL CHILDREN. ADVISORY COMMITTEE: YUNEE
 PONGJATURAWIT, , NUJJAREE CHAIMONGKOL 2020.

Executive function development is important in that it has an effect on successful life from infancy through adulthood. This predictive correlational research aimed to examine predicting factors of executive function development in preschool children. A multi-stage random sampling was used to recruit a sample of 84 mothers and their preschool children who receiving service at child care centers in under responsibility of the municipality of Buriram province. Data were collected from July to August, 2019. Research instruments included a demographic questionnaire, the child temperament questionnaire, the parent child attachment questionnaire, the child rearing style questionnaire, and the parenting stress index. Cronbach's alpha coefficients of these questionnaires were .72, .85, .91 and .91, respectively. Interrater reliability of the executive function development in preschool children's scale was .87-1.00. Data were analyzed by using descriptive statistics and stepwise multiple regression.

Results showed that parent-child attachment was the best predictor ($\beta = .674, p < .001$), the second was parenting stress ($\beta = -.203, p < .01$), the third was parenting style ($\beta = .160, p < .05$) and the fourth was child temperament ($\beta = .159, p < .05$). All these 4 predictors accounted for 62.2 % of the variance in the prediction of executive function development in preschool children ($R^2_{adj} = .602, p < .001$).

These findings suggest that nurses and health care providers should promote parent-child attachment, provide appropriate care for parenting style, develop activities to decrease parenting stress and provide appropriate care for child temperament.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้ คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนมอบทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สำหรับดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ให้ความรู้ คำชี้แนะและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมถึงรุ่นพี่และเพื่อน ๆ ในสาขาการพยาบาลเด็กทุกคน ให้กำลังใจจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ที่มอบโอกาสในการเริ่มต้นการเรียนรู้ให้ทุนสนับสนุนการศึกษาในระดับปริญญาโทตลอดจนจบหลักสูตร รวมถึงคณาจารย์ เพื่อนร่วมงานในคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตบุรีรัมย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ คำชี้แนะ และให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการศึกษาเล่าเรียน และขอขอบพระคุณนายกเทศมนตรีเทศบาลอีสานนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ตลอดจนครูประจำชั้น และมารดาของเด็กวัยก่อนเรียนที่มารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนด้วยความรักคอยห่วงใย และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งในยามที่ท้อแท้ หรือเมื่อพบเจออุปสรรค

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

สุวรรณันท์ หลาบนอก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	12
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	12
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	17
สมมติฐานของการวิจัย.....	18
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	18
ขอบเขตของการวิจัย	19
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	19
บทที่ 2	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัยก่อนเรียน.....	21
พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน	24
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน	28
บทที่ 3	37
วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย.....	45
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 4.....	49
ผลการวิจัย.....	49
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	49
ส่วนที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของพื้นที่อารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตร และพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน.....	52
ส่วนที่ 3 ปัจจัยทำนาย ได้แก่ พื้นที่อารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตร ต่อพัฒนาการ ด้านการคิดเชิง บริหารในเด็กวัยก่อนเรียน.....	55
บทที่ 5.....	57
สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล.....	57
สรุปผลการวิจัย.....	57
การอภิปรายผลการวิจัย.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	58
ภาคผนวก ก.....	60
ภาคผนวก ข.....	78
ภาคผนวก ค.....	85
ภาคผนวก ง.....	87

ภาคผนวก จ94

ประวัติย่อของผู้วิจัย96

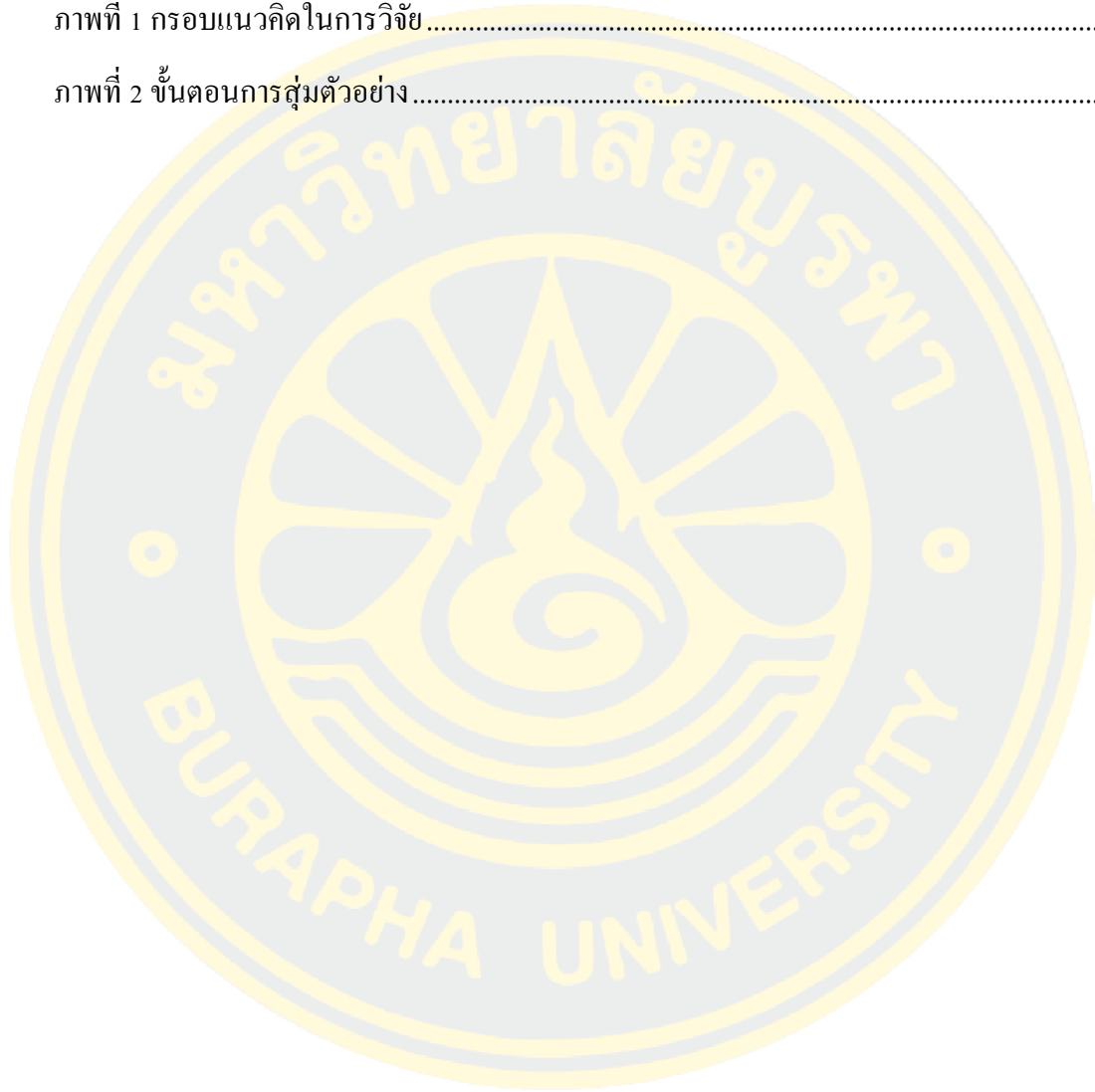
สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของข้อมูลทั่วไปของมารดา ของเด็กวัยก่อนเรียน (n = 84)	50
ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของข้อมูลทั่วไปของเด็กวัย ก่อนเรียน (n = 84)	51
ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของพื้นที่อารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน โดยรวมและแยกรายด้าน (n = 84).....	52
ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ และช่วงคะแนนของเด็กวัยก่อนเรียนจำแนกตามลักษณะพื้นที่อารมณ์ของ เด็กวัยก่อนเรียน (n = 84)	53
ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของความเครียดในการเป็นมารดา โดยรวมและแยกรายด้าน (n = 84).....	53
ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ และช่วงคะแนน ของเด็กวัยก่อนเรียนจำแนกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดู บุตร (n = 84)	54
ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร ในเด็กวัยก่อนเรียน โดยรวมและแยกรายด้าน (n = 84).....	55
ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อหาปัจจัยทำนายที่ดีที่สุดของพัฒนาการ ด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน (n = 84).....	56
ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน (n = 84).....	95

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	19
ภาพที่ 2 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง.....	39

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (Executive Functions: EF) คือ การทำงานของสมองที่ใช้กระบวนการทางปัญญาที่สัมพันธ์กันในการควบคุมพฤติกรรม ความคิด และอารมณ์ของตนเองให้สำเร็จตามเป้าหมายได้ (Anderson, 2002) โดย Anderson (2002) กล่าวว่า ในเด็กวัย 2-6 ปี มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความจำเพื่อใช้งาน การหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรม การเปลี่ยน/ ยืดหยุ่นความคิด การควบคุมอารมณ์ และการวางแผน และจัดการทำงานให้สำเร็จ โดยทักษะเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญด้านอื่น ๆ ตามมา อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนการทำงาน มีการตั้งเป้าหมาย การวางแผน การเริ่มลงมือทำ การติดตามดูแลของงาน การปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การกำกับควบคุมตนเองให้จดจ่อกับงานจนเสร็จ ไม่วอกแวกไปกับสิ่งล่อใจ หรือความสามารถในการใช้สิ่งที่เรารู้แล้วนำมาสร้างสรรค์ใหม่ หรือนำมาแก้ปัญหาในปัจจุบัน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับความสามารถทางปัญญาที่ลื่นไหล (Fluid intelligence) โดยสัมพันธ์กับสมองส่วนหน้าสุด (Prefrontal cortex: PFC) ทำหน้าที่เป็นศูนย์ควบคุมทำงานร่วมกับสมองอีกหลายส่วน พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารจะพัฒนาอย่างมากในช่วงวัย 3-6 ปี พัฒนาต่อเนื่องเพิ่มขึ้นเล็กน้อยไปจนถึงวัยรุ่น และพัฒนาเต็มที่ในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งการพัฒนาของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารไม่ได้เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เป็นสิ่งที่ต้องอาศัยการฝึกฝนต่อเนื่องเป็นขั้นตอน เรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่หลากหลาย เมื่อเจอสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารไม่เพียงแต่จะช่วยให้รู้จักคิดก่อนการตอบ สนองต่อสิ่งรบกวนจากสิ่งแวดล้อมนั้นแล้ว ยังช่วยให้คำนึงถึงผลของการกระทำที่จะตามมาอีกด้วย (Diamond, 2013)

พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของสมองและพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัยก่อนเรียน กล่าวคือ ช่วงเวลาการสร้างวงจรประสาทและจุดเชื่อมสัญญาณประสาท (Synapse) ของสมองส่วนหน้าสุด (Prefrontal cortex) มีหน้าที่ควบคุมอารมณ์ ความคิด การตัดสินใจ และการกระทำของเด็ก เกิดการพัฒนาอย่างมากสัมพันธ์กับการรู้คิดที่ซับซ้อนมากขึ้นตามธรรมชาติของกลไกในสมองเด็ก เมื่อได้เรียนรู้สิ่งใหม่และหมั่นฝึกฝน (Crone & Ridderinkhof, 2011) สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget (1969) ซึ่งอธิบายลักษณะที่สำคัญของเด็กวัยก่อนเรียนว่าอยู่ในขั้นของการคิดก่อนปฏิบัติการ (Preoperational stage) พัฒนาการเพิ่มขึ้น โดยการนำความรู้ความจำจากในอดีต การคาดการณ์ล่วงหน้ามาประสมประสานกัน

เพื่อตัดสินใจในปัจจุบัน เด็กเริ่มมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำ แต่ยังไม่เข้าใจว่าผลที่ได้รับจะเป็นไปตามที่คิดหรือไม่ ขอบเขตสติปัญญาของเด็กเริ่มมีการคิดสลับซับซ้อน และความคิดนั้นคำนึงถึงวิธีการดำรงชีวิตในสังคมที่อยู่ด้วย ดังนั้น พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร พัฒนาการของสมอง และพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัยก่อนเรียน ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งต้องอาศัยสิ่งแวดล้อม และการเลี้ยงดูมาช่วยหล่อหลอมให้วงจรประสาทให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งวงจรประสาทรุนแรงหากไม่ได้ถูกฝึกใช้งานก็จะค่อย ๆ หดหายไป หากใช้งานบ่อย ๆ วงจรประสาทก็จะยังคงอยู่และแข็งแรงขึ้น

เด็กวัยก่อนเรียน มีอายุ 3-6 ปี (Hockenberry, Wilson, & Rodgers, 2019) เป็นช่วงวัยที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการมีการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์กันทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สติปัญญา และสังคม ลักษณะและธรรมชาติของพัฒนาการเด็กวัยก่อนเรียน หากได้รับการตอบสนองและส่งเสริมพัฒนาการอย่างถูกต้องเหมาะสมย่อมเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะและความสามารถในระดับที่สูงขึ้นไป (นิศยา ฅชภักดี, 2556) จากรายงานการศึกษา สถานการณ์เด็กไทย พบว่า เด็กวัยก่อนเรียน ร้อยละ 18 มีปัญหาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร เด็กจะมีปัญหาในการกำกับตนเอง ทำโดยไม่คิด ใจร้อน รอคอยไม่เป็น สมาธิสั้นวอกแวกง่าย และร้อยละ 30 มีพัฒนาการทั่วไปล่าช้า ซึ่งเด็กที่มีพัฒนาการทั่วไปล่าช้าส่งผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารด้วย (สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2556) นอกจากนี้ ยังพบเด็กวัยก่อนเรียน ร้อยละ 10.29 มีปัญหาด้านการควบคุมพฤติกรรม (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2557) ซึ่งการควบคุมพฤติกรรมตนเองในเด็กอายุ 2-3 ปี ส่งผลต่อการควบคุมอารมณ์เมื่อเด็กอายุได้ 5 ปี และการควบคุมอารมณ์ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในทักษะทางสังคมเมื่อเด็กอายุ 7 ปี นอกจากนี้ เด็กที่มีทักษะด้านการควบคุมตนเองต่ำ เมื่อเด็กโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ จะมีแนวโน้มสุขภาพดีน้อยกว่า ทำงานที่มีรายได้ต่ำกว่า และมีอัตราการก่ออาชญากรรมสูงกว่าเด็กที่ไม่มีปัญหาด้านการควบคุมตนเอง หากละเลยไม่รีบแก้ไขตั้งแต่แรก ปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่จะตามมาจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ จนไม่สามารถเยียวยาแก้ไขได้ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557) ดังนั้นพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเด็ก ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า เด็กวัยก่อนเรียนเป็นช่วงเวลาของการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว สำหรับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยเฉพาะตัวของเด็ก และด้านสภาพแวดล้อมของแต่ละช่วงเวลาในชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถร่วมกำหนดผลกระทบต่อเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกัน (Anderson, 2002;

Bernier, Carlson, & Whipple, 2010; Narwold, 2016) โดยมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารคือ ปัจจัยด้านเด็ก ได้แก่ เพศ ($r = .24, p < .05$) อายุ ($r = .22, p < .05$) (Bernier, Beauchamp, Carlson, & Lalonde, 2015) และพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ($r = .35, p < .001$) (Affrunti & Woodruff-Borden, 2013) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ความเครียดในการเป็นมารดา ($r = -.14, p < .001$) (เบญจวรรณ ปิ่นทอง, นุจรี ไชยมงคล และยุนิ พงศ์จตุรวิทย์, 2561) ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร ($r = .40, p < .001$) (Hackman, Gallop, Evans, & Farah, 2015) การอบรมเลี้ยงดูบุตร ($r = .50, p < .05$) การศึกษาของบิดามารดา ($r = .07, p < .05$) (Vernon-Feagans, Willoughby, & Garrett-Peters, 2016) รายได้ของครอบครัว ($r = .34, p < .05$) (Lengua et al., 2014) และสิ่งแวดล้อมในครอบครัว ($r = .29, p < .05$) (Sarsour et al., 2011) ซึ่งพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารค่อนข้างมากและเป็นปัจจัยสำคัญที่อาจมีอิทธิต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร

พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน เป็นลักษณะพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็กที่มีปฏิกริยาต่อสิ่งเร้าสิ่งแวดล้อมหรือบุคคลก่อนที่จะพัฒนาเชื่อมโยงเป็นบุคลิกภาพต่อไปในวัยผู้ใหญ่ (Chess & Thomas, 1996) ความแตกต่างของพื้นอารมณ์ของเด็กในแต่ละคนนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางชีวภาพหรือพันธุกรรมและปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน (Medina, 2010) พื้นอารมณ์ของเด็กแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ เด็กเลี้ยงง่าย (Easy child) มีลักษณะเลี้ยงง่าย อารมณ์ดี ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี เด็กที่ปรับตัวช้า (Slow to warm-up) เป็นเด็กที่ปรับตัวต่อสิ่งที่ไม่คุ้นเคยได้ช้า มีแนวโน้มที่หลีกเลี่ยงจากบุคคลหรือสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย มักมีอารมณ์ไม่ดี และเด็กเลี้ยงยาก (Difficult child) เด็กจะปรับตัวได้ยาก เช่น ไม่อยู่นิ่ง มีกิจกรรมในแต่ละวันไม่สม่ำเสมอ หลีกเลี่ยงจากบุคคลหรือสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย อารมณ์ส่วนใหญ่ไม่ดี หงุดหงิดง่าย และมีการตอบสนองที่รุนแรง ซึ่งพื้นอารมณ์ที่แตกต่างกันนี้มีผลต่อพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็ก โดยลักษณะอารมณ์ที่เด็กแสดงออกถึงความไม่พอใจมีอิทธิพลต่อสรีรวิทยาของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตอบสนองต่อความเครียดส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารผ่านฮอร์โมนสื่อประสาท และเอ็นไซม์ของร่างกาย อีกทั้งยังส่งผลต่อพัฒนาการทางสังคมและพัฒนาการด้านอื่น ๆ (Narwold, 2016) ดังการศึกษาของ Geers (2013) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นอารมณ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน พบว่า เด็กที่มีอารมณ์ในทางลบบ่อย ๆ มักมีปัญหาพัฒนาการคิดเชิงบริหารด้านการหยุด/ ยับยั้งพฤติกรรม ร้อยละ 32 ($\beta = .34, p < .001$) และพื้นอารมณ์ของเด็กมีลักษณะเลี้ยงยากสามารถทำนายปัญหาพัฒนาการด้านการคิด

เชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนในทุกด้านได้ร้อยละ 36 ($\beta = .45, p < .001$) และการศึกษาของ Affrunti and Woodruff-Borden (2013) พบว่า พื้นอารมณ์ของเด็กมีลักษณะเฉื่อยชา เป็นปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .30, p < .01$)

ความเครียดในการเป็นมารดา หมายถึง ความไม่สมดุลของความต้องการ และการตอบสนองของความต้องการของมารดาต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกลักษณะปฏิบัติภาระหน้าที่ในการเป็นมารดา สิ่งกระตุ้นให้เกิดความเครียดในการเป็นมารดา ประกอบด้วย ความเครียดต่อบทบาทหน้าที่ การเป็นบิดามารดา (Parental distress) ความเครียดต่อการมีปฏิสัมพันธ์กับบุตร (Parent-child dysfunctional interaction) และความเครียดต่อความเป็นเด็กเฉื่อยชาของบุตร (Difficult child) (Abidin, 1995) เมื่อความสามารถในการจัดการกับความเครียดในการเป็นมารดาไม่สมดุล ส่งผลทำให้ศักยภาพในการเป็นมารดาลดลง และมีปฏิสัมพันธ์กับบุตรลดลง (Guajardo, Snyder, & Petersen, 2009) อาจทำให้ความต้องการของบุตรไม่ได้รับการตอบสนอง มีส่วนทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมและปัญหาพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งร่างกาย สติปัญญาอารมณ์ สังคม และพัฒนาการทางสมองของเด็กได้ (Brummelte, Grunau, Synnes, Whitfield, & Petrie-Thomas, 2011) ดั้งการศึกษาของ เบญจวรรณ ปิ่นทอง และคณะ (2561) พบว่า มารดาที่มีความเครียดสูงส่งผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่ไม่เหมาะสมในเด็กวัยก่อนเรียน ($r = -.147, p < .05$) และการศึกษาของ De Cock et al. (2017) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดในการเป็นมารดาต่อปัญหาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กอายุ 6-24 เดือน พบว่า มารดาที่มีความเครียดสูงพบเด็กวัย 6-24 เดือน มีปัญหาด้านพัฒนาการคิดเชิงบริหาร ($r = .61, p < .001$)

ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร หมายถึง ความรักความผูกพัน ความเอื้ออาทรต่อกันระหว่างมารดากับเด็กวัยก่อนเรียน มารดาเป็นผู้ที่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดจึงเกิดสายใยความรักความผูกพันที่มีต่อกัน ซึ่งสัมพันธ์ภาพระหว่างมารดากับบุตรเป็นสิ่งสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของบุตร (รุจา ภูไพบูลย์, 2558) สัมพันธภาพเป็นสายสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่มั่นคง ซึ่งมนุษย์แสวงหา และต้องการโดยเฉพาะในช่วง 0-5 ปีแรกของเด็ก จึงมีความสำคัญมากต่อพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านจิตสังคม และการปรับตัวของเด็กวัยก่อนเรียน (Bowlby, 1990) สัมพันธภาพระหว่างมารดาและบุตร มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็ก (Bernier et al., 2010) จากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรที่มั่นคงเป็นตัวทำนายที่ดีของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารด้วย (Fearon, Bakermans-Kranenburg, Van Ijzendoorn, Lapsley, & Roisman, 2010) นอกจากนี้พฤติกรรมการเลี้ยงดูที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรมีผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็ก และรูปแบบการเจริญเติบโตของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร

ของเด็กด้วย (Camerota, Willoughby, Cox, & Greenberg, 2015) เช่นเดียวกับการศึกษาของ Bernier et al. (2015) ที่พบว่า เด็กอนุบาลที่มีความผูกพันที่มั่นคงแน่นแฟ้นกับมารดาสามารถทำนาย พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในทุกด้านได้ร้อยละ 22.2 ($\beta = .29, p < .001$) และการศึกษาของ Matte-Gagné, Bernier, Sirois, Lalonde, and Hertz (2017) ที่ศึกษาความรู้สึผูกพันแนบแน่น ระหว่างมารดาและบุตรกับรูปแบบพัฒนาการของทักษะด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กอนุบาล และประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ความรู้สึผูกพันแนบแน่นระหว่างมารดาและบุตรสามารถทำนาย รูปแบบพัฒนาการของทักษะด้านการคิดเชิงบริหารได้ดีในชั้นประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ($\beta = 21.45, p < .05$)

การอบรมเลี้ยงดูบุตร หมายถึง แนวทางหรือวิธีการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองใช้ในการ อบรมเลี้ยงดู แนะนำสั่งสอน และให้ความช่วยเหลือ ให้ความรัก ความคุ้มครองและให้ความอบอุ่น แก่เด็กวัยก่อนเรียน รวมถึงเป็นแนวทางที่มารดาใช้ในการให้รางวัลหรือลงโทษเด็ก (สุธรรม นันทมวงกลชัย, ชุติมา เห่งาสุสุทธิ์ และ โชคชัย หมั่นแสวงทรัพย์, 2550) การอบรมเลี้ยงดูมีความ สำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งแวดล้อมแรกที่มีความใกล้ชิดเด็ก มากที่สุด ถ้าเด็กได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างถูกต้องเหมาะสม ย่อมส่งผลให้เด็ก เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพ (นิตยา คชภักดี, 2556) จากการศึกษาพบว่า ลักษณะ พฤติกรรมการเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร ในการควบคุมตนเองของเด็กเล็ก (Vernon-Feagans et al., 2016) และการศึกษาที่พบว่า พฤติกรรม การอบรมเลี้ยงดูที่ผู้ปกครองปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเด็ก เช่น การอ่านหนังสือ เสียงอ่านของแม่เด็ก จะเกิดความสนใจ ใส่ใจจดจ่อ และจดจำ การเปิดเปลี่ยนหน้าหนังสือทำให้สมองต้องยืดหยุ่น ปรับตัว ส่งผลดีต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็ก แต่การปล่อยให้เด็กใช้เวลาไปกับการดู โทรทัศน์ เล่นเกมส์ เล่นอินเทอร์เน็ต จะส่งผลในทางลบต่อการเรียน การนอน และการกินของเด็ก (Matte-Gagné & Bernier, 2011) เช่นเดียวกับการศึกษาของ Towe-Goodman et al. (2014) ที่พบว่า บิดาและมารดาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบอ่อนโยนและแบบสนับสนุนในระหว่างการเล่นสามารถ ทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กอายุ 3 และ 7 ปี ($\beta = 4.15, p < .01$) การอบรมเลี้ยงดู บุตรแบบการตอบสนองความต้องการอย่างมีเหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กที่พัฒนาการคิด เชิงบริหารด้านการหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรมล่าช้า ($\beta = .12, p < .001$) (Merz et al., 2016) และการศึกษาที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบบังคับใช้คำสั่ง และการอบรมเลี้ยงดูบุตร แบบรุนแรงมีความสัมพันธ์ทางลบกับเด็กที่มีพัฒนาการคิดเชิงบริหารด้านการยับยั้งพฤติกรรมล่าช้า ($\beta = -.28, p < .001$; $\beta = -.09, p < .05$ ตามลำดับ) (Lucassen et al., 2015; Merz et al., 2016) นอกจากนี้การศึกษาของ Merz et al. (2016) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบอำนาจนิยม

หรือควบคุมเข้มงวด ($r = .41, p < .05$) การอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบตามใจ ($r = .58, p < .05$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่มีปัญหาของเด็ก

จากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นได้ว่า พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากหากเด็กมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารอย่างมีคุณภาพตั้งแต่วัยก่อนเรียนนั้น จะส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตหลายด้านไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ แต่ถ้าเด็กมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารล่าช้าจะส่งผลให้เกิดปัญหาในการกำกับควบคุมตนเอง เป็นเด็กที่หุนหันพลันแล่น ทำโดยไม่คิด ใจร้อน รอคอยไม่เป็น สมาธิสั้นวอกแวกง่าย ในระยะยาวจะมีแนวโน้มส่งผลเสียต่อการเรียน การทำงาน การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่มีโอกาสจะเกิดตามมา มากกว่าเด็กที่มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารตามวัย โดยมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร ปัจจัยเฉพาะตัวของเด็ก ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดา และบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร (เบญจวรรณ ปิ่นทอง และคณะ, 2561; Geers, 2013; Merz et al., 2016) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ครอบคลุมทั้งที่มาจากตัวเด็กเอง และมารดาที่เป็นผู้เลี้ยงดูเด็ก นอกจากนี้ การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าวที่มีผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในประเทศไทย ยังพบน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางการพยาบาล ซึ่งพยาบาลเด็กมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพแก่เด็กวัยก่อนเรียน เพื่อให้มีสุขภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคมที่ดี ดังนั้นเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการคิดเชิงบริหาร จึงเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่ไม่ควรมองข้าม เนื่องจากเป็นตัวทำนายคุณภาพของเด็กเมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารแก่เด็กวัยก่อนเรียนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

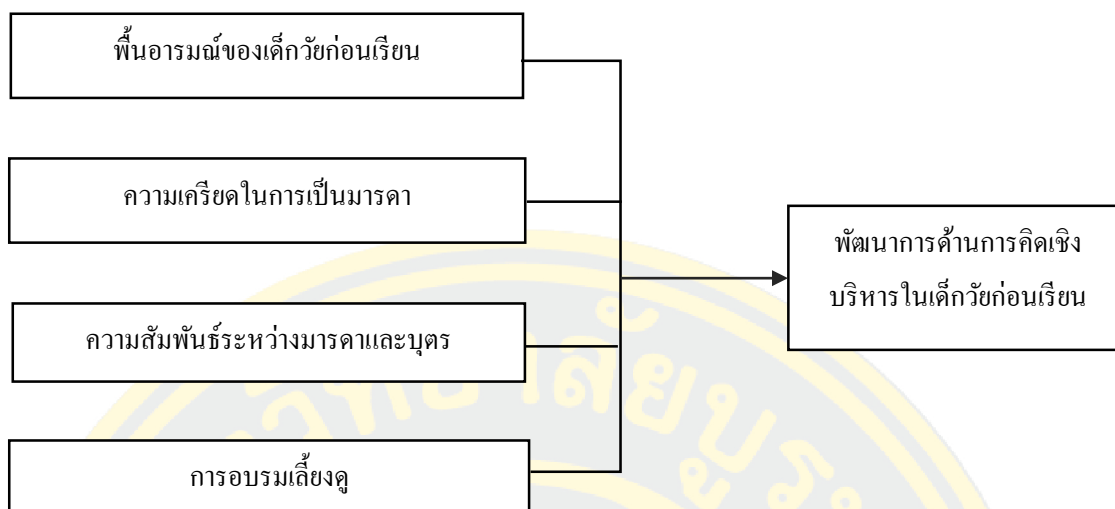
เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดา และบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร และปัจจัยทำนายที่ดีที่สุดต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร สามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (Executive functions) ของ Anderson (2002) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม ที่กล่าวไว้ว่า พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเป็นความสามารถของสมองส่วนหน้าที่ทำหน้าที่ในการกำกับควบคุมความคิด อารมณ์ และการกระทำเพื่อให้ไปถึงเป้าหมาย ซึ่งมีความสำคัญต่อความสำเร็จทางการเรียน การทำงาน มีชีวิตคู่ที่ดี รวมถึงสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีด้วยเมื่อเด็กโตขึ้น เด็กจะเริ่มคิดแบบนามธรรมได้ดีขึ้น เช่น รู้จักคาดการณ์ผลของการกระทำได้ สามารถวางแผนการทำงานและทำตามแผนที่วางไว้จนสำเร็จ รู้จักที่จะนำเอาข้อผิดพลาดมาปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงวิธีคิดนี้จะทำให้เด็กมีความรอบคอบและไตร่ตรองมากขึ้น สามารถจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อนยากขึ้นเรื่อย ๆ ได้ และทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จตามเป้าหมายในที่สุด ซึ่งพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ความจำเพื่อใช้งาน (Working memory) 2) การหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรม (Inhibitory control) 3) การเปลี่ยน/ ยืดหยุ่นความคิด (Shifting หรือ Cognitive flexibility) 4) การควบคุมอารมณ์ (Emotional control) และ 5) การวางแผนและจัดการทำงานให้สำเร็จ (Planning and organizing) โดยมีปัจจัยด้านเด็กและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร สำหรับปัจจัยด้านเด็ก ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน โดยลักษณะอารมณ์ที่เด็กแสดงออกมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารผ่านฮอร์โมน สารสื่อประสาท และเอ็นไซม์ในร่างกาย (Narwold, 2016) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ความเครียดในการเป็นมารดา หากมารดาไม่สามารถจัดการความเครียดได้ ทำให้บุตรได้รับการตอบสนองลดลง ส่งผลทำให้เกิดปัญหาพัฒนาการต่าง ๆ รวมถึงพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารบกพร่องไปด้วย (Wagner et al., 2016) ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรที่ดี และการอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยการตอบสนองความต้องการที่เพียงพอ มีความสำคัญในเสริมสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กส่งผลพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (Merz et al., 2016) จึงสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดได้ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive correlational research design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ที่มารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562

นิยามศัพท์เฉพาะ

พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร หมายถึง ความสามารถของเด็กวัยก่อนเรียน ในการคิด การเชื่อมโยง การคาดคะเน การตีความ การตัดสินใจแก้ปัญหา และการปฏิบัติ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมจะแสดงออกด้วยการพูดและพฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 5 ด้าน ได้แก่ ความจำเพื่อใช้งาน การหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรม การเปลี่ยน/ ยึดหยุ่นความคิด การควบคุมอารมณ์ และการวางแผนและจัดการทำงานให้สำเร็จ ประเมินโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนของ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและมหาวิทยาลัยมหิดล (2557)

พื้นที่อารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กวัยก่อนเรียนแสดงออกมา เพื่อตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ และการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านระดับกิจกรรม ด้านการปฏิบัติตัวเป็นเวลา ด้านปฏิริยาตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งเร้าใหม่ ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านความรุนแรงในการตอบสนอง และด้านลักษณะอารมณ์

โดยสามารถแบ่งลักษณะพื้นอารมณ์ของเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ เด็กที่มีลักษณะเลี้ยงง่าย เด็กที่มีลักษณะเลี้ยงไม่ยากและไม่ง่าย และเด็กที่มีลักษณะเลี้ยงยากประเมินโดยใช้แบบสอบถามลักษณะพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนของ นาคยา แสงใส, นุจรี ไชยมงคล และมณีรัตน์ ภาครูป (2553)

ความเครียดในการเป็นมารดา หมายถึง การตอบสนองทางด้านการคิด อารมณ์ ความรู้สึกของมารดา ที่เกิดจากการรับรู้หรือแปลความหมายต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในการเลี้ยงดูบุตร วัยก่อนเรียนต่อการทำบทบาทเป็นมารดา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความเครียดต่อบทบาทหน้าที่ การเป็นมารดา ความเครียดต่อการมีปัญหาลูกสัมพันธ์กับบุตร และความเครียดต่อความเป็นเด็กเลี้ยงยากของบุตร ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดาของ สุภาณี ไกรกุล, นุจรี ไชยมงคล และมณีรัตน์ ภาครูป (2552)

ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร หมายถึง ความรักใคร่ผูกพันระหว่างมารดากับเด็กวัยก่อนเรียนที่แสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำของมารดา โดยแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใย ความผูกพันที่มีต่อบุตร การยอมรับบุตร การกอดรัด ให้ความอบอุ่นแก่บุตร การสัมผัสใกล้ชิด และการใช้เวลาอย่างสม่ำเสมอ ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความผูกพันระหว่างมารดาและบุตรวัยก่อนเรียนของ ฉันทันท์ ชีวานนท์ และมณีรัตน์ ภาครูป (2559)

การอบรมเลี้ยงดูบุตร หมายถึง วิธีการที่มารดาใช้ในการเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียน โดยการให้คำแนะนำสั่งสอน ความช่วยเหลือ ความรัก ความคุ้มครอง และความอบอุ่นแก่เด็กวัยก่อนเรียน โดยแบ่งวิธีการเลี้ยงดูออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจเด็ก ประเมินโดยใช้แบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดูของบิดามารดาของ ผาสุก ปิ่นแก้ว (2552)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัยก่อนเรียน
2. พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัยก่อนเรียน

เด็กวัยก่อนเรียน

เด็กวัยก่อนเรียน คือ เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี (Hockenberry et al., 2019) ระดับพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเรียนมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับระดับวุฒิภาวะและหน้าที่ของสมองและระบบประสาทที่ควบคุมอวัยวะหรือระบบต่าง ๆ รวมทั้งร่างกายอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งพัฒนาการมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้งทางด้านร่างกายสติปัญญา สังคม อารมณ์และจิตใจ แต่ละส่วนส่งผลซึ่งกันและกัน โดยมีปัจจัยด้านพันธุกรรมเป็นตัวกำหนดศักยภาพ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนดโอกาสความเป็นไปได้ที่จะเกิดการแสดงออกซึ่งศักยภาพของเด็กแต่ละคน (นิตยา ชชภักดี, 2556) ลักษณะและธรรมชาติของเด็กวัยก่อนเรียน เป็นวัยที่มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะด้านสังคม ชอบอิสระ และต้องการช่วยเหลือตนเองมากขึ้น ชอบเรียนรู้ อยากรู้ อยากเห็น สำรวจค้นหาความจริง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ลองผิดลองถูก ดังนั้นการที่เด็กวัยก่อนเรียนจะมีพัฒนาการที่ดีและเหมาะสมตามวัย ครอบครัวผู้ดูแลต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของเด็ก (ณริดา รัตนอัมภา, 2555) ซึ่งพัฒนาการส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้แก่ พัฒนาการของสมอง และพัฒนา การด้านสติปัญญา มีรายละเอียดดังนี้

1. พัฒนาการของสมอง สมองเด็กเติบโตอย่างรวดเร็วในระยะ 2-3 ปีแรก ซึ่งเป็นการเติบโตอย่างมีความหมาย สมองเด็กแรกเกิดหนักประมาณ 350 กรัม และมีจำนวนเซลล์ประสาท

ใกล้เคียงกับในสมองของผู้ใหญ่ แต่สมองผู้ใหญ่มีขนาดโตกว่า คือ มีน้ำหนัก 1,130 กรัม (หนักกว่าสมองของเด็กทารกถึง 3.5 เท่า) (นวลจันทร์ จุฑาทักคิกุล, ปนัดดา ชนเศรษฐกร และอรพินท์ อารีศดาตระกูล, 2560) สมองแต่ละบริเวณจะมีช่วงเวลาที่มีการสร้างวงจรประสาทและจุดเชื่อมต่อสัญญาณประสาท (Synapse) มากที่สุดไม่พร้อมกัน เช่น สมองส่วนรับรู้รู้สึกจะสร้าง Synapse มากที่สุดในช่วงแรกเกิดจนถึง 3-6 เดือน จากนั้นจะค่อย ๆ น้อยลงจนเท่ากับผู้ใหญ่เมื่ออายุ 5 ปี ในขณะที่สมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษาการสื่อสารและความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์จะมีการสร้าง Synapse มากที่สุดในช่วงปลายขวบปีแรก และจะค่อย ๆ น้อยลงจนเท่ากับผู้ใหญ่เมื่ออายุ 5 ปี สัมพันธ์กับพัฒนาการตามวัยของเด็ก คือ ในช่วงครึ่งปีแรกเด็กจะพัฒนาระบบประสาทรับรู้รู้สึก เช่น การมอง การฟัง ต่อมาในช่วงปลายขวบปีแรกเด็กจะเริ่มพัฒนาเรื่องภาษาสัญลักษณ์ต่าง ๆ แต่สมองส่วนหน้าสุดซึ่งทำหน้าที่กำกับควบคุมตนเองให้ไปสู่ความสำเร็จนั้น จะเริ่มสร้าง Synapse อย่างมากในช่วง 3-6 ปีแรก จากนั้นจะค่อย ๆ ลดลงอย่างต่อเนื่องทีละน้อย จนอายุ 20-25 ปี จนเท่ากับผู้ใหญ่ (นิตยา คชภักดี, 2556) ดังนั้นเด็กช่วงวัยก่อนเรียนจึงเป็นช่วงเวลาที่สมองส่วนหน้าสุด (Prefrontal cortex) พัฒนาอย่างมากสัมพันธ์กับการที่เด็กคิดซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามวัย การพัฒนาทักษะด้านความรู้คิดของมนุษย์นอกจากจะสัมพันธ์กับการสร้างจุดเชื่อมต่อระหว่างเซลล์ประสาท (Synapses) ในสมองส่วนหน้าแล้วยังสัมพันธ์กับการบางลงของเปลือกสมองส่วนสีเทา (Gray mater) จากขบวนการตัดแต่งแขนงประสาทส่วนเกินทิ้งไป (Synaptic pruning) ซึ่งเกิดมากในช่วงวัยรุ่นจนถึงเริ่มเข้าสู่ผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เด็กวัยรุ่นอย่างเข้าสู่ผู้ใหญ่จะเริ่มมีความคิดเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น และควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้นด้วย

2. พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ กับตนเอง การรู้คิด รู้เหตุผล วิเคราะห์และสังเคราะห์ และความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งแสดงออกด้วยการใช้ภาษาสื่อความหมายและการกระทำ ดังนั้นพัฒนาการด้านภาษาสื่อความหมาย การใช้ตากับมือทำงานประสานกันเพื่อแก้ปัญหา ความสามารถในการปรับตัว (Fine motor and adaptive) การคำนวณ ตรรกะ และการจัดหมวดหมู่ จึงเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านสติปัญญา (Bee, 1997) ซึ่งตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget (1969) กล่าวว่า เด็กวัยก่อนเรียนมีพัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในขั้นการคิดก่อนปฏิบัติการ (Preoperational stage) อายุ 2-7 ปี ลักษณะที่สำคัญของเด็กวัยนี้ คือ พัฒนาการเพิ่มขึ้นโดยการนำความรู้ความจำจากประสบการณ์ในอดีต การคาดการณ์ล่วงหน้ามาใช้เพื่อตัดสินใจในปัจจุบัน เด็กเริ่มมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำ แต่ยังไม่เข้าใจความเป็นไปได้ของสิ่งที่จะเกิดขึ้น ขอบเขตสติปัญญาที่มีการสร้างความคิด ความรู้ เริ่มคิดสลับซับซ้อน และความคิดนั้นคำนึงถึงการดำรงชีวิตตามวิถีในสังคมที่อยู่ด้วย ความคิดของเด็กในขั้นนี้เป็นรูปธรรมที่สามารถสัมผัสได้ ซึ่งในช่วงต้นของขั้นนี้ (อายุ 2-4 ปี)

ทุกอย่างขึ้นอยู่กับสิ่งที่เด็กเห็น โดยไม่สามารถแยกตัวเองออกจากสิ่งแวดล้อมได้ ลักษณะความคิดที่สำคัญคือ เด็กจะเปรียบเทียบการกระทำของทุกสิ่งให้เข้ากับการกระทำของมนุษย์ ช่วงอายุ 4-7 ปี เริ่มมีความคิดฝันและความจำที่แม่นยำขึ้น อยู่ในขอบเขตจำกัด และเป็นลักษณะเฉพาะตัว สนใจสังครอบ ๆ ตัวมากขึ้น การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกทำให้เด็กลดการคิดว่าตัวเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentricity) และมีส่วนร่วมทางสังคม (Social participation) มากขึ้น ระเบียบนี้เป็นระยะสำคัญของเด็กที่จะรู้จักมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องตามความจริง รู้จักใช้คำพูดแสดงความคิดเห็นออกมา มีเหตุผลมากขึ้น และทำตามเหตุผลนั้น ๆ แต่ยังไม่สามารถคิดแบบนามธรรม มีแนวโน้มที่จะเลียนแบบคนที่โตกว่า ในระยะนี้เด็กจะพยายามปรับขบวนการ Assimilation และ Accommodation ให้สมดุลกัน และจากการที่เด็กมีความรู้กว้างขวางจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะทำให้รู้จักหลักความจริงมากขึ้น (นิตยา คชภักดี, 2556)

กลไกการเปลี่ยนแปลงในสมองที่อธิบายการพัฒนาด้านสติปัญญาหรือการรู้คิดของเด็กนั้นอธิบายได้หลายแบบ ซึ่งมักจะเกิดร่วมกันและมีความเกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ สมองใช้กลไกเหล่านี้ร่วมกันในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทำให้มีการพัฒนาการรู้คิดที่ดีขึ้นตามวัย และดีขึ้นเรื่อย ๆ จากการหมั่นฝึกฝน (Crone & Ridderinkhof, 2011) ซึ่งกลไกการเปลี่ยนแปลงในสมองที่อธิบายการพัฒนาด้านสติปัญญาหรือการรู้คิดของเด็กมีดังนี้ (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และคณะ, 2560)

1. เมื่อเด็กโตขึ้นสมองมีการพัฒนามากขึ้นทำให้เด็กคิดซับซ้อนเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้นตามวัย (Maturational account)
2. ก่อนที่จะเกิดการเรียนรู้นั้นสมองแต่ละบริเวณต่างทำหน้าที่แยกกัน แต่เมื่อเราเรียนรู้สิ่งใหม่และฝึกฝนจนทำได้นั้นเกิดจากการที่สมองแต่ละบริเวณที่ถูกใช้งานมีการสื่อสารเชื่อมโยงกันมากขึ้นและมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น (Interactive specialization account) ทำให้เด็กมีการพัฒนาการด้านการคิดที่ซับซ้อนเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น
3. เมื่อเด็กเรียนรู้สิ่งใหม่ในช่วงแรกจะใช้สมองบริเวณส่วนหน้าอย่างมาก แต่เมื่อฝึกฝนจนชำนาญจะเปลี่ยนไปใช้สมองส่วนอื่น ๆ ที่อยู่ทางด้านหลังแทน สมองส่วนหน้าจะทำงานน้อยลง (Skill learning account) กล่าวคือ สิ่งใดที่ทำงานชำนาญแล้วมักจะไม่ต้องใช้สมองส่วนหน้าสุด แต่สิ่งใดที่เป็นสิ่งใหม่ไม่คุ้นเคยจะต้องอาศัยสมองส่วนหน้าอย่างมาก

บทบาทของสมองส่วนหน้าสุด (Prefrontal cortex) ในการพัฒนาการรู้คิดของเด็กเริ่มตั้งแต่วัยปลายขวบปีแรก โดยเด็กจะรู้จักค้นหาสิ่งของที่หายไปจากตำแหน่งเดิม (Object retrieval) เมื่ออายุ 1 ปี แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการของสมองส่วนหน้าสุด (Prefrontal cortex) มากกว่าเมื่ออายุ 7.5-9 เดือน และเมื่อเด็กอายุ 1.5-2 ปี จะมีพัฒนาการด้านการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) คือ รู้ว่าตนเองมีตัวตนอยู่และแตกต่างจากคนอื่น หากตระหนักรู้ในตนเองนี้จะนำไปสู่

การเข้าใจผู้อื่นต่อไป คือ การที่เด็กรับรู้คนอื่นเป็นอีกคนหนึ่งที่ไม่ใช่ตัวเอง คนอื่นมีความคิด ความรู้สึกแตกต่างจากเด็กได้ และจะเริ่มคิดในบริบทของผู้อื่นได้ (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2559)

สรุปได้ว่า พัฒนาการสมองส่วนหน้ามีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กมีการพัฒนาต่อเนื่องยาวนานจนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารจึงใช้เวลาในการพัฒนาต่อเนื่องตั้งแต่ขวบปีแรกคู่ขนานไปกับการพัฒนาของสมองส่วนหน้าจนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นเช่นกัน ประสบการณ์ในช่วงวัยก่อนเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งให้ทักษะการคิดเชิงบริหารหรือเรียกได้ว่าเป็นช่วงวัยหน้าต่างแห่งโอกาสบานสำคัญยิ่งในการพัฒนาของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่มีอัตราการเติบโตก้าวหน้าของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารมากกว่าช่วงวัยอื่น (Developing Child at Harvard University, 2011)

พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

การคิดเชิงบริหาร หรือ Executive functions [EF] หมายถึง การทำงานระดับสูงของสมองส่วนหน้าที่ควบคุมความคิด การตัดสินใจ และการกระทำ จนส่งผลให้เริ่มลงมือทำและมุ่งมั่นทำงานจนเสร็จ (Goal directed behaviors) ซึ่งในเด็กวัย 2-6 ปี มีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ คือ 1) ความจำเพื่อใช้งาน (Working memory) 2) การหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรม (Inhibitory control) 3) การเปลี่ยน/ ยืดหยุ่นความคิด (Shifting หรือ Cognitive flexibility) 4) การควบคุมอารมณ์ (Emotional control) และ 5) การวางแผนและจัดการทำงานให้สำเร็จ (Planning and organizing) และเมื่อเข้าสู่วัย 6-18 ปี จะมีองค์ประกอบเพิ่มขึ้นอีก 4 องค์ประกอบ คือ 1) การเริ่มต้นลงมือทำ (Initiating) 2) การจดจ่อใส่ใจ (Focus attention) 3) การเฝ้าติดตามสะท้อนผลจากการกระทำของตนเอง (Self-monitoring) และ 4) การมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed persistence) (Anderson, 2002) ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญในการช่วยให้บุคคลทำงานเสร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะตั้งเป้าหมายวางแผนลำดับขั้นตอนของงาน การลงมือทำโดยไม่ต้องมีคนบอก กำกับตนเองให้จดจ่อกับงาน มุ่งมั่นที่จะทำและไม่ย่อท้อเมื่อเจออุปสรรค รวมทั้งการประเมินปรับปรุงงานให้ดีขึ้น เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายในที่สุด ทักษะเหล่านี้ไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างชัดเจน บุคคลจะต้องใช้ทักษะเหล่านี้ร่วมกันในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ บุคคลที่มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่ดีจะประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียน การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม (Diamond, 2013)

ความสำคัญของการคิดเชิงบริหาร พัฒนาการคิดเชิงบริหารมีความสำคัญต่อความสำเร็จทางการเรียนของเด็ก เนื่องจากเป็นตัวบ่งบอกถึงความพร้อมในการเรียนของเด็กได้มากกว่าระดับ

สติปัญญา (IQ) จนเป็นที่ยอมรับกันในวงกว้างว่า ผู้ที่มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารดีจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทำงาน ชีวิตคู่ที่ดี ทั้งมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีอีกด้วยเมื่อเด็กโตขึ้น การพัฒนาทักษะที่เป็นองค์ประกอบของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารจะนำไปสู่การมีเชาว์ปัญญาที่ไหลลื่น (Fluid intelligence) เช่น การวางแผน (Planning) การคิดเป็นเหตุผล (Reasoning) การแก้ปัญหา (Problem solving) และการเฝ้าตามคuesสะท้อนผลจากการกระทำของตนเอง (Self-monitoring) เพราะฉะนั้นหากเด็กเล็กมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ความจำเพื่อใช้งาน การหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรม และการเปลี่ยน/ ยึดหยุ่นความคิดที่ดีจะเป็นพื้นฐานสำคัญของทักษะด้านอื่น ๆ ตามมา ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนการทำงาน นอกจากนั้นการยับยั้งควบคุมพฤติกรรมที่ดีในเด็กยังเป็นพื้นฐานของทักษะสังคมเมื่อเด็กโตขึ้น เช่น ความเข้าใจเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การตัดสินใจที่เป็นเหตุเป็นผล และการมีสุขภาพจิตที่ดี ดังการศึกษาของ Penela, Walker, Degnan, Fox, and Henderson (2015) พบว่า การหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรมตนเองในเด็กอายุ 2-3 ปี ส่งผลต่อการควบคุมอารมณ์เมื่อเด็กอายุได้ 5 ปี และการควบคุมอารมณ์ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในทักษะทางสังคมเมื่ออายุ 7 ปี

ลักษณะของพัฒนาการด้านคิดเชิงบริหาร การศึกษาพัฒนาการสมองของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ในปัจจุบัน ช่วยให้เข้าใจลักษณะและการทำงานของสมองเพิ่มมากขึ้น (Anderson, 2002) ดังนี้

1. สมองมีกระบวนการสลายนจุดเชื่อมต่อเซลล์ประสาทที่ไม่ค่อยได้ใช้ทิ้งไป เรียกว่า Synaptic pruning คือ การตัดแต่งกระบวนการนี้จะเกิดขึ้นระหว่างอายุ 9-12 ปี ทำให้สมองเหลือเพียงวงจรประสาทที่จะใช้งาน ซึ่งวงจรประสาทนี้เป็นที่รองรับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร
2. กระบวนการเพิ่มปลอก Myelin บนเส้นประสาท (Myelination) จะช่วยให้นำสัญญาณประสาทได้เร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการเพิ่มปลอก Myelin นี้ ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นที่สมองส่วนหน้าสุด (Prefrontal cortex) ทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์วางแผนและตัดสินใจด้วยวิจารณญาณ (Teffer & Semendeferi, 2012) ดังนั้นสมองส่วนหน้าจึงเปรียบเสมือนผู้บริหารองค์กรที่ควบคุมความคิด การตัดสินใจ อารมณ์การแสดงออก และการกระทำของมนุษย์ โดยมีเส้นใยประสาทที่เชื่อมต่อถึงกันทำให้เกิดทักษะพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารได้ นอกจากนี้องค์ประกอบแต่ละด้านของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารยังมีพัฒนาการที่ช้าเร็วแตกต่างกันอีกด้วย (Isquith, Roth, Kenworthy, & Gioia, 2014)

องค์ประกอบของการคิดเชิงบริหารแบ่งออกเป็น 9 ด้าน (สุภาวดี หาญเมธี, 2559; Anderson, 2002)ดังต่อไปนี้

1. ความจำเพื่อใช้งาน (Working memory) คือ ความจำที่นำมาใช้งานเป็นความสามารถในการเก็บประมวลและดึงข้อมูลที่ได้มาจากประสบการณ์เดิมในชีวิต และเก็บไว้ในคลังสมองจะนำออกมาใช้ตามสถานการณ์ที่ต้องการ ยิ่งมากประสบการณ์ความจำที่นำมาใช้งานก็ยิ่งมาก
2. การหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรม (Inhibitory control) คือ การยับยั้งชั่งใจ คิดไตร่ตรองเป็นความสามารถในการควบคุมแรงปรารถนาของตนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม จนหยุดยั้งพฤติกรรมได้ในเวลาที่สมควร เด็กที่ขาดความยับยั้งชั่งใจอาจทำโดยไม่คิดหรือมีปฏิกิริยาตอบโต้แบบไม่ไตร่ตรอง นำมาซึ่งปัญหาแก่ตนเองต่อไป
3. การเปลี่ยน/ ยืดหยุ่นความคิด (Shifting หรือ Cognitive flexibility) คือ ความสามารถในการยืดหยุ่นความคิด เปลี่ยนจุดสนใจ เปลี่ยนโฟกัสหรือทิศทางให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เด็กที่มีปัญหาในเรื่องการปรับตัวมักจะติดตันอยู่กับสิ่งเดิม ๆ ไม่สามารถยืดหยุ่นพลิกแพลงได้ มองไม่เห็นทางออกใหม่ ๆ ไม่สามารถคิดสิ่งใหม่ ๆ นอกกรอบได้ ส่วนคนที่ปรับตัวง่าย กินง่าย อยู่ง่าย ก็จะดำเนินชีวิตไปได้ง่ายกว่า
4. การควบคุมอารมณ์ (Emotional control) คือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม จัดการกับความเครียดหรืออารมณ์หงุดหงิดไม่พอใจ และแสดงออกแบบที่ไม่รบกวนผู้อื่น เด็กที่ควบคุมอารมณ์ไม่ได้มักโกรธเกรี้ยวฉุนเฉียว จี้หงุดหงิดกินเหตุหรือจี้กังวล อารมณ์แปรปรวน และอาจซึมเศร้าได้ การควบคุมอารมณ์ได้ดีเป็นทักษะชีวิตที่สำคัญอย่างยิ่งทักษะหนึ่งที่มนุษย์ทุกคนพึงมี
5. การวางแผน และจัดการทำงานให้สำเร็จ (Planning and organizing) คือ การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ เริ่มตั้งแต่การตั้งเป้าหมาย การเห็นภาพรวม จัดลำดับความสำคัญ จัดระบบโครงสร้างจนถึงการดำเนินการ กล่าวคือ การแตกเป้าหมายให้เป็นขั้นตอนกระบวนการ และมีการประเมินผล คนที่มีทักษะกลุ่มนี้จะเป็นคนที่วางแผนเก่ง ทำงานเป็น
6. การริเริ่มลงมือทำ (Initiating) คือ ความสามารถในการริเริ่ม และลงมือทำงานตามที่คิด มีทักษะในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และเมื่อคิดแล้วก็ลงมือทำให้ความคิดของตนปรากฏขึ้นจริง ไม่โอ้อ้อ หรือผลัดวันประกันพรุ่ง
7. การจดจ่อใส่ใจ (Focus attention) คือ ความสามารถในการใส่ใจจดจ่อ มุ่งความสนใจอยู่กับสิ่งที่ทำอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ โดยไม่วอกแวกไปตามปัจจัยไม่ว่าภายนอกหรือภายในตนเองที่เข้ามารบกวน เด็กที่มีใจจดจ่อกับสิ่งที่ทำก็จะเรียนได้ดี ทำงานสำเร็จได้ง่าย
8. การเฝ้าติดตามสะท้อนผลจากการกระทำของตนเอง (Self-monitoring) คือ การตรวจสอบตนเอง รู้จักจุดแข็งจุดอ่อนของตนเอง ตั้งแต่การรู้อารมณ์ตนเอง รู้จักตนเอง รวมถึงการตรวจ

สอบการทำงานเพื่อหาจุดดีจุดบกพร่อง ประเมินการบรรลุเป้าหมาย ติดตามปฏิกิริยาของตนเอง และดูผลจากพฤติกรรมของตนเองที่ไปกระทบต่อผู้อื่น

9. การมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed persistence) คือ ความพากเพียรมุ่งสู่เป้าหมาย เมื่อตั้งใจและลงมือทำสิ่งใดแล้ว ก็มีความมุ่งมั่นพยายาม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายไม่ว่าจะมีอุปสรรคใด ๆ ก็พร้อมฝ่าฟันจนถึงความสำเร็จ บุคคลที่ล้มแล้วลุกได้ก็จะมีฐานความคิดของความมุ่งมั่น พากเพียร

จากลักษณะของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารทั้ง 9 ด้าน ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่ามนุษย์ทุกคนใช้ทักษะการคิดเชิงบริหารในชีวิตอยู่ตลอดเวลา เป็นทักษะในการดำเนินชีวิตให้เป็นปกติ เป็นทักษะที่เราใช้ในการจัดการกับการเรียนรู้ใช้ในการตัดสินใจเพื่อจัดการกับปัญหาต่าง ๆ และใช้ในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าแก่ตนเองและต่อสังคม

พัฒนาการของทักษะด้านการคิดเชิงบริหารในเด็ก พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอน เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงที่หลากหลายโดยไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเริ่มพัฒนาขึ้นในเวลาไม่นานหลังปฏิสนธิโดยช่วงวัย 3-6 ปี เป็นหน้าต่างแห่งโอกาสที่สำคัญที่สุดของการเติบโตอย่างมากของทักษะเหล่านี้ และทักษะนี้ก็จะเติบโตต่อไปจนถึงวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตอนต้น แต่ในอัตราที่ไม่เท่ากับการเติบโตในช่วง 3-6 ปี และหลังจากนั้นจึงลดการเติบโตลง (Best & Miller, 2010) ดังนั้นในช่วงวัย 3-6 ปี ถ้าเด็กไม่ได้รับการฝึกฝนที่ควรได้รับจากสัมพันธภาพกับผู้ใหญ่ สภาพแวดล้อม หรือจากสภาพแวดล้อมกลับกลายเป็นตัวสร้างปัญหาต่อเด็ก เช่น การละเลยทอดทิ้งละเมิด หรือใช้ความรุนแรง การพัฒนาทักษะด้านการคิดเชิงบริหารก็อาจจะช้าหรือบกพร่องเสียหายไป ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างการทำงานของสมองและพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารต่อไปด้วย (Diamond, 2013)

พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของมนุษย์ในมิติต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมสติปัญญา และจิตวิญญาณ (สุภาวดี หาญเมธี, 2559) ดังนี้

1. ด้านร่างกาย พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านร่างกายในเด็ก เช่น พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่บกพร่องจะเกี่ยวข้องกับโรคอ้วน การรับประทานอาหารมากไป เนื่องจากเมื่อเด็กมีความบกพร่องในทักษะการควบคุมพฤติกรรม การยับยั้งชั่งใจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร

2. ด้านอารมณ์จิตใจ ในเด็กวัยก่อนเรียนพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจมีพัฒนาการเร็วกว่าสมองส่วนที่ควบคุมการคิดเชิงบริหาร ควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรม เด็กจึงมักตอบสนองต่อสิ่งเร้า

ที่มากกระตุ้นได้ง่าย ไม่ทันยั้งคิด ไม่ค่อยไตร่ตรอง หุนหันพลันแล่น เนื่องจากสมองส่วนหน้า ที่ควบคุมการคิดเชิงบริหารยังไม่บรรลุนิติภาวะ ส่งผลให้เด็กมีความผิดปกติด้านจิตใจตามมาหลายด้าน ดังการศึกษาที่พบว่า พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารบกพร่องมักพบสาเหตุจากความผิดปกติทางอารมณ์จิตใจหลายด้าน ได้แก่ โรคสมาธิสั้น (ADHD) โรคความผิดปกติทางความประพฤติ (Conduct disorder) เป็นต้น (Diamond, 2013)

3. ด้านสังคม พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารมีความเกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางสังคมที่เหมาะสม โดยพบว่า เด็กที่มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารบกพร่องนำไปสู่ปัญหาทางสังคม พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ทะเลาะเบาะแว้ง และการระเบิดอารมณ์ (Denson, Capper, Oaten, Friese, & Schofield, 2011)

4. ด้านสติปัญญา พัฒนาการคิดเชิงบริหารมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านสติปัญญา เนื่องจากเป็นการทำงานของสมองส่วนหน้า มีสำคัญต่อความพร้อมในการเรียนยิ่งกว่า IQ หรือความสามารถในการอ่านและคำนวณในระดับแรกเข้าเรียนชั้นประถม

5. ด้านจิตวิญญาณ พัฒนาการของสมองส่วนหน้า และพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร มีผลต่อความพยายามที่จะเผชิญหน้า และแก้ปัญหาทางศีลธรรม และมีความสัมพันธ์โดยตรงกับบุคลิกภาพของบุคคลที่มีการไตร่ตรองถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่นก่อนลงมือทำ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

จากการศึกษาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม พบว่า เด็กวัยก่อนเรียนเป็นช่วงเวลาของการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กได้รับอิทธิพลจากปัจจัยเฉพาะตัวของเด็กและสภาพแวดล้อมของแต่ละช่วงเวลาในชีวิตแตกต่างกัน ซึ่งสามารถร่วมกันกำหนดผลกระทบต่อเด็กแต่ละคนแตกต่างกัน (Anderson, 2002; Bernier et al., 2010) โดยปัจจัยเฉพาะตัวของเด็ก ได้แก่ เพศ อายุ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน (Affrunti & Woodruff-Borden, 2013; Bernier et al., 2015) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตร รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา และสิ่งแวดล้อมของครอบครัว (เบญจวรรณ ปิ่นทอง และคณะ, 2561; Geers, 2013; Hackman et al., 2015; Lengua et al., 2014; Merz et al., 2016; Sarsour et al., 2011; Vernon-Feagans et al., 2016) และจากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวมาข้างต้น พบว่า พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารค่อนข้าง

สูง ($r = .35, p < .001, r = -.14, p < .001, r = .40, p < .001$ และ $r = .50, p < .05$ ตามลำดับ) ซึ่งปัจจัย ทั้งสี่มีทั้งปัจจัยทางด้านตัวเด็กเอง และปัจจัยของมารดา

พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน

พื้นอารมณ์ของเด็ก (Temperament) หมายถึง ลักษณะเฉพาะของพฤติกรรมที่เด็กกระทำ และแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อบุคคล เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏตั้งแต่แรกเกิด จนโต ทั้งเรื่องการกิน การนอน การขับถ่าย การเล่น ระดับการเคลื่อนไหว ความสามารถในการปรับตัว การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อม พื้นอารมณ์เป็นตัวสร้าง บุคลิกภาพทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมในวัยผู้ใหญ่ แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามปัจจัย สิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นเติบโตขึ้นมา เช่น วิธีการอบรมเลี้ยงดู และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งพื้นอารมณ์ของเด็กแบ่งได้ 3 รูปแบบ (Chess & Thomas, 1996) ดังต่อไปนี้

1. เด็กเลี้ยงง่าย (Easy child) พฤติกรรมของเด็กกลุ่มนี้จะเป็นเด็กที่มีการปรับตัว เข้าหาคนอื่นได้ง่าย มีอารมณ์ดี มีความสม่ำเสมอในชีวิตประจำวัน และการตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ไม่รุนแรง เช่น การรับประทานอาหาร การนอน การขับถ่ายสม่ำเสมอเป็นเวลา ปรับตัวต่อสิ่งใหม่ ๆ ได้เร็ว และมีอารมณ์ที่ร่าเริง เมื่อโตขึ้นจะเรียนรู้กฎระเบียบของสังคม ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเด็กเลี้ยงง่ายผู้เลี้ยงดูจะพบปัญหาน้อยในการฝึกฝนและการเลี้ยงดู

2. เด็กเลี้ยงยาก (Difficult child) พฤติกรรมของเด็กกลุ่มนี้จะเป็นเด็กที่ปรับตัวได้ยาก ซน ไม่อยู่นิ่ง มีตารางกิจกรรมประจำวันที่ไม่สม่ำเสมอ หลีกหนีจากบุคคลหรือสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย อารมณ์ส่วนใหญ่ไม่ดี หงุดหงิดง่าย มีการตอบสนองที่รุนแรง เช่น การรับประทานอาหาร การนอน การขับถ่ายสม่ำเสมอไม่สม่ำเสมอ การตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เข้ามารุนแรง เช่น ร้องไห้เสียงดัง อาละวาด ปรับตัวต่อสิ่งใหม่ได้ยาก เช่น อาหารที่ไม่คุ้นเคย บุคคลแปลกหน้า เป็นต้น ซึ่งเด็กเลี้ยงยากเป็นเด็กที่ผู้เลี้ยงดูต้องเลี้ยงดูด้วยความใจเย็น ใจใส่ และมีความสม่ำเสมอ

3. เด็กปรับตัวช้า (Slow to warm up child) พฤติกรรมของเด็กกลุ่มนี้จะเป็นเด็กที่ปรับตัวต่อสิ่งที่ไม่คุ้นเคยได้ช้า มีแนวโน้มที่หลีกหนีจากบุคคลหรือสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้ารอบตัวไม่มาก มักมีอารมณ์ไม่ดี ซึ่งเด็กกลุ่มนี้จะแตกต่างจากเด็กกลุ่มเลี้ยงยากที่การตอบสนองของเด็กจะเป็นการถอยหนีหรือต่อต้านสิ่งต่าง ๆ แบบไม่รุนแรง ซึ่งเด็กปรับตัวช้าเป็นเด็กที่ผู้เลี้ยงดูต้องมีความใจเย็น ใจใส่ ให้เวลาในการฝึกเด็กแบบค่อยเป็นค่อยไป เมื่อได้ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ เด็กก็จะเริ่มคุ้นเคยและปรับตัวได้

Chess and Thomas (1996) กล่าวว่า เด็กที่มีลักษณะพื้นอารมณ์ที่แตกต่างกันจะมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน พื้นอารมณ์ของเด็กจะมีผลต่อพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับมารดาหรือผู้เลี้ยงดูว่ามีลักษณะที่เข้ากันได้กับพื้นอารมณ์ของเด็ก

ได้ด้วยหรือไม่ โดยเด็กที่มีพื้นอารมณ์แบบเด็กเลี้ยงง่ายมีลักษณะเลี้ยงง่าย อารมณ์ดี ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี เด็กมีพื้นอารมณ์แบบเด็กเลี้ยงยาก มีลักษณะเลี้ยงยาก กิน นอนไม่เป็นเวลา ปรับตัวยาก หงุดหงิดง่าย โมโหรุนแรง และพื้นอารมณ์แบบเด็กปรับตัวช้าจะมีลักษณะปรับตัวช้า ขี้อาย ไม่ค่อยกล้าเข้าหาสิ่งใหม่ ๆ มักมีอารมณ์ไม่ดี แต่ไม่รุนแรงเท่าเด็กเลี้ยงยาก

จากการศึกษาพื้นอารมณ์ของเด็กพบมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร ดังการศึกษาของ Noel, Peterson, and Jesso (2008) พบว่า พื้นอารมณ์เด็กเลี้ยงยากที่แสดงพฤติกรรมความรุนแรงสูงด้านอารมณ์มีผลต่อการรับรู้คำศัพท์ที่แยะลง ($r = -.32, p < .05$) ความสามารถในการเล่าเรื่องสั้นลง ($r = -.30, p < .05$) และมีความหมายความชัดเจนน้อยลง ($r = -.38, p < .01$) สำหรับเด็กที่มีพื้นอารมณ์แบบเด็กเลี้ยงง่าย เข้ากับสังคมง่าย มีแนวโน้มที่เล่าเรื่องราวได้ยาวขึ้น และมีความต่อเนื่องของเรื่องราวที่ดี และเด็กที่มีความกระตือรือร้นสูงมีแนวโน้มในการสร้างความชัดเจนของเรื่องราวได้ดี แสดงถึงพัฒนาการทางสติปัญญา และความคิดของเด็ก สอดคล้องกับการศึกษาของ Narwold (2016) ที่พบว่า ลักษณะอารมณ์ที่เด็กแสดงออกถึงความไม่พอใจมีอิทธิพลต่อสรีรวิทยาของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตอบสนองต่อความเครียดส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารผ่านฮอร์โมน สารสื่อประสาท และเอนไซม์ของร่างกาย นอกจากนี้ยังพบว่า ผลกระทบของการที่เด็กมีลักษณะอารมณ์ที่แสดงถึงการปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ช้า เกิดความเครียด และวิตกกังวลยับยั้งพลังของเด็ก ส่งผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารด้านความจำเพื่อใช้งาน (Working memory) การยับยั้งได้รุดรอง (Inhibition) และการยืดหยุ่นทางความคิด (Cognitive flexibility) (Shields, Sazma, & Yonelinas, 2016) สอดคล้องกับการศึกษาของ Geers (2013) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นอารมณ์ และปัญหาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน พบว่า พื้นอารมณ์ของเด็กสามารถทำนายปัญหาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนได้ร้อยละ 36 ($\beta = .45, p < .01$) สอดคล้องกับการศึกษาของ Affrunti and Woodruff-Borden (2013) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นอารมณ์เด็กและพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กอายุ 7-10 ปี พบว่า ผลกระทบของพื้นอารมณ์ของเด็กเป็นปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .30, p < .01$) จะเห็นได้ว่าพื้นอารมณ์ของเด็กมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของสมองและระบบประสาทที่กำลังเจริญเติบโต และพัฒนาอย่างรวดเร็ว และมีความคงอยู่ระดับหนึ่งแล้วต่อเนื่องจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร

ความเครียดในการเป็นมารดา

ความเครียดในการเป็นมารดา หมายถึง ความไม่สมดุลของความต้องการและการตอบสนองความต้องการของมารดาต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกขณะปฏิบัติหน้าที่

ในการเป็นมารดา ซึ่งการเลี้ยงดูบุตรในแต่ละช่วงวัยมักส่งผลกระทบต่อมารดาทั้งสิ้น การมีบุตรในครอบครัวย่อมส่งผลให้ครอบครัวเกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากมารดามักจะถูกคาดหวังจากการกระทำของบทบาทหรือพันธกิจของครอบครัว ทั้งความคาดหวังที่มีต่อบุตรของมารดา การเลี้ยงดูบุตรด้วยความกดดัน และการไม่สามารถจัดการกับพฤติกรรมของบุตรได้อย่างเหมาะสม เมื่อไม่สามารถจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ มารดามักจะสูญเสียความมั่นใจในการสอน การอบรมเลี้ยงดูซึ่งนำไปสู่ความรู้สึกเครียดได้ (รุจา ภูไพบูลย์, 2558) จากการศึกษาของ Abidin (1995) กล่าวว่า สิ่งที่ทำให้เกิดความเครียดในการเป็นมารดาจากปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ความเครียดต่อบทบาทหน้าที่การเป็นมารดา (Parent distress) 2) ความเครียดต่อการมีปัญหากลุ่มสัมพันธ์กับบุตร (Parent-child dysfunctional interaction) และ 3) ความเครียดต่อความเป็นเด็กเลี้ยงยากของลูก (Difficult child) ซึ่งการรับรู้ของมารดาต่อความเครียดในการเป็นมารดาจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของมารดาในการทำหน้าที่เป็นมารดาด้วย อีกทั้งยังพบว่า ความเครียดในการเป็นมารดาทำให้ศักยภาพการเป็นมารดาลดลง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตรน้อยลง มารดาจะแสดงออกถึงการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม เช่น การบังคับ การดุด่า ลงโทษโดยไม่อธิบายเหตุผล การทำร้ายด้วยวาจา การใช้ความรุนแรง ซึ่งจะกระตุ้นให้เด็กคือและมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว (Cmic, Gaze, & Hoffman, 2005) พฤติกรรมดังกล่าวของมารดาจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านสติปัญญา และพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของบุตรตามมาได้ ดังการศึกษาของ เบญจวรรณ ปิ่นทอง และคณะ (2561) ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน พบว่า ความเครียดในการเป็นมารดา มีความสัมพันธ์ทางลบกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.147, p < .05$) สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า มารดาที่มีความซึมเศร้าทำให้การเลี้ยงดูบุตรหยุดชะงัก ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสติปัญญาของบุตร (Ekathikomkit, Sitthimongkol, Prasopkittikun, & Phuphaibul, 2016)

นอกจากนี้การศึกษาของ จินตนา วัชรสินธุ์, มณีรัตน์ ภาครูป, สุนทราวดี เชียรพิเชษฐ, และณชนันท์ ชีวานนท์ (2556) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กอายุ 1-6 ปี พบว่า มารดาที่มีความเครียดในการดูแลบุตรและไม่สามารถจัดการกับความเครียดได้ มารดามีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงต่อเด็กมากขึ้น และถ่ายทอดพฤติกรรมไปสู่เด็ก ทำให้เด็กเป็นคนมีอารมณ์เครียด โมโหง่าย ก้าวร้าว และชอบทะเลาะกับเพื่อน ซึ่งเด็กที่มีพฤติกรรมดังกล่าวมักจะพบว่า มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารบกพร่องด้วย (นวลจันทร์ จุฑาทักคิกุล และคณะ, 2560) เช่นเดียวกับการศึกษาที่พบว่า มารดาที่มีความเครียดทำให้มารดาแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จะส่งผลให้เด็กวัยก่อนเรียนมีระดับคอร์ติซอลเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะไปยับยั้งการทำงานของสมอง

ส่วนหน้าและสมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ และความจำของเด็ก จึงส่งผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (Wagner et al., 2016) และการศึกษาของ De Cock et al. (2017) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดในการเป็นมารดาต่อปัญหาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กอายุ 6-24 เดือน พบว่า ความเครียดในการเป็นมารดา มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่เป็นปัญหาในเด็ก ($r = .61, p < .001$) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านความเครียดจากการเป็นมารดาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร

ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร (Attachment) หมายถึง ความรักความผูกพัน ความเอื้ออาทรต่อกันระหว่างมารดากับเด็กวัยก่อนเรียน มารดาเป็นผู้ที่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด จึงเกิดสายใยความรักความผูกพันที่มีต่อกัน ซึ่งสัมพันธ์ภาพระหว่างมารดากับบุตรเป็นสิ่งสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของบุตร (รุจา ภูไพบูลย์, 2558) สัมพันธภาพเป็นสายสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่มั่นคง ซึ่งมนุษย์แสวงหาและต้องการ โดยเฉพาะในช่วง 0-5 ปีแรกของเด็ก จึงมีความสำคัญมากต่อพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านจิตสังคม และการปรับตัวของเด็กวัยก่อนเรียน สัมพันธภาพที่บิดามารดาและบุตรสามารถแสดงออกซึ่งกันและกัน จะสังเกตได้จากระดับความใกล้ชิดทางร่างกายระหว่างบิดามารดาและบุตร การใช้เวลาแก่บุตร และความบ่อยครั้งของการสัมผัสบุตร (Muller, 1996)

Sumalrot et al. (2018) กล่าวถึง ทฤษฎีสัมพันธภาพของ Bowlby (1990) ว่าเป็นการแสดงพฤติกรรมสัมพันธภาพอันเป็นผลจากการตอบสนองของบิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็ก ดังนี้

1. สัมพันธภาพแบบถอยหนี-แยกตัว (Avoidant) เด็กจะแสดงพฤติกรรมหลีกเลี่ยงแยกตัวจากผู้เป็นบิดามารดา เนื่องจากบิดามารดามักจะปฏิเสธลูก เมื่อเด็กโตขึ้นจะเป็นพวกไม่สนใจใคร ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม และมักจะไม่เห็นคุณค่าของความผูกพัน
2. สัมพันธภาพแบบผูกพันมั่นคง (Secured) เด็กที่ผูกพันใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามารดา จะไม่มีความกังวล แม้ว่าบิดามารดาจะห่างไปชั่วคราวเพราะมั่นใจและไว้วางใจว่ามารดาจะกลับมา เมื่อโตขึ้นเด็กจะมีความเป็นตัวของตัวเองและมีความมั่นคงทางอารมณ์
3. สัมพันธภาพแบบสับสนไม่แน่ใจ (Ambivalent) เด็กจะมีความรู้สึกสับสนทั้งอยากใกล้ชิดบิดามารดา แต่ก็ยังรู้สึกโกรธอยู่ในใจจากการไม่ได้รับการตอบสนองที่สม่ำเสมอ เพราะบิดามารดาไม่เข้าใจความต้องการของบุตร เมื่อโตขึ้นเด็กจะมีพฤติกรรมชอบหมกมุ่นอยู่กับตัวเอง กังวลกับความใส่ใจของคนรอบข้าง และไม่ยืดหยุ่น

4. สัมพันธภาพแบบไม่ชัดเจน (Disorganized) เด็กจะมีอารมณ์ที่ไม่มั่นคงอย่างมาก สาเหตุพบว่า ร้อยละ 90 เป็นเด็กที่ถูกทำร้ายทารุณกรรม และถูกทอดทิ้งจากบิดามารดา มีปัญหาภายในครอบครัว ซึ่งบิดามารดาเองก็มักจะมีประวัติทำร้ายทารุณกรรมมาก่อนเช่นกัน เด็กจะมีความสับสนระหว่างการอยากใกล้ชิดและถอยห่างจากบิดามารดา เพราะไม่ได้รับการตอบสนองอย่างสม่ำเสมอจากบิดามารดา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจของบุตร เมื่อเติบโตขึ้น จะไม่สามารถจัดการกับปัญหา และไม่สามารถเป็นบิดามารดาที่ดีได้ เด็กกลุ่มนี้ต้องได้รับการเสริมสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ และการพัฒนาทักษะการควบคุมอารมณ์ของตนเอง

จากการศึกษาพบว่า เด็กที่ขาดความผูกพันหรือสัมพันธภาพจะสับสนในเรื่องความสัมพันธ์ มักสร้างความผูกพันหรือสัมพันธภาพกับใครไม่ได้ ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในวัยเรียน หากไม่ได้รับการช่วยเหลือจะมีแนวโน้มที่พัฒนาไปสู่การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะด้านการคิดเชิงบริหารของเด็ก (Hackman et al.2015) เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมแรกของชีวิต เป็นจุดเริ่มต้นของพฤติกรรมที่ดี และไม่ดีของเด็ก ซึ่งหากบิดามารดาให้การสนับสนุนพฤติกรรมที่ดีของบุตร จะทำให้บุตรรู้สึกว่าเขาได้รับความไว้วางใจจากบิดามารดา และเป็น การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน (Bowlby, 1990) ส่งผลทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีด้านต่าง ๆ ตามมา รวมถึงพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียน

จากการทบทวนวรรณกรรมพบการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร ดังการศึกษาของ Bernier et al. (2015) พบว่า เด็กอนุบาลที่มีอารมณ์หรือความผูกพันที่มั่นคงแน่นแฟ้นที่ดีกับมารดาสามารถทำนายการทำงานที่ดีขึ้นในทุกด้านของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารได้ร้อยละ 22.2 ($\beta = .29, p < .001$) และความสัมพันธ์ที่มั่นคงแน่นแฟ้นของมารดาและบุตรนั้นสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กที่มีปัญหาน้อยลงได้ร้อยละ 21.4 ($\beta = -.24, p < .01$) สอดคล้องกับการศึกษาของ Matte-Gagné et al. (2017) ที่ศึกษาความรู้สึกผูกพันแนบแน่นระหว่างมารดาและบุตรกับรูปแบบพัฒนาการของทักษะด้านการคิดเชิงบริหารในชั้นเด็กอนุบาล และประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ความรู้สึกผูกพันแนบแน่นระหว่างมารดาและบุตรสามารถทำนายรูปแบบพัฒนาการของทักษะด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กชั้นประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 21.45, p < .05$)

การอบรมเลี้ยงดูบุตร

การอบรมเลี้ยงดูบุตร (Parenting) หมายถึง แนวทางหรือวิธีการที่มารดาหรือผู้ปกครองใช้ในการอบรมเลี้ยงดู แนะนำสั่งสอน ให้ความช่วยเหลือ ให้ความรัก ความคุ้มครอง และให้ความอบอุ่นแก่เด็ก รวมถึงเป็นแนวทางที่มารดาใช้ในการให้รางวัลหรือลงโทษเด็ก (Baumrind &

Black, 1967) โดยพฤติกรรมการณ์เลี้ยงดูเด็ก ประกอบด้วย 2 คุณลักษณะ คือ การตอบสนองต่อเด็ก และการมีข้อเรียกร้องต่อเด็ก โดยพบว่า บิดามารดาจะมีลักษณะการเลี้ยงดูที่มีการตอบสนอง และการเรียกร้องจากเด็กในระดับที่มากน้อยแตกต่างกันมีผลทำให้เด็กมีอุปนิสัยแตกต่างกัน และแบ่งการเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา (Parenting style) ตามแนวคิดของ Baumind ออกเป็น 3 รูปแบบ (คูลยา จิตตะย โสธร, 2552) ดังนี้

1. ลักษณะการเลี้ยงดูเด็กแบบประชาธิปไตยหรือเอาใจใส่ (Authoritative style) บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กตามองค์ประกอบในมิติการตอบสนอง และการมีข้อเรียกร้องต่อเด็ก ดังนี้

1.1 การตอบสนอง (Responsiveness) บิดามารดาจะมีการตอบสนองต่อความต้องการและความปรารถนาของเด็กให้ความรักความอบอุ่นต่อเด็กอย่างมีเหตุผล แสดงออกให้เด็กรู้ชัดเจน ว่ารักเด็ก ดูแลเอาใจใส่ต่อเด็ก ยอมรับในความสามารถของเด็ก ให้ความร่วมมือกับเด็ก อย่างเหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุนเด็กอย่างมีเหตุผล รับฟังสิ่งที่เด็กพูดหรือแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้มีการสื่อสารเป็นคำพูดแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และแลกเปลี่ยนเหตุผลเกี่ยวกับข้อตกลงต่าง ๆ ของบิดามารดา与孩子

1.2 การมีข้อเรียกร้องกับเด็ก (Demandingness) บิดามารดาจะพยายามที่จะใช้เหตุผล ในการสอนให้เด็กเรียนรู้การเชื่อฟัง และการทำตามคำสั่งของบิดามารดาด้วยเหตุผล กำหนด กฎเกณฑ์หรือข้อบังคับต่าง ๆ และใช้อำนาจหน้าที่ความเป็นบิดามารดาในการควบคุมให้เด็ก ปฏิบัติตาม อธิบาย และให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมตัดสินใจ เมื่อเด็กคัดค้านไม่ยอมรับตามกฎเกณฑ์ หรือข้อบังคับ จะมีการสอน ชี้แนะ ควบคุมอย่างมีเหตุผล มีความหยืดหยุ่น และใช้ระเบียบวินัย กับเด็กอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ให้โอกาส และสนับสนุนให้เด็กมีมุมมองเป็นของตัวเองคล้ายกับ ผู้ใหญ่ ตระหนักถึงสิทธิความเป็นบุคคล และขอบเขตเฉพาะของเด็ก

2. ลักษณะการเลี้ยงดูเด็กแบบอำนาจนิยมหรือควบคุมเข้มงวด (Authoritarian model) บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กตามองค์ประกอบในมิติการตอบสนอง และการมีข้อเรียกร้องต่อเด็ก ดังนี้

2.1 การตอบสนอง (Responsiveness) บิดามารดาจะให้ความอบอุ่น การตอบสนอง และแสดงออกถึงความรักที่มีต่อเด็กให้เด็กรับรู้บ้าง ไม่มีการส่งเสริมให้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิด ระหว่างบิดามารดา与孩子 ไม่ตอบสนองข้อโต้แย้งใด ๆ ของเด็ก โดยเชื่อมั่นว่าการตัดสินใจของบิดามารดาเป็นสิ่งที่ถูกต้องเสมอและเด็กต้องยอมรับ ไม่มีการอธิบายเหตุผลให้เด็กเข้าใจ

2.2 การมีข้อเรียกร้องกับเด็ก (Demandingness) บิดามารดาพยายามที่จะกำหนด ขอบเขต จัดระเบียบควบคุม และประเมินพฤติกรรมเด็กให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับ ที่บิดามารดา กำหนด มีความเด็ดขาด เมื่อเด็กไม่เชื่อฟังจะใช้การอบรมสั่งสอนเด็กด้วยการ ใช้กำลัง ลงโทษเด็กมากกว่าการใช้เหตุผล รุกล้ำก้าวท้าว และจำกัดความเป็นตัวของตัวเองของเด็ก

3. ลักษณะการเลี้ยงดูเด็กแบบตามใจ (Permissive model) บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กตามองค์ประกอบในมิติการตอบสนองและการมีข้อเรียกร้อง ดังนี้

3.1 การตอบสนอง (Responsiveness) บิดามารดาจะให้ความอบอุ่นและทะนุถนอมเด็กมาก ใจกว้าง สนับสนุนและยอมรับเด็กมาก สนับสนุนให้เด็กแสดงความคิดเห็น และอภิปรายข้อคิดเห็นต่อบิดามารดา เน้นการปฏิบัติตามความต้องการหรือข้อเรียกร้องของเด็กมาก

3.2 การมีข้อเรียกร้องกับเด็ก (Demandingness) บิดามารดาจะพยายามฝึกเลี้ยงการใช้วิธีการควบคุม และไม่ใช้วิธีการลงโทษเด็ก ยอมให้เด็กควบคุมกำกับกิจกรรมต่าง ๆ ของตัวเองโดยไม่มีขอบเขตเพราะเชื่อว่าเด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้เองผ่านประสบการณ์ของเด็ก มีการชี้แจงกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับให้กับเด็ก และเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติตามระเบียบวินัย แต่จะให้อำนาจตัดสินใจแก่เด็กโดยที่บิดามารดาจะยอมรับและเห็นคล้อยตาม ตามที่เด็กตัดสินใจโดยไม่ชี้แนะแนวทางที่เหมาะสม ไม่มีอำนาจในการกระตุ้นให้เด็กเชื่อฟังกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้

การอบรมเลี้ยงดูบุตรเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร โดยการอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยการตอบสนองต่อความต้องการของเด็กมีผลต่อพัฒนาการด้านนี้พอสมควร (Mackey, Raizada, & Bunge, 2012) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในการควบคุมตนเองของเด็ก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ การศึกษา และการปรับตัว นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นในการให้ความรักความอบอุ่น ยอมรับความคิดเห็นของเด็ก ใช้เหตุผลในการอบรมสั่งสอน และมีความสม่ำเสมอ ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการหลายๆ ด้านของเด็ก (สุธรรม นันทมงคลชัย, 2559) ดังการศึกษาของ Vernon-Feagans, Willoughby, and Garrett-Peters (2016) ศึกษาปัจจัยทำนายการเลี้ยงดูที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมควบคุมตนเอง และพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กอนุบาล พบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูในทางลบ มีความสัมพันธ์กับการด้อยพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้ปกครองปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเด็ก เช่น การอ่านหนังสือ เป็นต้น ส่งผลบวกต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็ก แต่การปล่อยให้เด็กใช้เวลาไปกับการดูโทรทัศน์ เล่นเกมส์ เล่นอินเทอร์เน็ต จะส่งผลในทางลบต่อการเรียน การนอน และการกินของเด็ก (Matte-Gagné & Bernier, 2011) และการศึกษาของ Towe-Goodman et al. (2014) ที่พบว่า บิดาและมารดาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบอ่อนโยน และแบบสนับสนุนในระหว่างการเล่นสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กอายุ 3 และ 7 ปี ($\beta = 4.15, p < .01$) การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบการตอบสนองความต้องการอย่างมีเหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กที่พัฒนาการคิดเชิงบริหารด้านการหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรมล่าช้า ($\beta = .12, p < .001$) (Merz et al., 2016)

และการศึกษาที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบบังคับใช้คำสั่ง และการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรุนแรงมีความสัมพันธ์ทางลบกับเด็กที่มีพัฒนาการคิดเชิงบริหารด้านการยับยั้งพฤติกรรมล่าช้า ($\beta = -.28, p < .001$; $\beta = -.09, p < .05$ ตามลำดับ) (Lucassen et al., 2015; Merz et al., 2016)

นอกจากนี้การศึกษาของ Merz et al. (2016) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบอำนาจนิยมหรือควบคุมเข้มงวด ($r = .41, p < .05$) การอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบตามใจ ($r = .58, p < .05$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่มีปัญหาของเด็ก อธิบายได้ว่า มารดาที่มีกรอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบอำนาจนิยมหรือควบคุมเข้มงวดมากสัมพันธ์กับบุตรที่จะมีปัญหาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารมาก ส่วนการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบตามใจมีความสัมพันธ์ในทางที่ติดขึ้นกับบุตรที่มีปัญหาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร

จากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นได้ว่า พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารมีความสำคัญต่อเด็กวัยก่อนเรียน เนื่องจากเป็นตัวบ่งบอกถึงความพร้อมในการเรียน และการทำงานเมื่อเติบโตขึ้น การพัฒนาองค์ประกอบของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารจะทำให้เด็กมีความคิดรอบคอบ ไตร่ตรองมากขึ้น ยับยั้งอารมณ์ดีขึ้น มีความคิดยืดหยุ่นมากขึ้น สามารถจัดการงานหลายอย่างในเวลาเดียวกันสลับไปมาได้ และทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ได้ในที่สุด โดยพบปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนารูปแบบในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive correlational research design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมาย คือ ประชากรที่นำเด็กวัยก่อนเรียนที่มีอายุ 3-6 ปี มารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตเทศบาลเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 6 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองชุมเห็ด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอิสาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหลักเขต ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองตาด และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านบัว ซึ่งมีบริบทอยู่ภายใต้การดูแลของเทศบาลเมืองในลักษณะเดียวกัน

กลุ่มตัวอย่าง คือ คัดเลือกจากประชากรตามคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

มารดาของเด็กวัยก่อนเรียน

1. มีอายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ ขึ้นไป
2. เป็นผู้ดูแลเด็กเป็นหลักและพักอาศัยอยู่กับเด็ก
3. สามารถอ่าน เขียน เข้าใจ และสื่อสารภาษาไทยได้

เด็กวัยก่อนเรียน

1. มีอายุระหว่าง 3-6 ปี
2. มีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว
3. ไม่มีความผิดปกติหรือปัญหาทางด้านพฤติกรรม เช่น ออทิสติก (Autism) สมาธิสั้น

(Attention Deficit) ภาวะอยู่ไม่สุข (Hyperactivity) เป็นต้น

ครูประจำชั้นของเด็กวัยก่อนเรียน

เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารโดยการตอบแบบสอบถาม

ซึ่งเป็นครูที่ได้รับมอบหมายให้สอน/ ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนมาไม่น้อยกว่า 3 เดือน

การกำหนดขนาดตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ใช้วิธีการเปิดตารางการวิเคราะห์อำนาจการทดสอบ (Power analysis) โดยกำหนดค่าอำนาจการทดสอบ (Power analysis) เท่ากับ .80 ค่าความเชื่อมั่น (α) ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 จำนวนตัวแปรทำนายเท่ากับ 4 และกำหนดขนาดอิทธิพลของตัวแปรขนาดปานกลาง (Moderate effect size) เท่ากับ .15 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 84 ราย (Cohen, 1992)

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) มีรายละเอียด ดังนี้

1. สุ่มเลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) จำนวนร้อยละ 30 (รัตนศิริ ทาโต, 2561) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมดในความรับผิดชอบของเทศบาลเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมี จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองชุมเห็ด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอิสาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหลักเขต ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองดาด และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านบัว โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้อัตราส่วนการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 30 ของศูนย์พัฒนาการเด็กเล็กทั้งหมด ได้จำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอิสาน

2. คำนวณสัดส่วนของจำนวนเด็กวัยก่อนเรียนในแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สุ่มเลือกได้ 2 แห่ง ให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยก่อนเรียนที่มีอายุ 3-6 ปี รวมทั้งหมด 84 ราย ได้กลุ่มตัวอย่างจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มาจำนวน 55 ราย จากทั้งหมด 126 ราย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอิสาน มาจำนวน 29 ราย จากทั้งหมด 67 ราย

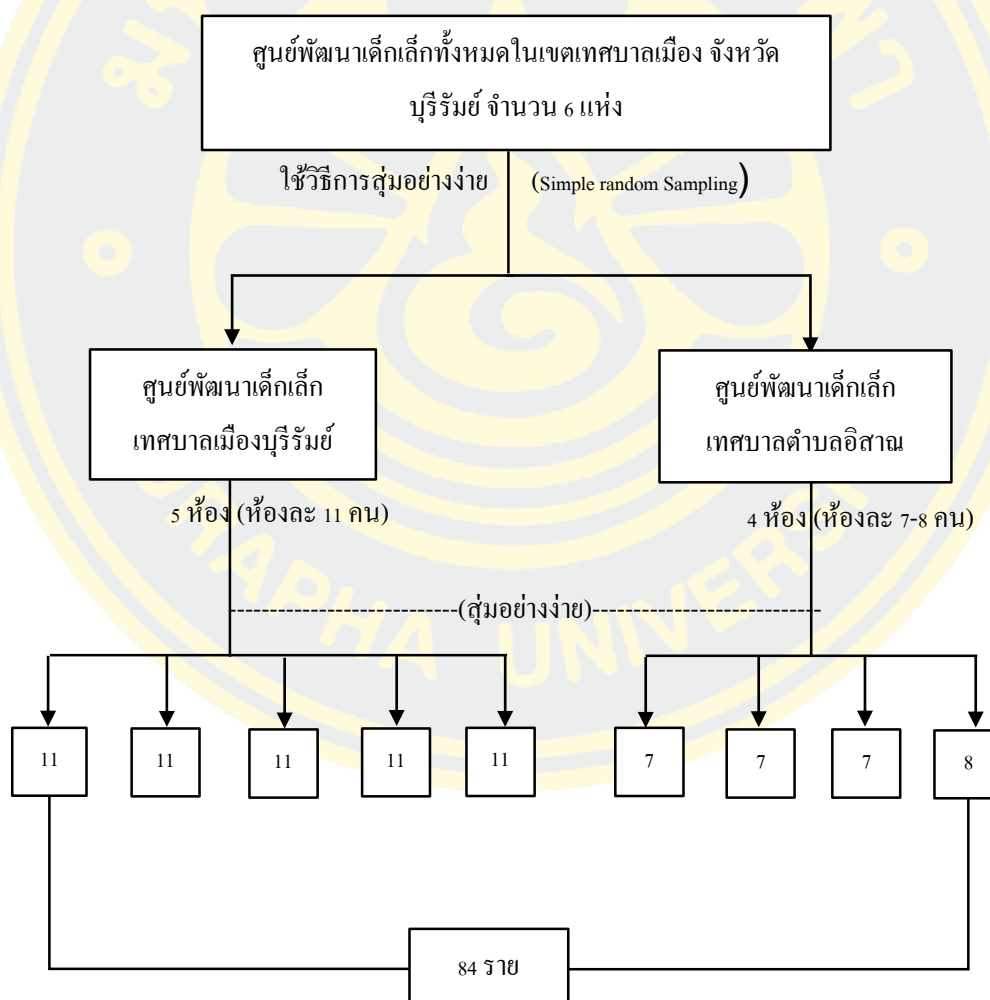
3. สุ่มรายชื่อของเด็กวัยก่อนเรียนในแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สุ่มได้ทั้ง 2 แห่ง โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ มีเด็กวัยก่อนเรียนที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี จำนวน 5 ห้อง ผู้วิจัยทำการสุ่มรายชื่อของเด็กวัยก่อนเรียนห้องละ 11 ราย ได้เด็กวัยก่อนเรียน จำนวน 55 ราย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอิสาน มีเด็กวัยก่อนเรียนที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี จำนวน 4 ห้อง ผู้วิจัยทำการสุ่มรายชื่อของเด็กวัยก่อนเรียนห้องละ 7 ราย จำนวน 3 ห้อง ๆ ละ 8 ราย จำนวน 1 ห้อง ได้เด็กวัยก่อนเรียน จำนวน 29 ราย รวมทั้งหมด 84 ราย

สรุปขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังภาพที่ 2

4. เมื่อสุ่มรายชื่อของเด็กวัยก่อนเรียนครบ จำนวน 84 ราย ผู้วิจัยขออนุญาตครูประจำชั้น ในการเข้าพบมารดาของเด็กวัยก่อนเรียนตามรายชื่อที่สุ่มได้ เพื่อขอความร่วมมือให้มารดา เป็นกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สถานที่ทำการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลลิสาณ ให้บริการดูแลเด็กอายุตั้งแต่อายุ 3 ปี จนถึง 6 ปี ในช่วงเวลากลางวันระหว่าง 07.30-16.30 น. ทุกวัน จันทร์ถึงวันศุกร์ เว้นวันหยุดราชการ

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 6 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก ได้แก่ เพศ อายุ ลำดับที่เกิด และจำนวนเด็กพี่น้อง
2. ข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและครอบครัว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

สถานภาพสมรส และรายได้ของครอบครัว

3. ข้อมูลส่วนบุคคลของครูประจำชั้น ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน อยู่ในศูนย์พัฒนาการเด็กเล็ก

ชุดที่ 2 แบบสอบถามพื้นอารมณ์เด็กวัยก่อนเรียน

แบบสอบถามพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนนี้ ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนของ นาดยา แสงใส และคณะ (2553) ที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของ วัจน์ ไทรงาม (2539) ซึ่งแปลและเรียบเรียงมาจากแบบประเมินลักษณะพื้นอารมณ์เด็กวัยก่อนเรียนของ Thomas and Chess (1977) ประกอบด้วย 36 ข้อ โดยแบ่งลักษณะพื้นอารมณ์ของเด็ก ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านระดับกิจกรรม 2) ด้านการปฏิบัติตัวเป็นเวลา 3) ด้านปฏิกริยาตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งเร้าใหม่ 4) ด้านความสามารถในการปรับตัว 5) ด้านความรุนแรงในการตอบสนอง และ 6) ด้านลักษณะอารมณ์ โดยให้มารดาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนที่เป็นไปในเชิงบวก และการให้คะแนนเป็นไปในเชิงลบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อความที่เป็นไปในเชิงบวก จำนวน 21 ข้อ ประเมินได้จากข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 21, 27, 28, 29, 30, 31, 32 ให้คะแนนพฤติกรรมที่แสดงออกมาเรียงลำดับ 5 ระดับ ดังนี้

การกระทำสม่ำเสมอเป็นประจำ	5	คะแนน
กระทำเป็นส่วนมาก	4	คะแนน
บางครั้งกระทำ บางครั้งไม่กระทำเท่า ๆ กัน	3	คะแนน
นาน ๆ ครั้งจึงกระทำ	2	คะแนน
แทบจะไม่กระทำเลย	1	คะแนน

ข้อความที่เป็นไปในเชิงลบ จำนวน 15 ข้อ ประเมินได้จากข้อ 8, 13, 14, 15, 16, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 33, 34, 35, 36 ให้คะแนนพฤติกรรมที่แสดงออกมาเรียงลำดับ 5 ระดับ ดังนี้

การกระทำสม่ำเสมอเป็นประจำ	1	คะแนน
กระทำเป็นส่วนมาก	2	คะแนน

บางครั้งก็กระทำ บางครั้งไม่กระทำเท่า ๆ กัน	3	คะแนน
นาน ๆ ครั้งจึงกระทำ	4	คะแนน
แทบจะไม่กระทำเลย	5	คะแนน

การแปลผลคะแนน ผลรวมคะแนนแบบสอบถามทั้งหมดที่เป็นไปได้อยู่ระหว่าง 36-180 คะแนน สามารถจำแนกเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

คะแนน	36-84	หมายถึง	เด็กมีลักษณะเลี้ยงยาก
คะแนน	85-132	หมายถึง	เด็กมีลักษณะเลี้ยงไม่ยากและไม่ง่าย
คะแนน	133-180	หมายถึง	เด็กมีลักษณะเลี้ยงง่าย

สำหรับในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์และปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน แบ่งเด็กเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) พื้นอารมณ์เด็กมีลักษณะเลี้ยงยาก (เด็กมีลักษณะเลี้ยงยาก/ เด็กมีลักษณะเลี้ยงไม่ยากและไม่ง่าย) และ 2) เด็กมีลักษณะเลี้ยงง่าย แบบสอบถามพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน มีการนำมาปรับปรุงใช้กับกลุ่มตัวอย่างในประเทศไทยมาก่อน จากการศึกษาที่ผ่านมา มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อเท่ากับ .83 และมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s alpha coefficient) เท่ากับ .80 (นาตยา แสงใส และคณะ, 2553)

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา

แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา นี้ ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดาของ สุภาณี ไกรกุล และคณะ (2552) ที่ปรับปรุงมาจากแบบวัด Parenting Stress Index: Short Form (PSI/ SF) ของ Abidin (1990) ใช้วัดความเครียดในการเป็นมารดา ประกอบด้วย 36 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความเครียดในการแสดงบทบาทเป็นมารดา จำนวน 12 ข้อ (ข้อ 1-12) 2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรที่ไม่ดี จำนวน 12 ข้อ (ข้อ 13-24) และ 3) ลักษณะเด็กเลี้ยงยาก จำนวน 12 ข้อ (ข้อ 25-36) โดยให้มารดาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามว่า ข้อความในแบบสอบถามนั้นตรงกับความรู้สึกของมารดามากน้อยเพียงใด โดยการให้คะแนนคำตอบแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

ตรงกับความรู้สึกมากที่สุด	5	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกมาก	4	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกปานกลาง	3	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกน้อย	2	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกน้อยที่สุด	1	คะแนน

การแปลผลคะแนน คะแนนที่เป็นไปได้ของแบบสอบถามทั้งหมดอยู่ระหว่าง

36-180 คะแนน ความหมายของคะแนน ถ้าคะแนนยิ่งสูง หมายถึง มารดามีความเครียดมาก ถ้าคะแนนยิ่งต่ำ หมายถึง มารดามีความเครียดน้อย

แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา มีการนำมาปรับปรุงใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในประเทศไทยมาก่อน จากการศึกษาที่ผ่านมา มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbrach' s alpha coefficient) ระหว่าง .88 ถึง .95 (เบญจวรรณ ปิ่นทอง และคณะ, 2561; รสสุคนธ์ เจริญสัจด์ยศิริ, นุจรี ไชยมงคล และยุณี พงศ์จตุรวิทย์, 2557; สุภาณี ไกรกุล และคณะ, 2552)

ชุดที่ 4 แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร

แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรนี้ ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถาม ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรวัยก่อนเรียนของ ฉันทน์นที ชีวานนท์ และมณีรัตน์ ภาครูป (2559) ที่ปรับปรุงมาจากแบบวัด Maternal infant attachment (MIA) scale ของ Muller (1996) ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 26 ข้อ โดยให้มารดาของเด็กเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อความ ในแบบสอบถามนั้นตรงต่อความรู้สึก โดยการให้คะแนนคำตอบแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

ตรงกับความรู้สึกมากที่สุด	5	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกมาก	4	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกปานกลาง	3	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกน้อย	2	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกน้อยที่สุด	1	คะแนน

คะแนนรวมทั้งชุดอยู่ระหว่าง 26-130 คะแนน สามารถคิดคะแนนเป็นระดับของ สัมพันธภาพระหว่างผู้ดูแลหลักกับเด็ก ได้ดังนี้

คะแนนรวม	26-60	หมายถึง	สัมพันธภาพไม่ดี
คะแนนรวม	61-95	หมายถึง	สัมพันธภาพปานกลาง
คะแนนรวม	96-130	หมายถึง	สัมพันธภาพดี

แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร มีการนำมาปรับปรุงใช้กับ กลุ่มตัวอย่างในประเทศไทยมาก่อน จากการศึกษาที่ผ่านมา มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อเท่ากับ .90 และมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbrach' s alpha coefficient) เท่ากับ .97 (ฉันทน์นที ชีวานนท์ และมณีรัตน์ ภาครูป, 2559)

ชุดที่ 5 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูบุตร

แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูบุตรนี้ ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเด็กของ ผาสุก ปิ่นแก้ว (2552) ที่ปรับปรุงมาจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของมารดาของ วังนิ ไทรงาม (2539) ตามแนวคิดการเลี้ยงดูเด็กของ Baumrind and Black (1967) ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 36 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (14 ข้อ ประเมินได้จากข้อ 1, 4, 8, 10, 12, 15, 18, 21, 22, 25, 27, 30, 32, 35 เป็นข้อคำถามเชิงบวกทั้งหมด) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (12 ข้อ ประเมินได้จากข้อ 5, 7 เป็นข้อคำถามเชิงบวก และมีข้อคำถาม 2, 11, 13, 16, 19, 23, 26, 28, 33, 36 เป็นข้อคำถามเชิงลบ) การอบรมเลี้ยงดูแลปล่อยตามใจเด็ก (10 ข้อ ประเมินได้จากข้อ 3, 20 เป็นข้อคำถามเชิงบวก และมีข้อคำถามที่ 6, 9, 14, 17, 24, 29, 31, 34 เป็นข้อคำถามเชิงลบ) ให้มารดาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนที่เป็นไปในเชิงบวก และการให้คะแนนเป็นไปในเชิงลบโดยการให้คะแนนคำตอบแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อความที่เป็นไปในเชิงบวก ให้คะแนนพฤติกรรมที่ผู้เลี้ยงดูแสดงต่อเด็กเรียงลำดับ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง มากที่สุด คือ พฤติกรรมนั้นผู้เลี้ยงดูแสดงต่อเด็กสม่ำเสมอ ทุกครั้ง
คะแนน 4	หมายถึง มาก คือ พฤติกรรมนั้นผู้เลี้ยงดูแสดงต่อเด็กเป็นส่วนมาก
คะแนน 3	หมายถึง ปานกลาง คือ พฤติกรรมนั้นผู้เลี้ยงดูแสดงต่อเด็ก โดยบางครั้งแสดง บางครั้งไม่แสดงเท่า ๆ กัน
คะแนน 2	หมายถึง น้อย คือ พฤติกรรมนั้นผู้เลี้ยงดูแสดงต่อเด็กนาน ๆ ครั้ง
คะแนน 1	หมายถึง น้อยที่สุด คือ พฤติกรรมนั้นผู้เลี้ยงดูแสดงต่อเด็ก น้อยครั้งหรือไม่แสดงต่อเด็กเลย

ข้อความที่เป็นไปในเชิงลบ ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะกลับค่าคะแนนของการตอบก่อนการแปลผลคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อจะมีค่าคะแนน 1 ถึง 5 หลังจากที่ได้คะแนนในแต่ละข้อแล้ว จึงนำมาหาค่าคะแนนรวมในแต่ละแบบของการอบรมเลี้ยงดู แล้วจึงพิจารณาว่าแบบใดมีค่าคะแนนรวมสูงที่สุด ถ้าค่าคะแนนรวมแบบใดสูงกว่าแบบอื่น ๆ แสดงว่าผู้เลี้ยงดูใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กในแบบนั้น และใช้เกณฑ์ของระดับคะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง	ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง	ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย	1.81-2.60	หมายถึง	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.80	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน จะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และ 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่มีประชาธิปไตย (แบบเข้มงวดกวดขัน/ แบบปล่อยตามใจเด็ก)

จากการศึกษาที่ผ่านมา แบบสอบถามการเลี้ยงดูบุตร ได้นำมาปรับปรุงใช้กับกลุ่มตัวอย่างในประเทศไทยมาก่อน ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว และมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbrach' s alpha coefficient) เท่ากับ .80 ถึง .93 (ณริดา รัตนอัมพา, 2555; นุชจรี หิรัญบุตร, 2559; ผาสุก ปิ่นแก้ว, 2552; อภิญญา นาคปทุมสวัสดิ์, 2558)

ชุดที่ 6 แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนนี้ ผู้วิจัยนำมาจากแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน (เด็กอายุ 2-6 ปี) ของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและมหาวิทยาลัยมหิดล (2557) ที่ปรับปรุงจากแบบประเมิน BRIEF-P (Behavioral Rating Inventory of Executive Functions-Preschool version) ที่พัฒนาโดย Isquith, Roth, Kenworthy, and Gioia (2014) ตามแนวคิดพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนของ Anderson (2002) มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อ ประกอบด้วย ทักษะด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรม (Inhibit) (10 ข้อ) 2) ด้านการเปลี่ยน/ การยืดหยุ่นทางความคิด (Shift) (5 ข้อ) 3) ด้านการควบคุมอารมณ์ (Emotional control) 4) ด้านความจำขณะทำงาน (Working memory) (6 ข้อ) และ 5) การวางแผนจัดการ (Plan/ Organize) (6 ข้อ) โดยให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม การให้คะแนนคำตอบแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามความบ่อยของพฤติกรรมเด็คนั้น ๆ ดังนี้

ทุกวัน	4	คะแนน
3-4 ครั้ง/ สัปดาห์	3	คะแนน
1-2 ครั้ง/ สัปดาห์	2	คะแนน
1-2 ครั้ง/ เดือน	1	คะแนน
ไม่เคย	0	คะแนน

การแปลผลคะแนน คะแนนที่เป็นไปได้ของแบบประเมินทั้งหมดอยู่ระหว่าง

0-128 คะแนน ความหมายของคะแนน ถ้าคะแนนยิ่งสูง หมายถึง เด็กมีพัฒนาการด้านการคิด

เชิงบริหารเหมาะสมมาก ถ้าคะแนนยิ่งต่ำ หมายถึง เด็กมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเหมาะสมน้อย

จากการศึกษาที่ผ่านมา แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้นำมาปรับปรุงใช้กับกลุ่มตัวอย่างในประเทศไทยมาก่อน ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว และมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .94 ถึง .96 (เบญจวรรณ ปิ่นทอง และคณะ, 2561; สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข และมหาวิทยาลัยมหิดล, 2557)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยการหาความตรงตามเนื้อหาและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ดังนี้

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

แบบสอบถามพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูบุตร และแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ผู้วิจัยนำมาใช้โดยไม่มีการดัดแปลง ซึ่งแบบสอบถามทุกชุดได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจากการศึกษาครั้งก่อนเรียบร้อยแล้ว

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 5 ชุด คือ 1) แบบสอบถามพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน 2) แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา 3) แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร 4) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูบุตร และ 5) แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน สำหรับแบบสอบถามชุดที่ 1-4 ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับเด็กที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมารดาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 1-4 นำไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .72, .85, .91 และ .91 ตามลำดับ สำหรับแบบประเมินชุดที่ 5 ผู้วิจัยทำความเข้าใจกับครูผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน จำนวน 4 คน เกี่ยวกับการใช้แบบประเมินชุดนี้ในการประเมินเด็กวัยก่อนเรียน หลังจากนั้นให้ครูผู้ดูแลเด็กประเมินเด็กวัยก่อนเรียนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง โดยครูแต่ละคนประเมินเด็ก 3 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาความเท่าเทียมกันของการสังเกต (Interrater reliability) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87-1.00

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยนำโครงร่างวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือการวิจัย ต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจึงทำหนังสือขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลวิจัยต่อนายกเทศมนตรี จำนวน 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอิสาน เมื่อผ่านการพิจารณาอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยขอพบผู้อำนวยการ กองการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลทั้ง 2 แห่ง แนะนำตัว และชี้แจงรายละเอียดของการวิจัย เมื่อผ่านการพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบเพื่อแนะนำตัวกับ ครูประจำชั้นที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง และแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นมารดา ของเด็กวัยก่อนเรียน เพื่ออธิบายรายละเอียดของการวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลวิจัย ซึ่งข้อมูลที่ได้ถูกเก็บเป็นความลับ โดยไม่เปิดเผย ชื่อ-นามสกุล ของกลุ่มตัวอย่าง และใช้รหัสตัวเลขแทนชื่อ ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดถูกเก็บใส่ตู้เอกสารที่ปลอดภัย เพิ่มเอกสารข้อมูล ในคอมพิวเตอร์มีรหัสผ่าน ผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูล หลังจาก เผยแพร่ผลการวิจัยเรียบร้อยแล้วจะมีการทำลายเอกสารทั้งหมด ในการเข้าร่วมวิจัยผู้วิจัย ให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง โดยให้ลงนามในใบยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย การเก็บข้อมูลกับเด็กวัยก่อนเรียนมีการขออนุญาตจากมารดาก่อนการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง สามารถถอนตัวหรือยกเลิกจากการวิจัยได้ทุกขั้นตอนได้โดยไม่มีผลเสียต่อเด็กและผู้ปกครอง ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสรุปผลออกมาเป็นภาพรวมเพื่อใช้ประโยชน์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังจากโครงร่างวิทยานิพนธ์และเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย ได้รับการรับรองจริยธรรม การวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาแล้ว ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินขั้นตอนการเก็บข้อมูล ดังต่อไปนี้

ขั้นเตรียมการก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เสนอนายกเทศมนตรีของ เทศบาลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 แห่ง ในเขตความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว ขอเข้าพบผู้อำนวยการกองการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบของเทศบาลเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอิสาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อแนะนำตนเองชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด และเป็นผู้ช่วยในการออกแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดและวิธีการตอบแบบประเมินให้ครูผู้ดูแลเด็กเข้าใจก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอเข้าพบกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นมารดาเด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอิสาน ในช่วงเย็นที่มารับบุตรหลังเลิกเรียนหรือตามเวลาที่สะดวกให้เข้าพบ เพื่อแนะนำตนเอง ขอความร่วมมือ สร้างสัมพันธภาพ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งอธิบายการพิทักษ์สิทธิ์ให้กลุ่มตัวอย่างทราบ และให้ตัดสินใจเข้าร่วมวิจัย โดยการลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

2. ภายหลังจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นมารดาของเด็กวัยก่อนเรียนได้ลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยอธิบายวิธีตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามข้อสงสัย ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นจึงให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ชุด คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรและแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูบุตร ใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที สถานที่ที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือ ห้องประชุมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่สงบและสะดวกต่อการตอบแบบสอบถาม ระหว่างที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยอยู่ใกล้ ๆ กับกลุ่มตัวอย่าง และช่วยดูแลเด็กวัยก่อนเรียนโดยกลุ่มตัวตัวอย่างสามารถซักถามได้ตลอดเวลาเมื่อมีข้อสงสัย

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน โดยครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ตอบแบบประเมิน ซึ่งเป็นครูที่ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน และอยู่ประจำห้องไม่น้อยกว่า 3 เดือน ซึ่งให้เวลาครูผู้ดูแลในการตอบแบบประเมินประมาณ 2-3 วัน แล้วผู้วิจัยจึงไปติดตามรับแบบสอบถามคืน

4. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลหลังการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้ง และนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย
2. วิเคราะห์คะแนนพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตร และพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย
3. วิเคราะห์ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตร และพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive correlational research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ที่มารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตเทศบาลเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยนำเสนอผลการวิจัย แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตร และพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทำนาย ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตร ต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของมารดา

กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาของเด็กวัยก่อนเรียน อายุเฉลี่ย 33.45 ปี ($SD = 6.57$, range = 20-55) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. มากที่สุด (ร้อยละ 33.3) รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 22.6) มีอาชีพรับจ้างมากที่สุด (ร้อยละ 36.9) รองลงมาคือ ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 16.7) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 95.2) มีรายได้ของครอบครัว (รวมบิดามารดา) 10,001-20,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 36.9) รองลงมาคือ $\leq 10,000$ บาทต่อเดือน (ร้อยละ 33.3) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของข้อมูลทั่วไปของมารดา ของเด็กวัยก่อนเรียน ($n = 84$)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อายุของมารดา (ปี) ($M = 33.45, SD = 6.57, range = 20-55$)		
ระดับการศึกษาของมารดา		
ประถมศึกษา	12	14.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	19	22.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	28	33.3
อนุปริญญา/ ปวส.	8	9.5
ปริญญาตรี	15	17.9
ปริญญาโท	2	2.4
อาชีพ		
รับจ้าง	31	36.9
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	14	16.7
รับราชการ	7	8.3
เกษตรกร	4	4.7
ลูกจ้างในหน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ เอกชน	14	16.7
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (แม่บ้าน)	14	16.7
สถานภาพสมรส		
คู่	80	95.2
หย่าร้าง	4	4.8
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (รวมบิดามารดา)		
$\leq 10,000$ บาท	28	33.3
10,000-20,000 บาท	31	36.9
20,001-30,000 บาท	12	14.3
$> 30,000$ บาท	13	15.5

ข้อมูลทั่วไปของเด็กวัยก่อนเรียน

เด็กวัยก่อนเรียนมีอายุเฉลี่ย 5.02 ปี ($SD = .91$, range = 3-6) ส่วนใหญ่เป็นเด็กเพศหญิง (ร้อยละ 60.7) เป็นบุตรคนแรกของครอบครัว (ร้อยละ 42.88) และรองลงมาเป็นบุตรคนลำดับที่สอง (ร้อยละ 41.7) ส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้อง 2 คน (ร้อยละ 53.6) และรองลงมา มีจำนวนพี่น้อง 1 คน (ร้อยละ 23.8) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของข้อมูลทั่วไปของเด็กวัยก่อนเรียน ($n = 84$)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุของเด็ก (ปี) ($M = 5.02$, $SD = .91$, range = 3-6)		
เพศ		
หญิง	33	39.3
ชาย	51	60.7
ลำดับการเกิด		
1	36	42.8
2	35	41.7
3	10	11.9
4	3	3.6
จำนวนพี่น้อง		
1	20	23.8
2	45	53.6
3	15	17.8
4	3	3.6
5	1	1.2

ข้อมูลทั่วไปของครูประจำชั้นของเด็กวัยก่อนเรียน

ครูผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน อายุเฉลี่ย 41.25 ปี ($SD = 10.43$, range = 22-52) ทั้งหมดเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 100) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 50) รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับ

ปริญาโท (ร้อยละ 50) ระยะเวลาปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฉลี่ย 17.25 ปี ($SD = 6.89$, range = 16-26) และทั้งหมดเป็นครูที่สอนและดูแลเด็กมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน

ส่วนที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตร และพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 122.65 ($SD = 25.29$, range = 78-166) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านระดับกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย 28.63 ($SD = 6.18$, range = 17-40) ด้านการปฏิบัติตัวเป็นเวลา มีค่าเฉลี่ย 17.93 ($SD = 3.56$, range = 11-25) ด้านปฏิกริยาตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งเร้าใหม่มีค่าเฉลี่ย 13.93 ($SD = 4.15$, range = 7-25) ด้านความสามารถในการปรับตัว มีค่าเฉลี่ย 16.18 ($SD = 4.16$, range = 8-23) ด้านความรุนแรงของการตอบสนองมีค่าเฉลี่ย 26.06 ($SD = 5.56$, range = 15-35) และด้านลักษณะอารมณ์มีค่าเฉลี่ย 19.93 ($SD = 6.19$, range = 9-30) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน โดยรวมและแยกรายด้าน ($n = 84$)

พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน	<i>M</i>	<i>SD</i>	Actual range	Possible range
โดยรวม	122.65	25.29	78-166	36-180
รายด้าน				
- ด้านระดับกิจกรรม	28.63	6.18	17-40	8-40
- ด้านการปฏิบัติตัวเป็นเวลา	17.93	3.56	11-25	5-25
- ด้านปฏิกริยาตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งเร้าใหม่	13.93	4.15	7-25	5-25
- ด้านความสามารถในการปรับตัว	16.18	4.16	8-23	5-25
- ด้านความรุนแรงของการตอบสนอง	26.06	5.56	15-35	7-35
- ด้านลักษณะอารมณ์	19.93	6.19	9-30	6-30

นอกจากนี้ยังแบ่งพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนได้เป็น 3 ลักษณะ โดยพบว่า เป็นเด็กมีลักษณะเสียงง่าย คิดเป็นร้อยละ 45.24 (ช่วงคะแนน 133-180 คะแนน) รองลงมา เป็นเด็กมีลักษณะเสียงไม่ยาก และไม่ง่าย คิดเป็นร้อยละ 35.71 (ช่วงคะแนน 85-132 คะแนน) และเป็นเด็กมีลักษณะเสียงยาก คิดเป็นร้อยละ 19.05 (ช่วงคะแนน 36-84 คะแนน) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ และช่วงคะแนนของเด็กวัยก่อนเรียนจำแนกตามลักษณะพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ($n = 84$)

พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน	จำนวน	ร้อยละ	ช่วงคะแนน
เด็กมีลักษณะเสียงยาก	16	19.05	36-84
เด็กมีลักษณะเสียงไม่ยากและไม่ง่าย	30	35.71	85-132
เด็กมีลักษณะเสียงง่าย	38	45.24	133-180

ความเครียดในการเป็นมารดาของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 88.90 ($SD = 17.53$, range = 58-120) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความเครียดในการแสดงบทบาทเป็นมารดามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.11 ($SD = 11.33$, range = 12-47) ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรที่ไม่ดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.54 ($SD = 7.09$, range = 15-41) และด้านลักษณะเด็กเสียงยากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 34.26 ($SD = 6.09$, range = 21-51) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของความเครียดในการเป็นมารดา โดยรวมและแยกรายด้าน ($n = 84$)

ความเครียดในการเป็นมารดา	<i>M</i>	<i>SD</i>	Actual range	Possible range
โดยรวม	88.90	17.53	58-120	36-180
รายด้าน				
- ด้านความเครียดในการแสดงบทบาทเป็นมารดา	26.11	11.33	12-47	12-60
- ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรที่ไม่ดี	28.54	7.09	15-41	12-60
- ด้านลักษณะเด็กเสียงยาก	34.26	6.09	21-51	12-60

ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 114.37 ($SD = 10.70$, actual range = 93-130, Possible range = 26-130) ซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร อยู่ในระดับดี

การอบรมเลี้ยงดูบุตร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นแบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 51.19 (ช่วงคะแนน 4.21-5.00 คะแนน) รองลงมาคือ แบบเข้มงวดกวดขัน คิดเป็นร้อยละ 36.90 (ช่วงคะแนน 3.41-4.20 คะแนน) และแบบปล่อยตามใจเด็ก คิดเป็นร้อยละ 11.91 (ช่วงคะแนน 2.61-3.40 คะแนน) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ และช่วงคะแนน ของเด็กวัยก่อนเรียนจำแนกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูบุตร ($n = 84$)

การอบรมเลี้ยงดูบุตร	จำนวน	ร้อยละ	ช่วงคะแนน
แบบประชาธิปไตย	43	51.19	4.21-5.00
แบบเข้มงวดกวดขัน	31	36.90	3.41-4.20
แบบปล่อยตามใจเด็ก	10	11.91	2.61-3.40

พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 91.67 ($SD = 15.48$, range = 60-128) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรม มีคะแนนเฉลี่ย 28.92 ($SD = 5.58$, range = 19-40) ด้านการเปลี่ยน/ ความยืดหยุ่นในการคิด มีคะแนนเฉลี่ย 14.08 ($SD = 2.50$, range = 8-20) ด้านการควบคุมอารมณ์มีคะแนนเฉลี่ย 13.10 ($SD = 3.13$, range = 6-20) ด้านความจำขณะทำงานมีคะแนนเฉลี่ย 17.36 ($SD = 3.57$, range = 8-24) และด้านการวางแผนจัดการมีคะแนนเฉลี่ย 18.21 ($SD = 3.31$, range = 11-24) ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร
ในเด็กวัยก่อนเรียน โดยรวมและแยกรายด้าน ($n = 84$)

พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร	<i>M</i>	<i>SD</i>	Actual range	Possible range
คะแนนรวม	91.67	15.48	60-128	0-128
รายด้าน				
- ด้านการหยุด/ การยับยั้งพฤติกรรม	28.92	5.58	19-40	0-40
- ด้านการเปลี่ยน/ ความยืดหยุ่นในการคิด	14.08	2.50	8-20	0-20
- ด้านการควบคุมอารมณ์	13.10	3.13	6-20	0-20
- ด้านความจำขณะทำงาน	17.36	3.57	8-24	0-24
- ด้านการวางแผนจัดการ	18.21	3.31	11-24	0-24

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทำนาย ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร การอบรมเลี้ยงดูบุตร ต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

การวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อหาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร ข้อมูลของตัวแปรทุกตัวเป็นลักษณะข้อมูลต่อเนื่อง (Continuous data) ยกเว้นตัวแปรพื้นอารมณ์เด็กวัยก่อนเรียน และการอบรมเลี้ยงดูบุตร ที่เป็นแบบนามบัญญัติ (Nominal data) จึงแปลงให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) โดยการ Recode variable คือ พื้นอารมณ์เด็กมีลักษณะเลี้ยงง่าย = 1 พื้นอารมณ์เด็กมีลักษณะเลี้ยงยาก/ เด็กมีลักษณะเลี้ยงไม่ยากและไม่ง่าย = 0 และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย = 1 การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่มีประชาธิปไตย (แบบเข้มงวด กวดขัน/ แบบปล่อยตามใจเด็ก) = 0 เพื่อให้ข้อมูลเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) สำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ข้อมูลเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น คือ ตัวทำนายและตัวแปรตามมีการแจกแจงแบบปกติ (Normality) เป็นอิสระต่อกัน และไม่เกิด Autocorrelation ทดสอบโดยใช้สถิติ Durbin-watson ค่าที่ได้อยู่ในช่วง 1.5-2.5 ไม่มี Outliers ไม่มี Linear relationship และไม่มี Multicollinearity ระหว่างตัวทำนายคู่ใด

และตัวทำนายทุกคู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficients) ไม่สูงกว่า .75 จึงเป็นไปตามข้อตกลงของการใช้สถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อวิเคราะห์หาตัวทำนายที่ดีที่สุดในการทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนพบว่า ตัวทำนายที่เข้าสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนลำดับแรก คือ ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร ซึ่งเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุดและมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนได้ร้อยละ 53.3 ($\beta = .674, p < .001$) ตัวแปรทำนายที่ตีรองลงมาตามลำดับคือ ความเครียดในการเป็นมารดา ได้เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 3.7 ($\beta = -.203, p < .01$) การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย ได้เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 2.8 ($\beta = .160, p < .05$) และพื้นที่อารมณ์เด็กมีลักษณะเลี้ยงง่าย ได้เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 2.3 ($\beta = .159, p < .05$) และปัจจัยทั้งสิ้นี่ตัวสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนได้ร้อยละ 62.2 ($R^2_{adj} = .602, p < .001$) ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อหาปัจจัยทำนายที่ดีที่สุดของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ($n = 84$)

ตัวแปร	ΔR^2	b	SE	β	t
ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร	.533	.530	.057	.674	9.297***
ความเครียดในการเป็นมารดา	.037	-.179	.061	-.203	-2.923**
การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย	.028	4.942	2.142	.160	2.308*
พื้นที่อารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนลักษณะเลี้ยงง่าย	.023	6.248	2.841	.159	2.199*
Constant = 47.501, $R^2 = .622$, Adjusted $R^2 = .602$, $SE = 7.725$, $F_{(4,79)} = 32.437$, $p < .001$					

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive correlational research design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาของเด็กวัยก่อนเรียน ที่นำเด็กวัยก่อนเรียนที่มีอายุ 3-6 ปี มารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตเทศบาลเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 84 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามทั้งหมด 6 ชุด ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามพื้นอารมณ์เด็กวัยก่อนเรียน 3) แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา 4) แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร 5) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูบุตร และ 6) แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน มีค่าความเชื่อมั่นแอลฟาของครอนบาคของแบบสอบถามชุดที่ 2-5 เท่ากับ .72, .85, .91 และ .91 ตามลำดับ และค่าความเท่าเทียมกันของการสังเกตของแบบประเมินชุดที่ 6 เท่ากับ .87-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาของเด็กวัยก่อนเรียน จำนวน 84 คน อายุเฉลี่ย 33.45 ปี ($SD = 6.57$) มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 95.2) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. มากที่สุด (ร้อยละ 33.3) มีอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 36.9) มีรายได้ของครอบครัว (รวมบิดามารดา) 10,001-20,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 36.9)

เด็กวัยก่อนเรียน จำนวน 84 คน อายุเฉลี่ย 5.02 ปี ($SD = .91$) ส่วนใหญ่เป็นเด็กผู้หญิง (ร้อยละ 60.7) เป็นบุตรคนลำดับที่ 1 (ร้อยละ 42.8)

ครูผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน อายุเฉลี่ย 41.25 ปี ($SD = 10.43$) ทั้งหมดเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 100) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 50) รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 50) ระยะเวลาปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฉลี่ย 17.25 ปี ($SD = 6.89$) ทั้งหมดเป็นครูที่สอนและดูแลเด็กมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน

2. คะแนนพื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 122.65 ($SD = 25.29$) คะแนนความเครียดในการเป็นมารดามีค่าเฉลี่ย 88.90 ($SD = 17.53$) คะแนนความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรมีค่าเฉลี่ย 114.37 ($SD = 10.70$) คะแนนการอบรมเลี้ยงดูบุตรมีค่าเฉลี่ย 4.24 ($SD = .62$) และคะแนนพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 91.67 ($SD = 15.48$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร เป็นปัจจัยทำนายที่ดีที่สุดและมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้ร้อยละ 53.3 ($\beta = .674, p < .001$) รองลงมาตามลำดับคือ ความเครียดในการเป็นมารดา เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 3.7 ($\beta = -.203, p < .01$) การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 2.8 ($\beta = .160, p < .05$) และพื้นอารมณ์เด็กมีลักษณะเลี้ยงง่าย เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 2.3 ($\beta = .159, p < .05$) ซึ่งปัจจัยทั้งสี่ตัวสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้ร้อยละ 62.2 ($R^2_{adj} = .602, p < .001$)

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้ดีที่สุด ร้อยละ 53.3 ($\beta = .674, p < .001$) หมายความว่า ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับเด็กวัยก่อนเรียนดี เด็กจะมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่ดี ทั้งนี้ก็เพราะได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรเป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของเด็ก (รุจา ภูไพบูลย์, 2558) โดยคุณภาพความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนในทุกด้าน (Kraybill & Bell, 2013) ซึ่งการที่มารดามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรจะทำให้เด็กเปิดใจยอมรับไว้วางใจและเชื่อฟังสิ่งที่มารดาอบรมสั่งสอน ทำให้มีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะด้านพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร โดยเด็กที่ได้รับการดูแลสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอจากมารดาเมื่อเวลาผ่านไปเด็กจะค่อย ๆ เรียนรู้วิธีการควบคุมกำกับตนเองจากมารดาด้วยการที่มารดาจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กมีสมาธิสามารถจดจ่อได้นาน (Focus) ไม่วอกแวก (Distraction) และมีความสามารถที่จะประวิงเวลาที่จะมีความสุข (Delayed gratification) ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรที่มั่นคงปลอดภัยยิ่งมากขึ้นจะช่วยให้เด็กมีทักษะการควบคุมอารมณ์และความคิดที่สนับสนุนความสามารถในการกำกับตนเองที่เป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเพิ่มขึ้นด้วย (Anderson, 2002) สำหรับเด็กวัยก่อนเรียนที่มีความสัมพันธ์

ระหว่างมารดาและบุตรไม่มีมักจะเกิดความสับสนในเรื่องความสัมพันธ์ และสร้างความผูกพันหรือสัมพันธ์ภาพกับใครไม่ได้ ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในวัยเรียน หากไม่ได้รับการช่วยเหลือ จะมีแนวโน้มที่พัฒนาไปสู่การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะด้านการคิดเชิงบริหารของเด็ก (Hackman et al., 2015) ดังการศึกษาของ Benier et al. (2015) พบว่าเด็กอนุบาลที่มีอารมณ์หรือความผูกพันที่มั่นคงแน่นแฟ้นที่ดีกับมารดาสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในทุกด้านได้ร้อยละ 22.2 ($\beta = .29, p < .001$) สอดคล้องกับการศึกษาของ Matte-Gagne et al. (2017) ที่ศึกษาความผูกพันหรือความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรกับรูปแบบพัฒนาการของทักษะด้านการคิดเชิงบริหารในชั้นเด็กอนุบาลและชั้นประถมศึกษา พบว่าความรู้สึผูกพันระหว่างมารดาและบุตรสามารถทำนายรูปแบบพัฒนาการของทักษะด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กชั้นประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 21.45, p < .05$)

2. ความเครียดในการเป็นมารดาสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนได้ร้อยละ 3.7 ($\beta = -.203, p < .01$) หมายความว่า มารดาที่มีความเครียดในการเป็นมารดามากทำให้เด็กวัยก่อนเรียนมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเหมาะสมน้อยลง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า มารดาที่ต้องเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองย่อมส่งผลให้มารดาเกิดความเครียดในการเลี้ยงดูบุตรได้ จากความคาดหวังที่มารดามีต่อบุตร การเลี้ยงดูด้วยความกดดัน และการไม่สามารถจัดการกับพฤติกรรมของบุตรได้อย่างเหมาะสม เมื่อไม่สามารถจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ มารดามักจะสูญเสียความมั่นใจในการสอน การอบรมเลี้ยงดูซึ่งนำไปสู่ความรู้สึกเครียดได้ (รูกา กูไพบูลย์, 2558; Abidin, 1995) มารดาที่มีความเครียดในการดูแลบุตร และไม่สามารถจัดการกับความเครียดได้ จะส่งผลให้เด็กวัยก่อนเรียนมีระดับคอร์ติซอลเพิ่มสูงขึ้น (Wagner et al., 2016) ซึ่งระดับคอร์ติซอลที่สูงขึ้นจะไปยับยั้งการทำงานของสมองส่วนหน้าและสมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และความจำของเด็ก ส่งผลให้เด็กมีปัญหาพฤติกรรมที่เป็นความบกพร่องของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (นวลจันทร์ จุฑาทักคิฎล และคณะ, 2560) สอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจวรรณ ปิ่นทอง และคณะ (2561) ที่พบว่า มารดาที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรด้วยตัวเองเป็นหลัก เมื่อเกิดความเครียดจากภาระทำหน้าที่และไม่สามารถจัดการความเครียดได้ เมื่อความเครียดในการเป็นมารดายิ่งมาก เด็กวัยก่อนเรียนจะมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเหมาะสมน้อยลง และการศึกษาของ De Cock et al. (2017) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดในการเป็นมารดาต่อปัญหาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กอายุ 6-24 เดือน พบว่า ความเครียดในการเป็นมารดามีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่เป็นปัญหาในเด็ก ($r = .61, p < .001$)

3. การอบรมเลี้ยงดูบุตรสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนได้ร้อยละ 2.8 ($\beta = .160, p < .05$) หมายความว่า การเลี้ยงดูเด็กแบบประชาธิปไตยส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเหมาะสมมากขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูบุตรเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร โดยการอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยการตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก มีผลต่อการพัฒนาสมองส่วนหน้า (Mackey et al., 2012) ซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนให้เด็กสามารถควบคุมอารมณ์ ความเครียด และส่งเสริมการสำรวจสภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการแก้ปัญหาของเด็ก (Bowlby, 1990) โดยทั่วไปรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะส่งผลผลลัพธ์ที่ดีต่อสุขภาพ และพัฒนาการด้านสติปัญญาเชิงบวกมากกว่าการเลี้ยงดูแบบไม่มีประชาธิปไตยซึ่งเด็กมักได้รับการตอบสนองต่อความต้องการลดลง ส่งผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในการควบคุมตนเองของเด็กที่เป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ การศึกษา และการปรับตัว (Mackey et al., 2012) สอดคล้องกับการศึกษาของ Vernon-Feagans et al. (2016) ศึกษาปัจจัยทำนายการเลี้ยงดูที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กอนุบาล พบว่า การเลี้ยงดูแบบละเลย และตามใจมีผลทำให้พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กไม่เหมาะสม เช่นเดียวกับการศึกษาที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบรุนแรงและการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบบังคับใช้คำสั่งมีความสัมพันธ์ทางลบกับเด็กที่มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในด้านการยับยั้งพฤติกรรมล่าช้า ($\beta = -.09, p < .05$; $\beta = -.28, p < .001$ ตามลำดับ) (Lucassen et al., 2015; Merz et al., 2016) และการศึกษาของ Towe-Goodman et al. (2014) พบว่า บิดาและมารดาที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบอ่อนโยน และแบบสนับสนุนสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กอายุ 3 และ 7 ปี ($\beta = 4.15, p < .01$)

4. พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนสามารถทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนได้ร้อยละ 2.3 ($\beta = .159, p < .05$) หมายความว่า เด็กวัยก่อนเรียนที่มีพื้นอารมณ์เป็นเด็กเลี้ยงง่าย จะมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะได้ว่า พื้นอารมณ์ของเด็กเป็นลักษณะเฉพาะของพฤติกรรมที่เด็กกระทำและแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อบุคคล เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏตั้งแต่แรกเกิดจนโต ทั้งเรื่องการรับประทานอาหารนอน การขับถ่าย การเล่น ระดับการเคลื่อนไหว ความสามารถในการปรับตัว การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อม เด็กที่มีลักษณะพื้นอารมณ์ที่แตกต่างกันจะมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก (Chess & Thomas, 1996) ซึ่งหากเด็กมีพื้นอารมณ์เป็นแบบเด็กเลี้ยงง่าย เด็กจะมีความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เผชิญใหม่หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้เร็ว ลักษณะเป็นเด็กอารมณ์ดี เมื่อต้องเผชิญกับ

สิ่งแวดล้อมที่มีความซับซ้อน สถานการณ์ตั้งเครียดต่าง ๆ เด็กจะมีการปรับตัวที่ดี ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของความคิด อารมณ์ และพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารติดตามไปด้วย (Affrunti & Woodruff-Borden, 2013) โดยเฉพาะพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารด้านความจำเพื่อใช้งาน (Working memory) การยับยั้งไตร่ตรอง (Inhibition) และการยืดหยุ่นทางความคิด (Cognitive flexibility) (Shields et al., 2016) ดังการศึกษาของ Noel et al. (2008) พบว่า เด็กที่มีพื้นอารมณ์แบบเด็กเลี้ยงยากจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงสูงด้านอารมณ์ ส่งผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่แย่ง ความสามารถในการเล่าเรื่องสั้นลง และมีความหมายความชัดเจนน้อยลง สำหรับเด็กที่มีพื้นอารมณ์แบบเด็กเลี้ยงง่าย เข้ากับสังคมง่าย มีแนวโน้มที่เล่าเรื่องราวได้ยาวขึ้น และมีความต่อเนื่องของเรื่องราวที่ดี และเด็กที่มีความกระตือรือร้นสูงมีแนวโน้มในการสร้างความชัดเจนของเรื่องราวได้ดี แสดงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ Geers (2013) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นอารมณ์ของเด็กกับปัญหาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน พบว่า เด็กที่มีพื้นอารมณ์แบบเด็กเลี้ยงยากจะมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารลดลง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

พยาบาลและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กวัยก่อนเรียนควรส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร โดยจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร เช่น กิจกรรมวันแม่ การเล่นนิทานก่อนนอน เป็นต้น ส่งเสริมและให้คำแนะนำมารดาในการเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย และส่งเสริมครอบครัวในการช่วยเหลือมารดาในการทำบทบาทเพื่อลดความเครียดของมารดา เช่น ส่งเสริมบิดาหรือญาติในการช่วยเหลือดูแลเด็กเพื่อให้มารดามีเวลาพักผ่อน เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมพื้นอารมณ์ให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออกถึงอารมณ์ของตนอย่างเหมาะสม ฝึกให้เข้าใจ ความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น เพื่อให้เด็กวัยก่อนเรียนมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนอาจเป็นผู้ดูแลเด็กที่อยู่ประจำห้องเรียนเป็นเวลาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 3 เดือน เพื่อสามารถประเมินพฤติกรรมตามแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนได้ตรงมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนเป็นรายด้าน โดยพิจารณาเปรียบเทียบว่าด้านใดที่มีความสำคัญมากที่สุด เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนในด้านนั้น ซึ่งจะนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนที่เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น

3. พยายามและบุคลากรด้านสุขภาพควรพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน โดยเน้นการสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย ส่งเสริมการทำบทบาทของมารดา และเน้นในเด็กวัยก่อนเรียนที่มีพื้นอารมณ์แบบเด็กเลี้ยงยาก

- Abidin, R. R. (1995). *Parenting stressor index*. Odessa: Psychological Assessment Resources.
- Affrunti, N. W., & Vondra, J. L. (1997). Temperament, attachment, and executive function and inhibition. *Journal of Personality and Family Studies, 24*(3), 715-724.
- Anderson, P. (2002). Assessment and development of executive function (EF) during childhood. *Child neuropsychology, 8*(2), 71-82.
- Baumrind, D., & Black, A. E. (1967). Socialization practices associated with dimensions of competence in preschool boys and girls. *Child development, 38*(2), 291-327.
- Bee, H. (1997). *Lifespan development* (2nd ed.). New York: Addison Wesley Longman.
- Bernier, A., Beauchamp, M. H., Carlson, S. M., & Lalonde, G. (2015). A secure base from which to regulate: Attachment security in toddlerhood as a predictor of executive functioning at school entry. *Developmental Psychology, 51*(9), 1177-1189.
- Bernier, A., Carlson, S. M., & Whipple, N. (2010). From external regulation to self-regulation: Early parenting precursors of young children's executive functioning. *Child development, 81*(1), 326-339.
- Best, J. R., & Miller, P. H. (2010). A developmental perspective on executive function. *Child development, 81*(6), 1641-1660.
- Bowlby, J. (1990). Attachment theory. Retrieved from <https://www.learning>

theories.com/attachment-theory-bowlby.html

- Brummelte, S., Grunau, R. E., Synnes, A. R., Whitfield, M. F., & Petrie-Thomas, J. (2011). Declining cognitive development from 8 to 18 months in preterm children predicts persisting higher parenting stress. *Early Human Development, 87*(4), 273-280.
- Camerota, M., Willoughby, M. T., Cox, M., & Greenberg, M. T. (2015). Executive function in low birth weight preschoolers: The moderating effect of parenting. *Journal of Abnormal Child Psychology, 43*(8), 1551-1562.
- Chess, S., & Thomas, A. (1996). *Temperament: Theory and practice*: New York: Brunner.
- Cohen, J. (1992). A power primer. *Psychological Bulletin, 112*(1), 155-159.
- Crnic, K. A., Gaze, C., & Hoffman, C. (2005). Cumulative parenting stress across the preschool period: Relations to maternal parenting and child behaviour at age 5. *Infant and Child Development, 14*(2), 117-132.
- Crone, E. A., & Ridderinkhof, K. R. (2011). The developing brain: from theory to neuroimaging and back. *Developmental Cognitive Neuroscience, 1*(2), 101-109.
- De Cock, E. S., Henrichs, J., Klimstra, T. A., Maas, A. J. B., Vreeswijk, C. M., Meeus, W. H., & van Bakel, H. J. (2017). Longitudinal associations between parental bonding, parenting stress, and executive functioning in toddlerhood. *Journal of Child and Family Studies, 26*(6), 1723-1733.
- Denson, T. F., Capper, M. M., Oaten, M., Friese, M., & Schofield, T. P. (2011). Self-control training decreases aggression in response to provocation in aggressive individuals. *Journal of Research in Personality, 45*(2), 252-256.
- Developing Child at Harvard University. (2011). *Building the Brain's "Air Traffic Control" System: How Early Experiences Shape the Development of Executive Function: Working Paper No. 11*. Retrieved from <http://www.developingchild.harvard.edu>.
- Diamond, A. (2013). Executive functions. *Annual review of psychology, 64*, 135-168.
- Ekathikomkit, N., Sitthimongkol, Y., Prasopkittikun, T., & Phuphaibul, R., & Orathai, P., (2016). Influences of Mothers' Stressors, Maternal Depression and Parenting on Conduct Problems among Thai Preschoolers. *Pacific Rim International Journal of Nursing Research, 20*(3), 210-224.
- Fearon, R. P., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van Ijzendoorn, M. H., Lapsley, A.-M., & Roisman,

- G. I. (2010). The Significance of Insecure Attachment and Disorganization in the Development of Children's Externalizing Behavior: A Meta-Analytic Study. *Child Development, 81*(2), 435-456. doi:10.1111/j.1467-8624.2009.01405.x
- Geers, M. C. K. (2013). *Temperament and executive function problems in preschoolers*. Master's thesis, Clinical Child & Adolescent Studies, Institute of Education & Child Studies, Leiden University,
- Guajardo, N. R., Snyder, G., & Petersen, R. (2009). Relationships among parenting practices, parental stress, child behaviour, and children's social-cognitive development. *Infant and Child Development, 18*(1), 37-60. doi:10.1002/icd.578
- Hackman, D. A., Gallop, R., Evans, G. W., & Farah, M. J. (2015). Socioeconomic status and executive function: Developmental trajectories and mediation. *Developmental science, 18*(5), 686-702.
- Hockenberry, M. J., Wilson, D., & Rodgers, C. C. (2019). *Wong's nursing care of infants and children*: Mosby St.Louis. Mosby/Elsevier.
- Isquith, P., Roth, R., Kenworthy, L., & Gioia, G. (2014). Contribution of Rating Scales to Intervention for Executive Dysfunction. *Applied neuropsychology. Child, 3*. doi:10.1080/21622965.2013.870014
- Lengua, L. J., Kiff, C., Moran, L., Zalewski, M., Thompson, S., Cortes, R., & Ruberry, E. (2014). Parenting mediates the effects of income and cumulative risk on the development of effortful control. *Social Development, 23*(3), 631-649.
- Lucassen, N., Kok, R., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van Ijzendoorn, M. H., Jaddoe, V. W. V., Hofman, A., . . . & Tiemeier, H. (2015). Executive functions in early childhood: The role of maternal and paternal parenting practices. *British Journal of Developmental Psychology, 33*(4), 489-505. doi:10.1111/bjdp.12112
- Mackey, A. P., Raizada, R. D., & Bunge, S. A. (2012). *Environmental influences on prefrontal development in Principles of Frontal Loba Function*: New York: Oxford University Press.
- Matte-Gagné, C., & Bernier, A. (2011). Prospective relations between maternal autonomy support and child executive functioning: Investigating the mediating role of child language ability. *Journal of Experimental Child Psychology, 110*(4), 611-625. doi:<https://doi.org/10.1016/j.jecp.2011.06.006>

- Matte-Gagné, C., Bernier, A., Sirois, M.-S., Lalonde, G., & Hertz, S. (2017). Attachment Security and Developmental Patterns of Growth in Executive Functioning During Early Elementary School. *Child Development, 89*(3), e167-e182. doi:10.1111/cdev.12807
- Medina, J. J. (2010). *The genetics of temperament- An Update*. Retrieved from <http://psychiatrictimes.com/articles/genetics-temperament-update>.
- Merz, E. C., Landry, S. H., Zucker, T. A., Barnes, M. A., Assel, M., & Taylor, H. B. (2016). Parenting Predictors of Delay Inhibition in Socioeconomically Disadvantaged Preschoolers. *Infant and Child Development, 25*(5), 371-390. doi:10.1002/icd.1946
- Muller, M. E. (1996). Prenatal and Postnatal Attachment: A Modest Correlation. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing, 25*(2), 161-166.
- Narwold, K. M. (2016). *Early Childhood Executive Functions: Components, risk factors, and interventions*. . . Retrieved from Retrieved from https://wescholar.wesleyan.edu/etd_hon_theses/1610
- Noel, M., Peterson, C., & Jesso, B. (2008). The relationship of parenting stress and child temperament to language development among economically disadvantaged preschoolers. *Journal of Child Language, 35*(4), 823-843. doi:10.1017/S0305000908008805
- Penela, E. C., Walker, O. L., Degnan, K. A., Fox, N. A., & Henderson, H. A. (2015). Early Behavioral Inhibition and Emotion Regulation: Pathways Toward Social Competence in Middle Childhood. *Child Development, 86*(4), 1227-1240. doi:10.1111/cdev.12384
- Piaget, J. (1969). *The mechanisms of perception*: London: Retledge & Kegan Paul.
- Sarsour, K., Sheridan, M., Jutte, D., Nuru-Jeter, A., Hinshaw, S., & Boyce, W. T. (2011). Family socioeconomic status and child executive functions: The roles of language, home environment, and single parenthood. *Journal of the International Neuropsychological Society, 17*(1), 120-132.
- Shields, G. S., Sazma, M. A., & Yonelinas, A. P. (2016). The effects of acute stress on core executive functions: A meta-analysis and comparison with cortisol. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews, 68*, 651-668. doi:<https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2016.06.038>
- Sumalrot, T., Piniyicha, I., Phattharayuttawat, S., Ngamthipwatthana, T., Imaroonrak, S., & Auampradit, N. (2018). The Relationship between Attachment Styles and Empathy. *Journal*

of the Med Association of Thailand, 101(1), 41-56.

Teffer, K., & Semendeferi, K. (2012). Human prefrontal cortex: Evolution, development, and pathology. *Progress in Brain Research*, 195, 191-218. doi:<https://doi.org/10.1016/B978-0-444-53860-4.00009-X>

Towe-Goodman, N. R., Willoughby, M., Blair, C., Gustafsson, H. C., Mills-Koonce, W. R., & Cox, M. J. (2014). Fathers' sensitive parenting and the development of early executive functioning. *Journal of Family Psychology*, 28(6), 867-876. doi:10.1037/a0038128

Vernon-Feagans, L., Willoughby, M., & Garrett-Peters, P. (2016). Predictors of behavioral regulation in kindergarten: Household chaos, parenting, and early executive functions. *Developmental Psychology*, 52(3), 430-441.

Wagner, S. L., Cepeda, I., Krieger, D., Maggi, S., D'Angiulli, A., Weinberg, J., & Grunau, R. E. (2016). Higher cortisol is associated with poorer executive functioning in preschool children: The role of parenting stress, parent coping and quality of daycare. *Child Neuropsychology*, 22(7), 853-869. doi:10.1080/09297049.2015.1080232

เบญจวรรณ ปิ่นทอง, นุจรี ไชยมงคล, & และยุณี พงศ์จตุรวิทย์. (2561). ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 26(2), 20-29.

จินตนา วัชรสินธุ์, มณีรัตน์ ภาครูป, สุนทราวดี เขียวพิเชฐ, & และณัชนันท์ ชีวานนท์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและแนวโน้มการใช้ความรุนแรงต่อเด็กของครอบครัวที่เด็กเล็ก. วารสารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยบูรพา, 8(2), 16-30.

ณิศา รัตนอัมภา. (2555). การเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนของครอบครัวในชุมชนเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลสุขภาพเด็ก, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ณัชนันท์ ชีวานนท์ และมณีรัตน์ ภาครูป. (2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลจากการพลาจากของเด็กวัยก่อนเรียน ตามการรับรู้ของมารดา ในสถานรับเลี้ยงเด็กจังหวัดชลบุรี. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 26(1), 161-175.

คุณยา จิตตะยโสธร. (2552). รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู: แนวคิดของ Diana Baumrind Diana Baumrind's Parenting Styles. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 29(4), 173-187.

นวลจันทร์ จุฑาทักดีกุล, ปนัดดา ธนเศรษฐกร, & และอรพินท์ เลิศอวาสดาตระกูล. (2560). การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย. นครปฐม:

- ศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2559). Development of Executive Functions in early childhood. ใน In รวมบทความวิชาการสัมมนา *Brain and Mind Forum ครั้งที่ 2 Cognitive Neuroscience* (pp. (หน้า 20-30)). กรุงเทพฯ: บริษัท สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พลับลิชชิงจำกัด.
- นาคยา แสงใส, นุจรี ไชยมงคล, & และมณีนรัตน์ ภาครูป. (2553). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมกรรมการปรับตัวของเด็กวัยก่อนเรียนที่มารับบริการในศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 19(2), 97-109.
- นิตยา คชภักดี. (2556). พัฒนาการเด็ก. ใน *ทิววรรณ หรรษคุณาชัย, รวีวรรณ รุ่งไพรวลัย, ซาคริยา ชีรเนตร, อติศรีสุดา เฟื่องฟู, สุรีย์ลักษณ์ สุจริตพงษ์ และพงษ์ศักดิ์ น้อยพยัคฆ์ (บรรณาธิการ)*. In *พัฒนาการและพฤติกรรมเด็กสำหรับเวชปฏิบัติทั่วไป* (หน้า 1-25). กรุงเทพฯ: บริษัท บี ยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์ จำกัด.
- ผาสุก ปิ่นแก้ว. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวกับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กวัยก่อนเรียน. *วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- รัตน์ศิริ ทาโต. (2561). การวิจัยทางการพยาบาลศาสตร์: แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2558). ครอบครัวกับการดูแลสุขภาพของสมาชิกครอบครัวที่มีภาวะเจ็บป่วย. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ*, 38(4), 100-113.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล. (2556). *หนังสือคุณภาพชีวิตเด็ก นครปฐม: โรงพิมพ์เอ็ปป้า พรีนติ้ง กรุ๊ป*.
- สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและมหาวิทยาลัยมหิดล. (2557). *การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล*.
- สุธรรม นันทมงคลชัย. (2559). ครอบครัวการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการเด็กปฐมวัยในประเทศไทย. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*, 46(3), 205-210.
- สุธรรม นันทมงคลชัย, ชุติมา เห่งสุสุทธิ, & และ โชคชัย หมั่นแสวงทรัพย์. (2550). อิทธิพลของรูปแบบการเลี้ยงดูต่อพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี. *จดหมายเหตุทางการแพทย์แห่งประเทศไทย*, 90(5), 971-976.
- สุภาณี ไกรกุล, นุจรี ไชยมงคล, & และมณีนรัตน์ ภาครูป. (2552). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของบิดามารดากับสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดาและบุตรป่วยที่รับการรักษาในหออภิบาลผู้ป่วยวิกฤต. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี*, 22(1), 19-28.

สุภาวดี หาญเมธี. (2559). พัฒนาทักษะสมอง *EF* ด้วยการอ่าน. . กรุงเทพฯ: บริษัท ไอ ดี ออล ดิจิตอล
พริ้นท์ จำกัด.

บรรณานุกรม

- จินตนา วัชรสินธุ์, มณีรัตน์ ภาครูป, สุนทราวดี เชียรพิเชฐ และณัชนันท์ ชีวานนท์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและแนวโน้มการใช้ ความรุนแรงต่อเด็กของครอบครัวที่เด็กเล็ก. *วารสารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยบูรพา*, 8(2), 16-30.
- ฉริดา รัตนอัมภา. (2555). *การเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนของครอบครัวในชุมชนเมือง จังหวัด ขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพเด็ก, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัชนันท์ ชีวานนท์ และมณีรัตน์ ภาครูป. (2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลจาก การพลาจากของเด็กวัยก่อนเรียน ตามการรับรู้ของมารดา ในสถานรับเลี้ยงเด็ก จังหวัด ชลบุรี. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 26(1), 161-175.
- คุณยา จิตตะยโสธร. (2552). รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู: แนวคิดของ Diana Baumrind Diana Baumrind's Parenting Styles. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 29(4), 173-187.
- นวลจันทร์ จุฑาทักติกุล. (2559). Development of Executive functions in early childhood. ใน *รวม บทความวิชาการสัมมนา Brain and Mind Forum ครั้งที่ 2 Cognitive Neuroscience* (หน้า 20-30). กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พลับลิชชิ่ง.
- นวลจันทร์ จุฑาทักติกุล, ปณิตดา ธนเศรษฐกร, และอรพินท์ เลิศอวาศดาตระกูล. (2560). *การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย*. นครปฐม: ศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นาดยา แสงใส, นุจรี ไชยมงคล และมณีรัตน์ ภาครูป. (2553). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมกรรมการปรับตัว ของเด็กวัยก่อนเรียนที่มารับบริการในศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน. *วารสาร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 19(2), 97-109.
- นิตยา คชภักดี. (2556). พัฒนาการเด็ก. ใน *ทิวรรณ ทรัพย์คุณาชัย, รวีวรรณ รุ่งไพวัลย์, ชาศรียา ชีรนทร, อศิษฐ์สุดา เพ็องฟู, สุรีย์ลักษณ์ สุจริตพงษ์ และพงษ์ศักดิ์ น้อยพยัคฆ์ (บรรณาธิการ). พัฒนาการและพฤติกรรมเด็กสำหรับเวชปฏิบัติทั่วไป (หน้า 1-25)*. กรุงเทพฯ: บี ยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์.

- นุชจรี หิรัญบุตร. (2559). ปัจจัยทำนายความวิตกกังวลจากการพาดจากของเด็ควัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เบญจวรรณ ปิ่นทอง, นุจรี ไชยมงคล และยุณี พงศ์จตุรวิทย์. (2561). ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็ควัยก่อนเรียน. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 26(2), 20-29.
- ผาสุก ปิ่นแก้ว. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวกับความคิดสร้างสรรค์ของเด็ควัยก่อนเรียน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รสสุคนธ์ เจริญศักดิ์ศิริ, นุจรี ไชยมงคล และยุณี พงศ์จตุรวิทย์. (2557). ปัจจัยทำนายความเครียดในการเป็นมารดาวัยรุ่นที่มีบุตรคนแรกวัยทารก. *วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า*, 31(2), 105-113.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2558). ครอบครัวกับการดูแลสุขภาพของสมาชิกครอบครัวที่มีภาวะเจ็บป่วย. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ*, 38(4), 100-113.
- รัตนศิริ ทาโต. (2561). การวิจัยทางการพยาบาลศาสตร์: แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัณนี ไทรงาม. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเด็กตามพื้นฐานอารมณ์กับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของมารดา: กรณีศึกษามารดาของเด็ควัยก่อนเรียน โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอนามัยครอบครัว, คณะสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและมหาวิทยาลัยมหิดล. (2557). การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล. (2556). *หนังสือคุณภาพชีวิตเด็ก*. นครปฐม: แอ๊ปเปิ้ล ฟรินดิง กรุ๊ป.
- สุธรรม นันทมงคลชัย. (2559). ครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการเด็กปฐมวัยในประเทศไทย. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*, 46(3), 205-210.
- สุธรรม นันทมงคลชัย, ชุตินา เห่งสุสุทธิ และโชคชัย หมั่นแสงทรัพย์. (2550). อิทธิพลของรูปแบบการเลี้ยงดูต่อพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี. *จดหมายเหตุทางการแพทย์แห่งประเทศไทย*, 90(5), 971-976.

- สุภาณี ไกรกุล, นุจรี ไชยมงคล และมณีรัตน์ ภาครูป. (2552). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของบิดามารดากับสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตรป่วยที่รับการศึกษาใน หออภิบาลผู้ป่วยวิกฤต. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี*. 22(1), 19-28.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2559). *พัฒนาทักษะสมอง EF ด้วยการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ไอ ดี ออล ดิจิตอลพรีนซ์.
- อภิญญา นาคปฐมสวัสดิ์. (2558). อิทธิพลของพื้นฐานอารมณ์ของเด็ก สัมพันธภาพระหว่างผู้ดูแลกับเด็ก และรูปแบบการเลี้ยงดูที่มีต่อความวิตกกังวลในเด็กวัยก่อนเรียน ในศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Abidin, R. R. (1990). Introduction to the special issue: The stresses of parenting. *Journal of Clinical Child Psychology*, 19, 298-301.
- Abidin, R. R. (1995). *Parenting stress index: Professional manual* (3rd ed.). Odessa: Psychological Assessment Resources.
- Affrunti, N. W., & Woodruff-Borden, J. (2013). The associations of executive function and temperament in a model of risk for childhood anxiety. *Journal of Child and Family Studies*, 24(3), 715-724.
- Anderson, P. (2002). Assessment and development of executive function (EF) during childhood. *Child Neuropsychol*, 8(2), 71-82.
- Baumrind, D., & Black, A. E. (1967). Socialization practices associated with dimensions of competence in preschool boys and girls. *Child Development*, 38(2), 291.
- Bee, H. L. (1997). *Lifespan development* (2nd ed.). New York: Addison Wesley Longman.
- Bernier, A., Carlson, S. M., & Whipple, N. (2010). From external regulation to self-regulation: early parenting precursors of young children's executive functioning. *Child Development*, 81(1), 326-339.
- Bernier, A., Beauchamp, M. H., Carlson, S. M., & Lalonde, G. (2015). A secure base from which to regulate: Attachment security in toddlerhood as a predictor of executive functioning at school entry. *Developmental Psychology*, 51(9), 1177-1189.
- Best, J. R., & Miller, H. P. (2010). A developmental perspective on executive function. *Child Development*, 81(6), 1641-1660.

- Bowlby, J. (1990). *Attachment theory*. Retrieved from <https://www.learningtheories.com/attachment-theory-bowlby.html>
- Brummelte, S., Grunau, R. E., Synnes, A. R., Whitfield, M. F., & Petrie-Thomas, J. (2011). Declining cognitive development from 8 to 18 months in preterm children predicts persisting higher parenting stress. *Early Human Development, 87*(4), 273-280.
- Camerota, M., Willoughby, M. T., Cox, M., & Greenberg, M. T. (2015). Executive function in low birth weight preschoolers: The moderating effect of parenting. *Journal of Abnormal Child Psychology, 43*(8), 1551-1562.
- Chess, S., & Thomas, A. (1996). *Temperament: Theory and practice*. New York: Brunner.
- Cohen, J. (1992). A power primer. *Psychological Bulletin, 112*(1), 155-159.
- Crnic, K. A., Gaze, C., & Hoffman, C. (2005). Cumulative parenting stress across across the preschool period: Relations to maternal parenting and child behavior at age 5. *Infant and Child Development, 14*(2), 117-132.
- Crone, E. A., & Ridderinkhof, K. R. (2011). The developing brain: From theory to neuroimaging and back. *Developmental Cognitive Neuroscience, 1*(2), 101-109.
- De Cock, E. S. A., Henrichs, J., Klimstra, T. A., Janneke, B. M., Maas A., Vreeswijk, C., Meeus, W. H. J., & Van Bakel, H. J. A. (2017). Longitudinal associations between parental bonding, parenting stress, and executive functioning in toddlerhood. *Journal of Child and Family Studies, 26*(6), 1723-1733.
- Denson, T. F., Capper, M. M., Oaten, M., Friese, M., & Schofield, T. P. (2011). Self-control training decreases aggression in response to provocation in aggressive individuals. *Journal of Research in Personality, 45*(2), 252-256.
- Developing Child at Harvard University (2011). *Building the Brain's "Air traffic control" system: how early experiences shape the development of executive function: working paper No. 11*. Retrieved from <http://www.developingchild.harvard.edu>
- Diamond, A. (2013). Executive functions. *Annual Review of Psychology, 64*, 135-168.
- Ekathikomkit, N., Sitthimongkol, Y., Prasopkittikun, T., Phuphaibul, R., & Orathai, P. (2016). Influences of Mothers' Stressors, Maternal Depression and Parenting on Conduct Problems among Thai Preschoolers. *Pacific Rim International Journal of Nursing Research, 20*(3), 210-224.

- Fearon, R. P., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., Lapsley, A. M., & Roisman, G. I. (2010). The significance of insecure attachment and disorganization in the development of children's externalizing behavior: A meta-analytic study. *Child Development, 81*(2), 435-456.
- Geers, M. C. K. (2013). *Temperament and executive function problems in preschoolers*. Master's thesis, Clinical Child & Adolescent Studies, Institute of Education & Child Studies, Leiden University.
- Guajardo, N. R., Snyder, G., & Petersen, R. (2009). Relationships among parenting practices, parental stress, child behavior, and children's social-cognitive development. *Infant and Child Development, 18*(1), 37-60.
- Hackman, D. A., Gallop, R., Evans, G. W., & Farah, M. J. (2015). Socioeconomic status and executive function: developmental trajectories and mediation. *Developmental Science, 18*(5), 686-702.
- Hockenberry, M. J., Wilson, D., & Rodgers C. C. (2019). *Wong's nursing care of infants and children*. Mosby St.Louis: Mosby/ Elsevier.
- Isquith, P., Roth, R., Kenworthy, L., & Gioia, G. (2014). Contribution of rating scales to the assessment of executive functions. *Applied Neuropsychology Child, 3*(3), 197-204.
- Johnson, M. H. (2012). Executive function and developmental disorders: the flip side of the coin. *Trends in Cognitive Sciences, 16*(9), 454-457.
- Kraybill, J. H., & Bell, M. A. (2013). Infancy predictors of preschool and post-kindergarten executive function. *Developmental Psychobiology, 55*, 530-538.
- Lengua, L. J., Kiff, C., Moran, L., Zalewski, M., Thompson, S., Cortes, R., & Ruberry, E. (2014). Parenting mediates the effects of income and cumulative risk on the development of effortful control. *Social Development, 23*(3), 631-649.
- Lucassen, N, Kok, R., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., Jaddoe, V. W. V., Hofman, A., & Tiemeier, H. (2015). Executive functions in early childhood: The role of maternal and paternal parenting practices. *British Journal of Developmental Psychology, 33*(4), 489-505.
- Mackey, P. A., Raizada, D. S. R., & Bunge, A. S. (2012). *Environmental influences on prefrontal development in principles of frontal lobe function*. New York: Oxford University Press

- Matte-Gagne, C., & Bernier, A. (2011). Prospective relations between maternal autonomy support and child executive functioning: Investigating the mediating role of child language ability. *Journal of Experimental Child Psychology, 110*(4), 611-625.
- Matte-Gagne, C., Bernier, A., Sirois, M.-S., Lalonde, G., & Hertz, S. (2017). Attachment Security and Developmental Patterns of Growth in Executive Functioning During Early Elementary School. *Child Development, 89*(3), 167-182.
- Medina, J. J. (2010). *The genetics of temperament-An Update*. Retrieved from <http://psychiatrictimes.com/articles/genetics-temperament-update>
- Merz, E. C., Landry, S. H., Zucker, T. A., Barnes, M. A., Assel, M., & Taylor, H. B. (2016). Parenting predictors of delay inhibition in socioeconomically disadvantaged preschoolers. *Infant and Child Development, 25*(5), 371-390.
- Muller, M. E. (1996). Prenatal and Postnatal Attachment: A Modest Correlation. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing, 25*(2), 161-166.
- Narwold, K. M. (2016). *Early childhood executive functions: components, risk factors, and interventions*. Retrieved from https://wescholar.wesleyan.edu/etd_hon_theses/1610
- Noel, M., Peterson, C., & Jesso, B. (2008). The relationship of parenting stress and child temperament to language development among economically disadvantaged preschoolers. *Journal of Child Language, 35*(4), 823.
- Penela, E. C., Walker, O. L., Degnan, K. A., Fox, N. A., & Henderson, H. A. (2015). Early behavioral inhibition and emotion regulation: pathways toward social competence in middle childhood. *Child Development, 86*(4), 1227-1240.
- Piaget, J. (1969). *The mechanisms of perception*. London: Retledge & Kegan Paul.
- Sarsour, K., Sheridan, M., Jutte, D., Nuru-Jeter, A., Hinshaw, S., & Boyce, W. T. (2011). Family socioeconomic status and child executive functions: The roles of language, home environment, and single parenthood. *Journal of the International Neuropsychological Society, 17*(1), 120-132.
- Shields, G. S., Sazma, M. A., & Yonelinas, A. P. (2016). The effects of acute stress on core executive functions: A meta-analysis and comparison with cortisol. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews, 68*, 651-668.

- Sumalrot, T., Pinijvicha, I., Phattharayuttawat, S., Ngamthipwatthana, T., Imaroonrak, S., & Auampradit, N. (2018). The Relationship between Attachment Styles and Empathy. *Journal of the Med Association of Thailand, 101*(1), 41-56
- Teffer, K., & Semendeferi, K. (2012). Human prefrontal cortex: Evolution, development, and pathology. *Progress in Brain Research, 195*, 191-218.
- Thomas, A., & Chess, S. (1977). *Temperament theory and development*. New York: Brunner/ Mazel.
- Towe-Goodman, N. R., Willoughby, M., Blair, C., Gustafsson, H. C., Mills-Koonce, W. R., & Cox, M. J. (2014). Fathers' sensitive parenting and the development of early executive functioning. *Journal of Family Psychology, 28*(6), 867-876.
- Vernon-Feagans, L., Willoughby, M., & Garrett-Peters, P. (2016). Predictors of behavioral regulation in kindergarten: Household chaos, parenting, and early executive functions. *Developmental Psychology, 52*(3), 430-441.
- Wagner, S. L., Cepeda, I., Krieger, D., Maggi, S., D'Angiulli, A., Weinberg, J., & Grunau, E. (2016). Higher cortisol is associated with poorer executive functioning in preschool children. *Child Neuropsychology, 22*(7), 853-869.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เลขที่แบบสอบถาม.....

วันที่.....

สถานที่.....

แบบสอบถาม

ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

ส่วนประกอบของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 6 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามพื้นอารมณ์เด็กวัยก่อนเรียน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูบุตร

ส่วนที่ 6 แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาเติมคำลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมายถูก (/) ลงในหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบุตร

1. อายุบุตร _____ ปี
2. เพศ () ชาย () หญิง
3. เป็นบุตรลำดับที่ _____ ในจำนวนพี่น้อง _____ คน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของมารดา/ บิดา

1. มารดา อายุ _____ ปี
2. ระดับการศึกษาของมารดา

() ไม่ได้เรียน	() ประถมศึกษา
() มัธยมศึกษาตอนต้น	() มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.
() อนุปริญญา/ ปวส.	() ปริญญาตรี
() ปริญญาโท	() อื่น ๆ ระบุ.....
3. อาชีพของมารดา

() รับจ้าง	() ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	() รับราชการ
() เกษตรกร	() ลูกจ้างในหน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ เอกชน	
() ไม่ได้ประกอบอาชีพ (แม่บ้าน)	() อื่น ๆ ระบุ.....	
4. ความสัมพันธ์ของบิดามารดา

() คู่	() หย่าร้าง
---------	--------------
5. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (รวมบิดามารดา)

() ต่ำกว่า 10,000 บาท	() 10,001-20,000 บาท
() 20,001-30,000 บาท	() มากกว่า 30,000 บาท

ตอนที่ 3 ครูประจำชั้นของเด็กวัยก่อนเรียน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี	() สูงกว่าปริญญาตรี
---------------	----------------------
3. ระยะเวลาปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก _____ ปี

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามพื้นฐานของเด็กวัยก่อนเรียน

แบบสอบถามมีจำนวน 36 ข้อ แบ่งความถี่ของพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกเป็น 5 ระดับ
ดังนี้

การกระทำสม่ำเสมอเป็นประจำ	5	คะแนน
กระทำเป็นส่วนมาก	4	คะแนน
บางครั้งกระทำ บางครั้งไม่กระทำเท่า ๆ กัน	3	คะแนน
นาน ๆ ครั้งจึงกระทำ	2	คะแนน
แทบจะไม่กระทำเลย	1	คะแนน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านต้องการ

- พิจารณาพฤติกรรมที่บุตรของท่านกระทำในปัจจุบันหรือเมื่อเร็ว ๆ นี้ คือ 4-6 สัปดาห์ที่ผ่านมา
- ตอบตามความจริงของท่านที่ได้สังเกตบุตรมา
- ตอบแต่ละข้อได้อย่างอิสระ
- ตอบทุกข้อโดยไม่ข้ามข้อใดข้อหนึ่ง

ข้อ	พฤติกรรมที่บุตรของท่านแสดงใน 4-6 สัปดาห์ที่ผ่านมา	การกระทำสม่ำเสมอเป็นประจำ (> 7 ครั้ง/สัปดาห์) (5)	กระทำเป็นส่วนมาก (6-7 ครั้ง/สัปดาห์) (4)	บางครั้งกระทำ บางครั้งไม่กระทำเท่า ๆ กัน (4-5 ครั้ง/สัปดาห์) (3)	นาน ๆ ครั้งจึงกระทำ (2-3 ครั้ง/สัปดาห์) (2)	แทบจะไม่กระทำเลย (0-1 ครั้ง/สัปดาห์) (1)
1.	ระดับกิจกรรม ทำกิจกรรมหรือเล่นอย่างตั้งใจและระมัดระวัง					
2.	เมื่อดูโทรทัศน์หรือฟังดนตรีจะนั่งเงียบ					
3.	เมื่อเข้าไปในสถานที่ใหม่จะสำรวจหมด					

ข้อ	พฤติกรรมที่บุตรของท่านแสดงใน 4-6 สัปดาห์ที่ผ่านมา	การกระทำสม่ำเสมอเป็นประจำ (> 7 ครั้ง/สัปดาห์)	กระทำเป็นส่วนมาก (6-7 ครั้ง/สัปดาห์)	บางครั้ง บางครั้ง ไม่กระทำเท่า ๆ กัน (4-5 ครั้ง/สัปดาห์)	นาน ๆ ครั้งจึงกระทำ (2-3 ครั้ง/สัปดาห์)	แทบจะไม่กระทำเลย (0-1 ครั้ง/สัปดาห์)
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.	การปฏิบัติตัวเป็นเวลา ถ่ายอุจจาระเป็นเวลาทุกวัน					
10.	หลับง่าย					
11.	เมื่อถึงเวลานอนจะง่วง					
12.					
13.					
14.	ปฏิกิริยาตอบสนอง ต่อบุคคลหรือสิ่งเร้าใหม่ ชอบเล่นของเล่นใหม่ ๆ					
15.					
16.					
17.					
18.					
ข้อ	พฤติกรรมที่บุตรของท่านแสดงใน 4-6 สัปดาห์ที่ผ่านมา	การกระทำ	กระทำ	บางครั้ง	นาน ๆ	แทบจะไม่

	ท่านแสดงใน 4-6 สัปดาห์ที่ผ่านมา	สม่ำเสมอเป็นประจำ (> 7 ครั้ง/สัปดาห์)	เป็นส่วนมาก (6-7 ครั้ง/สัปดาห์)	กระทำ บางครั้ง ไม่กระทำ เท่า ๆ กัน (4-5 ครั้ง/สัปดาห์)	ครั้งจึงกระทำ (2-3 ครั้ง/สัปดาห์)	กระทำเลย (0-1 ครั้ง/สัปดาห์)
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
19.	ความสามารถในการปรับตัว ให้เลิกเล่นของเล่นโดยไม่แง					
20.	เล่นกับเพื่อนได้เดียว เดียวก็จะทะเลาะกัน					
21.					
22.					
23.					
24.	ความรุนแรงของการตอบสนอง แสดงออกรุนแรง ทั้งที่ชอบและไม่ชอบ					
25.	เวลาเจ็บจะร้องไห้มาก และร้องให้นาน					
26.	โกรธเมื่อถูกแหย่ เพียงเล็กน้อย					
27.					
28.					
29.					
30.					
ข้อ	พฤติกรรมที่บุตรของท่านแสดงใน 4-6 สัปดาห์ที่ผ่านมา	การกระทำสม่ำเสมอเป็นประจำ	กระทำเป็นส่วนมาก (6-7 ครั้ง/สัปดาห์)	บางครั้งกระทำ บางครั้ง	นาน ๆ ครั้งจึงกระทำ	แทบจะไม่กระทำเลย (0-1 ครั้ง/สัปดาห์)

		(> 7 ครั้ง/ สัปดาห์)	สัปดาห์)	ไม่กระทำ เท่า ๆ กัน (4-5 ครั้ง/ สัปดาห์)	(2-3 ครั้ง/ สัปดาห์)	สัปดาห์)
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
31.	<u>ลักษณะอารมณ์</u> หัวเราะสนุกสนาน ขณะเล่น					
32.	ยิ้มกับคนแปลกหน้า หรือแขกที่มาเยี่ยม บ้าน					
33.	รำคาญเมื่อถูกขัด จังหวะการเล่น					
34.					
35.					
36.					

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา

ข้อความในแบบสอบถามมีทั้งหมด 36 ข้อ โดยการให้คะแนนคำตอบแบบมาตรา
ประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านต้องการ

1. พิจารณาข้อความข้างล่างซึ่งตรงกับความรู้สึกของท่านต่อบุตรในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา
2. ตอบข้อความทุกข้อโดยไม่ข้ามข้อใดข้อหนึ่ง
3. ตอบข้อความในแต่ละข้อโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1.	ฉันมักจะมีความรู้สึกว่าฉันไม่สามารถจัดการสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ดี					
2.	ฉันค้นพบว่าตัวเองเลิกทำอะไรเพื่อตัวเองหลายอย่างมากกว่าที่เคยคิดไว้ เพื่อที่จะได้มีเวลาให้ลูก					
3.	ฉันรู้สึกที่ตัวฉันถูกผูกมัดไว้กับความรับผิดชอบในฐานะเป็นพ่อหรือแม่					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
9.	ฉันรู้สึกเหงาและไม่มีเพื่อน					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.	<p>ฉันรู้สึกว่าฉัน: (เลือกตอบ 1 ข้อ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ใช่แม่ที่ดีนัก 2. เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จลำบากต่อการเป็นแม่ 3. เหมือนแม่คนอื่น ๆ 4. ดีกว่าแม่คนอื่น ๆ 5. เป็นแม่ที่ดีมาก 					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
23.					
24.					
25.	ดูเหมือนว่าลูกจะร้องไห้และงอแงบ่อยครั้งมากกว่าเด็กส่วนใหญ่					
26.	โดยปกติแล้ว ลูกจะอารมณ์ไม่ดีเวลาตื่นนอน					
27.					
28.					
29.					
30.					
31.					
32.					
33.					
34.					
35.					
36.					

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร

ข้อความในแบบสอบถามนั้นตรงต่อความรู้สึก โดยการให้คะแนนคำตอบแบบมาตรา
ประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ตรงกับความรู้สึกมากที่สุด	5	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกมาก	4	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกปานกลาง	3	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกน้อย	2	คะแนน
ตรงกับความรู้สึกน้อยที่สุด	1	คะแนน

คำชี้แจง

- พิจารณาข้อความข้างล่างซึ่งตรงกับความรู้สึกของท่านต่อบุตรในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา
- ตอบข้อความทุกข้อโดยไม่ข้ามข้อใดข้อหนึ่ง
- ตอบข้อความในแต่ละข้อโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ตรงกับ ความรู้สึก มากที่สุด (5)	ตรงกับ ความรู้สึก มาก (4)	ตรงกับ ความรู้สึก ปานกลาง (3)	ตรงกับ ความรู้สึก น้อย (2)	ตรงกับ ความรู้สึก น้อยที่สุด (1)
1.	ฉันรู้สึกรักลูกของฉัน					
2.	ฉันรู้สึกอบอุ่นและมี ความสุขเมื่อได้อยู่ใกล้ชิด กับลูก					
3.	ฉันต้องการใช้เวลาอยู่กับ ลูกเป็นพิเศษ					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

ข้อ	ข้อความ	ตรงกับ ความรู้สึก มากที่สุด (5)	ตรงกับ ความรู้สึก มาก (4)	ตรงกับ ความรู้สึก ปานกลาง (3)	ตรงกับ ความรู้สึก น้อย (2)	ตรงกับ ความรู้สึก น้อยที่สุด (1)
11.	ฉันรู้สึกเพลิดเพลินกับ การอุ้มลูก					
12.	ฉันเฝ้ามองดูลูกเวลาลูกหลับ					
13.	ฉันอยากให้ลูกอยู่ใกล้ ๆ ฉัน					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูบุตร

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามสภาพที่เป็นจริงของท่าน ให้ท่านเลือกทำเครื่องหมายถูก / ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งมีคำตอบให้ท่านเลือก 5 ช่องคำตอบดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด คือ พฤติกรรมนั้นผู้เลี้ยงดูแสดงต่อเด็ก
สม่ำเสมอทุกครั้ง

คะแนน 4 หมายถึง มาก คือ พฤติกรรมนั้นผู้เลี้ยงดูแสดงต่อเด็ก
เป็นส่วนมาก

คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง คือ พฤติกรรมนั้นผู้เลี้ยงดูแสดงต่อเด็ก
โดยบางครั้งแสดง บางครั้งไม่แสดงเท่า ๆ กัน

คะแนน 2 หมายถึง น้อย คือ พฤติกรรมนั้นผู้เลี้ยงดูแสดงต่อเด็กนาน ๆ ครั้ง

คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด คือ พฤติกรรมนั้นผู้เลี้ยงดูแสดงต่อเด็กน้อย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามสภาพที่เป็นจริงของท่าน ให้ท่านเลือกทำเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความจริงของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งมีคำตอบให้ท่านเลือก 5 ช่องคำตอบดังนี้

ข้อ	พฤติกรรมที่ท่านแสดงต่อเด็ก	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.	ตักเตือนเด็กเมื่อเด็กหยิบสิ่งของ ของผู้อื่น โดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจาก เจ้าของก่อน					
2.	เมื่อเด็กกระทำผิดท่านมักจะ โกรธ และลงโทษเด็ก					
3.	หลังจากเด็กเล่นของเล่นเสร็จแล้ว ท่านจะเก็บของเล่นเข้าที่เอง					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

ข้อ	พฤติกรรมที่ท่านแสดงต่อเด็ก	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9.	เมื่อเด็กร้องแกผู้อื่นท่านไม่ได้ว่ากล่าว ตักเตือนเด็กเพราะเด็กยังเล็ก					
10.	ก่อนที่ท่านจะลงโทษท่านได้อธิบาย เหตุผลให้เด็กฟังก่อนทุกครั้ง					
11.	เมื่อท่านต้องการที่จะเคลื่อนย้ายของ ของเด็ก ท่านจะเคลื่อนย้ายทันที โดยไม่ได้ปรึกษาเด็กก่อน					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					
31.					

ข้อ	พฤติกรรมที่ท่านแสดงต่อเด็ก	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
32.	เมื่อท่านตั้งกฎเกณฑ์ใด ๆ ขึ้น ภายในบ้านท่านจะให้โอกาสเด็ก ในการแสดงความคิดเห็น					
33.	เมื่อถึงเวลารับประทานอาหาร และเด็กไม่ยอมรับประทานอาหาร ท่านจะบังคับเด็กทันที					
34.					
35.					
36.					

ส่วนที่ 6 แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

โดยให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ตอบแบบประเมินตามพฤติกรรมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน โดยการให้คะแนนคำตอบแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับตามความบ่อยของพฤติกรรมเด็กนั้น ๆ ดังนี้

คะแนน	4	หมายถึง	ทุกวัน
คะแนน	3	หมายถึง	3-4 ครั้ง/ สัปดาห์
คะแนน	2	หมายถึง	1-2 ครั้ง/ สัปดาห์
คะแนน	1	หมายถึง	1-2 ครั้ง/ เดือน
คะแนน	0	หมายถึง	ไม่เคย

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้ประเมิน พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กอายุ 2-6 ปี
2. แบบประเมินนี้สำหรับครูผู้ดูแลเด็ก/ ครูอนุบาล ใช้ประเมินพฤติกรรมเด็กในชั้นเรียนที่ครูรู้จักคุ้นเคยพฤติกรรมเด็กเป็นอย่างดี ผู้ประเมินควรเป็นครูที่เคยสอนหรือดูแลเด็กที่ถูประเมินมาแล้วอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 3 เดือน

ระยะ 3 เดือนที่ผ่านมา เด็กมีพฤติกรรมต่อไปนี้บ่อยแค่ไหน ให้เลือกตอบข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	พฤติกรรม	ทุกวัน (4)	3-4 ครั้ง/ สัปดาห์ (3)	1-2 ครั้ง/ สัปดาห์ (2)	1-2 ครั้ง/ เดือน (1)	ไม่เคย (0)
1.	<u>พัฒนาการด้านการหยุด/ การยับยั้ง</u> พฤติกรรม ตั้งใจทำกิจกรรมของตัวเอง ไม่รบกวนผู้อื่น					
2.	เมื่อขัดแย้งกับเพื่อน ไม่ใช่กำลังในการแก้ปัญหา					
3.					
4.					
5.					

ข้อ	พฤติกรรม	ทุกวัน	3-4 ครั้ง/ สัปดาห์	1-2 ครั้ง/ สัปดาห์	1-2 ครั้ง/ เดือน	ไม่เคย
		(4)	(3)	(2)	(1)	(0)
6.	รู้จักรอที่จะพูด ไม่พูดแทรกในขณะที่ ที่ผู้อื่นกำลังพูด					
7.	เมื่อต้องการของที่เพื่อนกำลังเล่นอยู่รู้จัก ขออนุญาต หรือรอให้เพื่อนเล่นเสร็จก่อน					
8.					
9.					
10.					
11.	พัฒนาการด้านการเปลี่ยน/ ความยืดหยุ่น ในการคิด เปลี่ยนกิจกรรมตามตารางแต่ละช่วง ของวันได้โดยไม่มีปัญหา					
12.	ปรับตัวเข้ากับสถานที่ใหม่ได้ โดยใช้เวลา ไม่นานนัก					
13.	ปรับตัวเข้ากับครุคนใหม่ เพื่อนใหม่ได้ โดยใช้เวลาไม่นานนัก					
14.					
15.					
16.	พัฒนาการด้านการควบคุมอารมณ์ เมื่อเจอปัญหา สงบสติอารมณ์หาทาง แก้ปัญหาไม่เอาแต่โยนวาย					
17.					
18.					
19.					
20.					

ข้อ	พฤติกรรม	ทุกวัน	3-4 ครั้ง/ สัปดาห์	1-2 ครั้ง/ สัปดาห์	1-2 ครั้ง/ เดือน	ไม่เคย
		(4)	(3)	(2)	(1)	(0)
21.	พัฒนาการด้านความจำขณะทำงาน เมื่อสั่งงานสองหรือสามอย่างตามวัย เด็กทำได้และปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ครบถ้วน					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.	พัฒนาการด้านการวางแผนจัดการ เก็บของเล่นเข้าที่เมื่อเล่นเสร็จ ไม่ทิ้งเกลื่อนกลาด					
28.					
29.					
30.					
31.					
32.					

ภาคผนวก ข

ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย
และเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (สำหรับครู)

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

รหัสจริยธรรมการวิจัย 03-05-2562

ชื่อผู้วิจัย นางสาวสุวรรณี หลานนอก

การวิจัยครั้งนี้ทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร และปัจจัยทำนายที่ดีที่สุดต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตรงกับการศึกษาในครั้งนี้ คือ ท่านเป็นครูประจำชั้นของเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งต้องเป็นครูประจำชั้นที่ได้รับมอบหมายให้ประจำชั้นของกลุ่มตัวอย่าง ไม่น้อยกว่า 3 เดือน เมื่อท่านเข้าร่วมการวิจัยแล้ว สิ่งที่ท่านจะต้องปฏิบัติคือ ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงด้วยตัวของท่านเอง แบบสอบถาม มี 1 ส่วน คือ แบบสอบถามพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน อยู่ประจำห้องไม่น้อยกว่า 3 เดือน ซึ่งจะใช้เวลาครูประจำชั้นในการตอบแบบสอบถามประมาณ 2-3 วัน แล้วผู้วิจัยจะไปติดตามรับแบบสอบถามคืน

ประโยชน์ของการวิจัยครั้งนี้อาจจะไม่ได้เป็นประโยชน์กับท่านโดยตรง แต่จะเป็นประโยชน์ในด้านการปฏิบัติการพยาบาล โดยบุคลากรด้านสุขภาพที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับเด็กสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และประโยชน์ด้านการวิจัย บุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย สามารถนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การเข้าร่วมการวิจัยของท่านครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ ท่านมีสิทธิ์เข้าร่วมหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น และไม่ต้องแจ้งให้ผู้วิจัยทราบล่วงหน้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านโดยใช้รหัสตัวเลขแทนการระบุชื่อ ข้อมูลที่ได้

ทั้งหมดถูกเก็บใส่ตู้เอกสารที่ปลอดภัย เพิ่มเอกสารข้อมูลในคอมพิวเตอร์มีรหัสผ่าน ผู้วิจัย และอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูล หลังจากเผยแพร่ผลการวิจัยเรียบร้อยแล้ว จะทำลายเอกสารทั้งหมด ผู้วิจัยจะรายงานผลการวิจัย และการเผยแพร่ผลการวิจัยในภาพรวม โดยไม่ระบุข้อมูลส่วนบุคคลของท่าน ดังนั้นผู้อ่านงานวิจัยจะทราบเฉพาะผลการวิจัยเท่านั้น สุดท้าย หลังจากผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารเรียบร้อยแล้ว ข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลาย

หากท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใด สามารถสอบถามได้โดยตรงจากผู้วิจัย ในวันทำการเก็บรวบรวมข้อมูล หรือสามารถติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ได้ตลอดเวลา ที่นางสาวสุวรรรัตน์ หลาบนอก ผู้วิจัย หมายเลขโทรศัพท์ 080-1713380 หรือที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หมายเลข โทรศัพท์ 089-2061183

นางสาวสุวรรรัตน์ หลาบนอก
ผู้วิจัย

หากท่านได้รับการปฏิบัติที่ไม่ตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงนี้ ท่านจะสามารถแจ้งให้ประธาน คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมฯ ทราบได้ที่ เลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมฯ ฝ่ายวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โทร. 038-102823

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (สำหรับมารดา)

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

รหัสจริยธรรมการวิจัย03-05-2562..... 2

ชื่อผู้วิจัย นางสาวสุวรรณ์ หลาบนอก

การวิจัยครั้งนี้ทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ได้แก่ พื้นอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ความเครียดในการเป็นมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และการอบรมเลี้ยงดูบุตร และปัจจัยทำนายที่ดีที่สุดต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตรงกับการศึกษาในครั้งนี้ คือ ท่านเป็นมารดาของเด็กวัยก่อนเรียน ที่มีอายุ 3-6 ปี มารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตเทศบาลเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อท่านเข้าร่วมการวิจัยแล้ว สิ่งที่ท่านจะต้องปฏิบัติคือ ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงด้วยตัวของท่านเอง แบบสอบถาม มี 5 ส่วน ดังนี้ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามพื้นอารมณ์เด็กวัยก่อนเรียน 3) แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา 4) แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร และ 5) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูบุตร ซึ่งจะใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 20-30 นาที

ประโยชน์ของการวิจัยครั้งนี้อาจจะไม่ได้เป็นประโยชน์กับท่านโดยตรง แต่จะเป็นประโยชน์ในด้านการปฏิบัติการพยาบาล โดยบุคลากรด้านสุขภาพที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับเด็กสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และประโยชน์ด้านการวิจัย บุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย สามารถนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การเข้าร่วมการวิจัยของท่านครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ ท่านมีสิทธิ์เข้าร่วมหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น และไม่ต้องแจ้งให้ผู้วิจัย

ทราบล่วงหน้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านโดยใช้รหัสตัวเลขแทนการระบุชื่อ ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดถูกเก็บใส่ตู้เอกสารที่ปลอดภัย เพิ่มเอกสารข้อมูลในคอมพิวเตอร์มีรหัสผ่าน ผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูล หลังจากเผยแพร่ผลการวิจัยเรียบร้อยแล้ว จะทำลายเอกสารทั้งหมด ผู้วิจัยจะรายงานผลการวิจัย และการเผยแพร่ผลการวิจัยในภาพรวม โดยไม่ระบุข้อมูลส่วนบุคคลของท่าน ดังนั้นผู้อ่านงานวิจัยจะทราบเฉพาะผลการวิจัยเท่านั้น สุดท้าย หลังจากผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารเรียบร้อยแล้ว ข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลาย

หากท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใด สามารถสอบถามได้โดยตรงจากผู้วิจัย ในวันทำการเก็บรวบรวมข้อมูล หรือสามารถติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ได้ตลอดเวลา ที่นางสาวสุวรรณี หลานนอก ผู้วิจัย หมายเลขโทรศัพท์ 080-1713380 หรือที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุนี พงศ์จตุรวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หมายเลขโทรศัพท์ 089-2061183

นางสาวสุวรรณี หลานนอก
ผู้วิจัย

หากท่านได้รับการปฏิบัติที่ไม่ตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงนี้ ท่านจะสามารถแจ้งให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมฯ ทราบได้ที่ เลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมฯ ฝ่ายวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โทร. 038-102823

ใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย
(สำหรับมารดา)

หัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง **ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน**
วันที่ให้คำยินยอม วันที่เดือน.....พ.ศ.

ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียดและมีความเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจ และข้าพเจ้ามีสิทธิ์ที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ และการบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อข้าพเจ้า

ผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยด้วยความเต็มใจ ไม่ปิดบัง ซ่อนเร้น จนข้าพเจ้าพอใจ ข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าจะถูกเก็บเป็นความลับและจะเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผลการวิจัย

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว และมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในใบยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้ยินยอม

(.....)

ลงนาม.....พยาน

(.....)

ลงนาม.....ผู้วิจัย

(.....นางสาวสุวรรรัตน์ หลาบนอก.....)

ในกรณีที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยยังไม่บรรลุนิติภาวะ จะต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง
หรือผู้แทนโดยชอบธรรม (เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง.....)

ลงนาม.....ผู้ปกครอง/ ผู้แทน โดยชอบธรรม

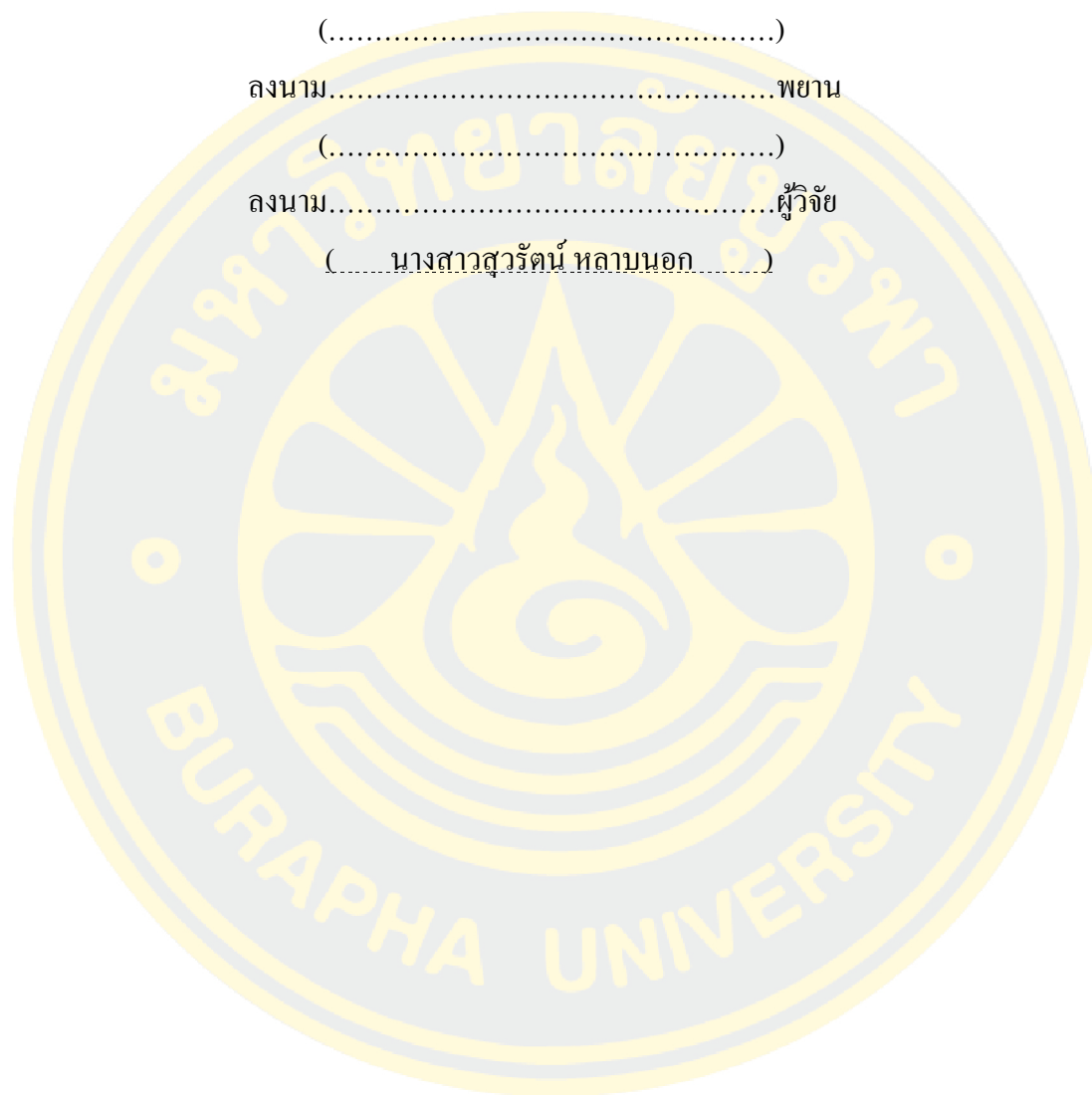
(.....)

ลงนาม.....พยาน

(.....)

ลงนาม.....ผู้วิจัย

(.....นางสาวสุวรรณี หลานนอก.....)

ภาคผนวก ค

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร ในเด็กวัยก่อนเรียน

Predictors of Executive Function Development in Preschool Children

ชื่อนิสิต นางสาวสุวรรณ์ หลาบนอก

รหัสประจำตัวนิสิต 60910088

หลักสูตร พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (ภาคปกติ)

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยฯ

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยฯ มีมติเห็นชอบ รับรองจริยธรรมการวิจัย รหัส 03 - 05 - 2562

โดยได้พิจารณารายละเอียดการวิจัยเรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ

1) การเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ มารดาของเด็กวัยก่อนเรียน (เด็กวัยก่อนเรียนที่มีอายุ 3-6 ปี) จำนวนทั้งหมดไม่เกิน 84 ราย สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอิสาน

2) วิธีการที่เหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย

(Informed consent) รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3) การดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อความเสียหายหรืออันตรายต่อกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

การรับรองจริยธรรมการวิจัยนี้มีกำหนดระยะเวลาหนึ่งปี นับจากวันที่ออกหนังสือฉบับนี้ ถึงวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2563

อนึ่ง กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ใดๆ ของการวิจัยนี้ ขณะอยู่ในช่วงระยะเวลาให้การรับรองจริยธรรมการวิจัย ขอให้ผู้วิจัยส่งรายงานการเปลี่ยนแปลงต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยเพื่อขอรับรอง (เพิ่มเติม) ก่อนดำเนินการวิจัยด้วย

วันที่ให้การรับรอง 17 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2562

ลงนาม.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ง

สำเนาหนังสือขออนุญาตใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ 1836 - 4 สี.ย. 2562 15-5076	(สง.ห้า+แปดต่อหลักก่อนหน้า) ๑) หลักสิบ (ยกเว้น) ๐) หลักสิบ (ยกเว้น) (สง.ระเทศที่ห้า)
---	---

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา คณะพยาบาลศาสตร์ งานบริการการศึกษา (บัณฑิตศึกษา) โทร.๒๘๗๕
 ที่ ศร ๒๒๐๖/ วันที่ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ด้วย นางสาวสุวรรณี หลานนอก รหัสประจำตัว ๖๐๙๑๐๐๘๘ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร-
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติเค้าโครง
 วิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านความคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขออนุญาตใช้เครื่องมือการวิจัย
 เพื่อนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. แบบสอบถามความเครียดของบิดามารดา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์
 ระหว่างความเครียดของบิดามารดากับสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาและบุตรป่วยที่ได้รับการรักษาในหออภิบาล
 ผู้ป่วยวิกฤต” หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๒
 ของ คุณสุภาณี ไกรกุล โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

๒. แบบสอบถามลักษณะพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์
 เรื่อง “ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กวัยก่อนเรียนที่รับบริการในศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน” หลักสูตร
 พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๓ ของ ร้อยเอกหญิง
 นาดยา แสงใส โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

๓. แบบสอบถามความผูกพันระหว่างมารดาและบุตรวัยก่อนเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง
 “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลจากการพรางจากของเด็กวัยก่อนเรียน ตามการรับรู้ของมารดา
 ในสถานรับเลี้ยงเด็ก จังหวัดชลบุรี” ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัชนันท์ ชิวานนท์ และรองศาสตราจารย์ ดร.
 มณีรัตน์ ภาครูป ที่ตีพิมพ์ในวารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑ มกราคม-เมษายน พ.ศ.
 ๒๕๕๙ หน้า ๑๖๑-๑๗๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ)
 รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา

เรียน คณบดี

ด้วย นางสาวสุวรรณี หลานนอก นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 การพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มีความประสงค์ขออนุญาตใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อนำ
 มาใช้ในการเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์ โดยขออนุญาตใช้ ของ :

๑. คุณสุภาณี ไกรกุล โดยมี รศ.ดร.นุจรี ไชยมงคล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
๒. ร้อยเอกหญิง นาดยา แสงใส โดยมี รศ.ดร.นุจรี ไชยมงคล เป็น
 อาจารย์ที่ปรึกษา

๓. ผศ.ดร.ณัชนันท์ ชิวานนท์ และ รศ.ดร.มณีรัตน์ ภาครูป ที่ตีพิมพ์ใน
 วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑ มกราคม -เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙

จึงเรียนมาเพื่อ : ๑. โปรดทราบและพิจารณาอนุญาต

๒. เห็นควรสำเนาแจ้งงานฝ่ายบัณฑิตศึกษา อ.ที่ปรึกษา และ นางสุรณี
 ทราบเพื่อแจ้งกลับนิสิตา และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

อำไพ ๔ มิ.ย.๖๒

ทรงบ/อนุขาด 15 มิ.ย. 62

4 มิ.ย. 62

- สำเนา -

ที่ ศธ ๖๒๐๖/ ๐๕๕๖

มหาวิทยาลัยบูรพา คณะพยาบาลศาสตร์
 ๑๖๙ ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข
 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๗๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ด้วย นางสาวสุวรรณี หลาบนอก รหัสประจำตัว ๖๐๙๑๐๐๘๘ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร-
 มหาลัยบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติเค้าโครง
 วิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน” โดยมี
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์
 ขออนุญาตใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง
 ของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวกับความคิดสร้างสรรค์
 ของเด็กวัยก่อนเรียน” หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง พ.ศ. ๒๕๕๒ ของ คุณผาสุข ปิ่นแก้ว โดยมี รองศาสตราจารย์ กัญญา ธัญมณฑา เป็นอาจารย์
 ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เพื่อนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย จุลเมตต์)
 คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
 ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

งานบริการการศึกษา (บัณฑิตศึกษา)

โทร. ๐ ๓๘๑๐ ๒๘๓๖

โทรสาร ๐ ๓๘๓๙ ๓๔๗๖

ผู้วิจัย ๐๘๐-๑๗๑-๓๓๘๐ นางสาวสุวรรณี หลาบนอก

E-mail : kol_rac@hotmail.com

ร่าง.....
 พิมพ์.....
 ทาน.....

- สำเนา -

ที่ ศธ ๖๒๐๖/๐๕๕๗

มหาวิทยาลัยบูรพา คณะพยาบาลศาสตร์
๑๖๙ ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๓๑

๗๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

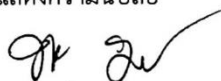
เรื่อง ขออนุญาตใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล

ด้วย นางสาวสุวรรรัตน์ หลาบนอก รหัสประจำตัว ๖๐๙๑๐๐๘๘ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติเค้าโครง
วิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขออนุญาตใช้เครื่องมือการวิจัย
ของท่าน คือ แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF-๑๐๑) ซึ่ง
เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็ก
ปฐมวัย” ที่ตีพิมพ์ในวารสาร ศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๒๒๙ หน้า เพื่อนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย จุลเมตต์)
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

งานบริการการศึกษา (บัณฑิตศึกษา)

โทร. ๐ ๓๘๑๐ ๒๘๓๖

โทรสาร ๐ ๓๘๓๙ ๓๔๗๖

ผู้วิจัย ๐๘๐-๑๗๑-๓๓๘๐ นางสาวสุวรรรัตน์ หลาบนอก

E-mail : kol_rac@hotmail.com

ร่าง.....
พิมพ์.....
ทาน.....

-สำเนา-

ที่ อว ๘๑๐๖/๐๒๐๘

มหาวิทยาลัยบูรพา คณะพยาบาลศาสตร์
๑๖๙ ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๓๑

๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และเพื่อดำเนินการวิจัย
เรียน นายกเทศบาลเมืองบุรีรัมย์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุวรรณี หลาบนอก นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในการนี้คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กวัยก่อนเรียน ๑) มีอายุระหว่าง ๓-๖ ปี ๒) มีสุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว ๓) ไม่มีความผิดปกติหรือปัญหาทางด้านพฤติกรรม เช่น ออทิสติก (Autism) สมาธิสั้น (Attention Deficit) ภาวะอยู่ไม่สุข (Hyperactivity) เป็นต้น โดยกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๖ ราย ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
๒. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๕๕ ราย ระหว่างวันที่ ๒๒ กรกฎาคม - วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย จูเมตต์)
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

งานบริการการศึกษา (บัณฑิตศึกษา)

โทรศัพท์ (๐๓๘) ๑๐๒๘๓๖, ๑๐๒๘๗๕

โทรสาร (๐๓๘) ๓๙๓๔๗๖

ผู้วิจัยโทร ๐๘๐-๑๗๑-๓๓๘๐

ร่าง.....
พิมพ์.....
ทาน.....

-สำเนา-

ที่ อว ๘๑๐๖/๐๒๐๕

มหาวิทยาลัยบูรพา คณะพยาบาลศาสตร์
๑๖๙ ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และเพื่อดำเนินการวิจัย
เรียน นายกเทศบาลตำบลอิสาน

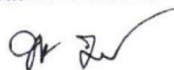
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุวรรรัตน์ หลาบนอก นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในการนี้คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กวัยก่อนเรียน ๑) มีอายุระหว่าง ๓-๖ ปี ๒) มีสุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคประจำตัว ๓) ไม่มีความผิดปกติหรือปัญหาทางด้านพฤติกรรม เช่น ออทิสติก (Autism) สมาธิสั้น (Attention Deficit) ภาวะอยู่ไม่สุข (Hyperactivity) เป็นต้น โดยกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๖ ราย ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
๒. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๒๙ ราย ระหว่างวันที่ ๒๒ กรกฎาคม - วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย จุลเมตต์)
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

งานบริการการศึกษา (บัณฑิตศึกษา)

โทรศัพท์ (๐๓๘) ๑๐๒๘๓๖, ๑๐๒๘๗๕

โทรสาร (๐๓๘) ๓๙๓๔๗๖

ผู้วิจัยโทร ๐๘๐-๑๗๑-๓๓๘๐

ร่าง.....

พิมพ์.....

ทาน.....

ที่ ศธ ๒๒๐๖/๐๒๐๔

-สำเนา-

มหาวิทยาลัยบูรพา คณะพยาบาลศาสตร์
๑๖๙ ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

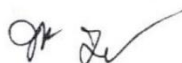
เรียน นายกเทศบาลตำบลบ้านบัว

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุวรรณ์ หลาบนอก นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทำนายพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในกรณีนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอำนวยความสะดวกให้นิสิตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ มารดาของเด็กวัยก่อนเรียนที่มีอายุ ๓-๖ ปี มารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตเทศบาลเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่สุ่มจากประชากรคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง คือ ๑) มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ๒) เป็นผู้ดูแลเด็กเป็นหลักและพักอาศัยอยู่กับเด็ก ๓) สามารถอ่าน เขียน เข้าใจและสื่อสารภาษาไทยได้ และเด็กวัยก่อนเรียน ๑) มีอายุระหว่าง ๓-๖ ปี ๒) มีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว ๓) ไม่มีความผิดปกติหรือปัญหาทางด้านพฤติกรรม เช่น ออทิสติก (Autism) สมาธิสั้น (Attention Deficit) ภาวะอยู่ไม่สุข (Hyperactivity) เป็นต้น จำนวน ๓๐ ราย ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านบัว อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ระหว่างวันที่ ๑๕ -๑๙ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย จุลเมตต์)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

งานบริการการศึกษา (บัณฑิตศึกษา)

โทรศัพท์ (๐๓๘) ๑๐๒๘๓๖, ๑๐๒๘๗๕

โทรสาร (๐๓๘) ๓๙๓๔๗๖

ผู้วิจัยโทร ๐๘๐-๑๗๑-๓๓๘๐

ร่าง.....
พิมพ์.....
ทาน.....

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา
กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน (n = 84)

	พัฒนาการ ด้านการคิด เชิงบริหาร ในเด็กวัย ก่อนเรียน	พื้นอารมณ์ ของเด็กวัย ก่อนเรียน	ความเครียด ในการเป็น มารดา	ความสัมพันธ์ ระหว่างมารดา และบุตร	การอบรม เลี้ยงดูบุตร
- พัฒนาการด้านการคิด เชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน	1.000	.362***	-.186*	.730***	.214*
- พื้นอารมณ์ของเด็ก วัยก่อนเรียน		1.000	.027	.291	.072
- ความเครียดในการเป็นมารดา			1.000	.009	.039
- ความสัมพันธ์ระหว่างมารดา และบุตร				1.000	.074
- การอบรมเลี้ยงดูบุตร					1.000

หมายเหตุ * $p < .05$, *** $p < .001$

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุวรรรัตน์ หลาบนอก
วัน เดือน ปี เกิด	18 เมษายน 2533
สถานที่เกิด	นครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	258 หมู่ 11 ตำบลห้วยแถลง อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา 30240
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	ปี 2554 - 2559 ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ แผนกอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน โรงพยาบาลบำเหน็จณรงค์ อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ปี 2559 - ปัจจุบัน ตำแหน่งอาจารย์พยาบาล สาขาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปี 2550 - 2554